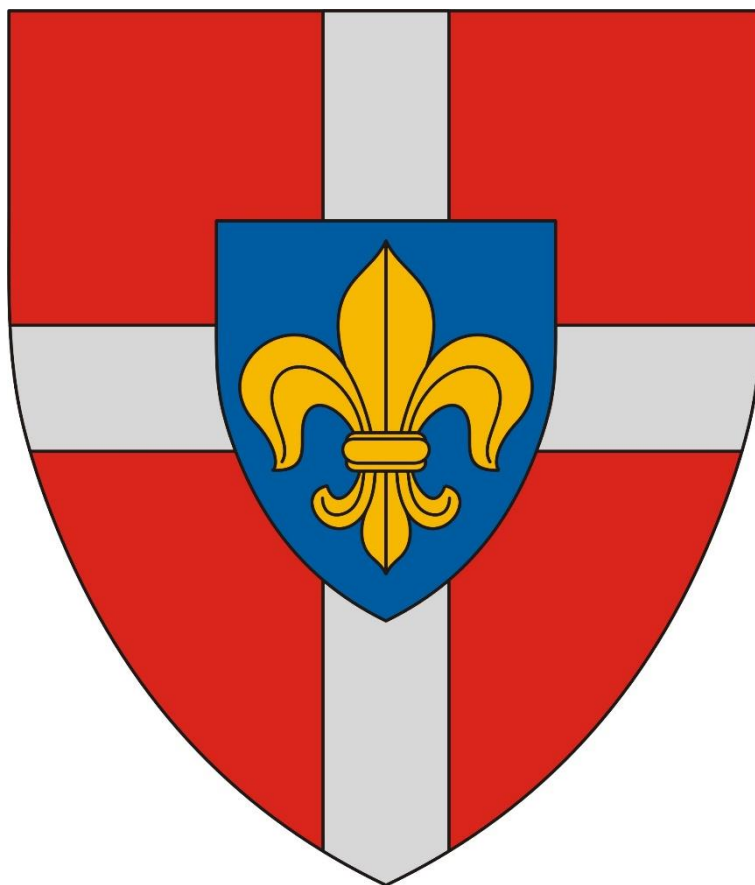

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	17
Célok	19
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	21
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	21
2. Stratégiai környezet bemutatása	22
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	54
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	75
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	84
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	94
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	102
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	104
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	105
1. A HEP IT részletei.....	105
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	105
Jövőképünk	106
Az intézkedési területek részletes kifejtése	108
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	117
3. Megvalósítás	120
3.1 A megvalósítás előkészítése	120
3.2 A megvalósítás folyamata	120
3.3 Monitoring és visszacsatolás	122
3.4 Nyilvánosság	122
3.5 Kötelezettségek és felelősség	123
3.6 Érvényesülés, módosítás	124

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kaposszerdahely története 1230-ig nyúlik vissza, amikor is a Monoszló nemzetség fejnek, Makariás ispánnak fia, Tamás vásártartási jogot kapott a szerdai napokra Ropoly vára alatt. 1245-ben az emiatt már Szerdahelynek nevezett falut a Dersfiek vásárolták meg, 1332-ben pedig már temploma és plébániája is volt. Ekkor az oklevelek Tókajjal együtt említették. 1335-ben építtette Dersfi Miklós Szent László tiszteletére a pálos monostort. Ugyanebben az évben az országbíró egy peres ügyben fel próbálta mérteni Tókaj határait, azonban a környékbeli lakók az udvarnokok helyettes ispánjának és Simon falubírónak a vezetésével nyilazással megfutamították a földmérőket. 1346-ban a két Dersfi testvér, Miklós és Péter egyenlő arányban felosztották birtokaikat, Szerdahely Miklósé lett. 1394-ben a Lőrinc napján tartott szerdahelyi búcsúba ellátogatott maga Mária királynő is.

1408-ban a falu Szerdahelyi Koron Jánosé lett, 1443–1453 körül a kaposvári vár tartozéka volt. 1495-ben Berzenczei Bornemissza János és rokonai megtámadták a monostort, és elrabolta Danch Orsolya és Danch Veronika ott őrzött iratait. 1501-ben Dersfi Miklós „az őt most nagyon szorongató szükség miatt” számos falvát, köztük Szerdahelyet is elzálogosította Enyinghy Therek Imrének és feleségének, Krisztina asszonynak. 1555-ben, amikor a törökök elfoglalták a kaposvári várat, a szerdahelyi monostor szerzetesei elköltöztek, a lakosság a környező erdőkbe menekült a falu feldúlása elől. 1563-ban a törökök adójegyzéke szerint az ekkor Városszerdahely néven említett településnek mindössze 2 háza volt, de mivel elkezdtek a lakosság visszatelepítését, 1571-re már 8-ra emelkedett a porták száma. A törökök ideiglenesen náhijeközpontnak is kinevezték Szerdahelyt. 1706-ban, amikor Kaposvár a kurucok kezére került, a korábban betelepített rácok fosztogatás és gyújtogatás közben elhagyták a zselici falvakat.

1726-ban, amikor sor került a birtokviszonyok hivatalos rendezésére, Szerdahely (a Dersfi család kihalása miatt) a Lengyel és a Prilej családok kezére került. Ők nagy szőlőbirtokokat telepítettek, az egykori monostor helyén pedig ekkor már egy nemesi udvarház állt (bár romjai még egy 1812-es feljegyzés szerint is látszottak). 1802-ben az elpusztult templom helyére kápolnát építettek. Az 1831-es kolerajárvány 30 helyi áldozatot követelt. 1867-ben, amikor a vármegye olyan rendeletet adott ki, hogy le kell rombolni a „betyárcsárdákat”, erre a sorsra jutott a szerdahelyi Barna csárda is.

1895-ben, amikor bevezették az anyakönyvek állami vezetését, Szerdahely a szennai anyakönyvi kerülethez került. A század utolsó éveiben az eladósodott középbirtokosok eladták itteni földjeiket, ezzel párhuzamosan kisparaszti családok települtek be a faluba. 1904-ben iskolát építettek, 1909-ben pedig a belügyminiszter a Kaposszerdahely nevet adományozta a településnek (igaz, ez csak 1929-ben lett végleges). Az első világháború kitörésekor a helyieket a Kaposváron állomásozó 44-es közös és 19-es honvéd gyalogezredbe sorozták be. Kaposszerdahelyet csak 1922-ben nyilvánították önálló kisközséggé, de az adminisztráció továbbra is Szennában maradt.

1918-ban nyílt meg a ropolyi gazdasági vasút, amely Kaposvárt a Ropolyi-erdővel kötötte össze, egyik megállóhelye a szerdahelyi malomnál volt. A helyiek közül sokak megélhetését biztosította az erdei munka: ők minden nap reggel 6-kor felkapaszkodtak a vasúti kocsikra, este 6-kor pedig a fával megrakott vonat tetején utaztak haza. A kisvasút 1929-ben szűnt meg. Két évvel korábban avatták fel a faluban a világháborús hősök emlékművét, 1932-ben pedig makadámutat építettek a falun keresztül. Három évvel később készült el a ma is álló templom. A 28 helyi áldozatot követelő második világháború utolsó éveiben Kaposszerdahely menekülteket is befogadott. Az elektromos hálózatra 1949-ben kötötték rá a falut, 1950. május 27-én pedig hozzácsatolták a településhez Tókajpusztát és Kisszennát is. 1951-ben nyilvánították önálló tanácsú községgé, önálló anyakönyvi kerülettel. A helyi termelőségvetkezet 1961-ben jött létre, majd 1968-ban egyesült a szennai Zselic Táj tsz-szel. 1969-ben megszűnt az önálló tanács, a központ ismét Szennába került. Az ivóvizet 1984-ben, a telefont 1990-ben, a gázt pedig 1993-ban vezették be Kaposszerdahelyre.

Kaposvártól alig néhány kilométerre délnyugatra, a Zselic kapujaként párhuzamos szelíd dombvonulatok között meghúzódva fekszik Kaposszerdahely. A vármegyeszékhelyt elhagyva dombokon és lankákon át kanyarog az út, melyet kétoldalt fás-bokros sáv követ. Mielőtt beérnénk a faluba, egy jobbra elkanyarodó út bejáratánál büszkén hirdeti a vésett fatábla: Tókaji parkerdő. Az erdő sétányai között meghúzódó halastavak, a háborítatlan környezet vonzza a kirándulókat.

Tókaji parkerdő

átíveljen a Berki patak fölött. Itt a völgyben többnyire mezőgazdasági földek fekszenek. A híd környékéről látszik Kaposszerdahely elrendeződése. A Kossuth utca házai lágyan ereszkednek a patak völgyébe, mögöttük pedig már domb magasodik. A lankák közepén nemrég nyitott utcákban épülnek a házak, a meredek oldalakon helyiek hétvégi telkei fekszenek még kis pincéikkel. A vízfolyás túloldalán is hasonló a látvány.

A falu bővítését épp ezért oldották meg a dombtetőkön, ahol két új lakóövezetet is létrehoztak. A városhoz közeli szép környezet és a zselici tájvédelmi körzet vadregényes tája a turisták és a kirándulók kedvelt célpontja. Számos túraútvonal is áthalad Kaposszerdahelyen, s annak idején még Rockenbauer Pál is megcsodálta e helyet. A csendet csak néhány autó zaja töri meg, amely áthalad Szenna és Szilvásszentmárton felé, ahol az út is végződik. Nem

Mikrotérségi Központ

A község hosszú - szintén kanyargós - fő utcáján haladva megcsodálhatjuk a Zselici Vadvirág Út három nagyméretű fa szobrát. A településen áthaladva először a posta, a Mikrotérségi Központ, majd a Közös Önkormányzati Hivatal, végül a neoromán stílusú templom magasodik. Az út itt élesen jobbra kanyarodik, hogy véletlen, hogy több képzőművész is lakóhelyének választotta ezt falut, amely tökéletes az alkotásra. A folyamatos madárfütty, a friss levegő és a szélben lengedező virágillat, valamint a barátságos vendégszerető lakosok teszik Kaposszerdahelyt

a Zselic egyik gyöngyszemévé.

Az úthálózat csak részben kiépített. A külterületeken található még köves és földes út is. Az utak javítása és fejlesztése az önkormányzat folyamatos tevékenységei közé tartozik.

A településen megvalósult szennyvízcsatorna építéssel a közműhálózat szinte teljesen kiépítettnek minősül, azok folyamatos karbantartása és fejlesztése azonban továbbra is komoly anyagi terhet ró az Önkormányzatra. A község területén teljesen biztosított a kábel televízió, az internet és a gázszolgáltatás is, ugyanakkor rendelkezünk olyan területtel is, ahol sajnos még az ivóvízzel való ellátás sem biztosított. Teljesen biztosított tehát a helyi kommunikációs rendszer kiépítése, és az infrastruktúrával való ellátás egyaránt.

Óvoda

Kaposszerdahelyen az Önkormányzat fenntartásában működik két csoportos óvoda, ahol a gyermekek számára az óvodai nevelés biztosított. Az óvoda épülete a 2017-es évben pályázati forrásból felújításra került, melynek keretében a gyermekek mozgását biztosító tornaszoba kialakítása is megvalósult. Az intézmény 2024-ben felvette Németh József festőművész nevét.

A településen alsó tagozatos általános iskola már nem működik, a régi, felújításra szoruló, önkormányzati tulajdonban lévő épület egyik része egy kistérségi program keretében részben felújításra került, és itt 2013. májusa óta Biztos Kezdet Gyerekház működött, amelynek célja kifejezetten a hátrányos helyzetben lévő gyermekek segítése, és amely nem csak Kaposszerdahely, hanem a szomszédos települések vonatkozásában is ellátta feladatát.

A Biztos Kezdet Gyerekház megnyitása óta a szolgáltatást igénybe vehetők létszáma – részben a jogszabályi változások miatt is – folyamatosan csökkent. A szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek összetételével kapcsolatos követelmények nem minden hónapban teljesültek, mert az ellátási területen a gyermekvédelmi támogatásban részesülő, illetve határozatlan megállapított hátrányos helyzetű/halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek összetétele aránya nem volt teljesíthető. Ennek következtében visszafizetési kötelezettség terhelte az önkormányzatot. Előbbiekre tekintettel a felelős gazdálkodást szem előtt tartva Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy a Biztos Kezdet Gyerekház nyújtotta szolgáltatást 2025. szeptember 30. napjával megszüntette.

A helyi sportélet megvalósulásának helyszíne a sportpálya mellett található Községi Ház, amely a lakosság rendelkezésére áll a sportrendezvények és az egyéni szabadidős elfoglaltságok lebonyolítása céljából. Az épület állapota azonban elavult, felújításra szorul.

Az Önkormányzat 2011-ben döntött Körjegyzőség létrehozásáról Bárdudvarnok Községi Önkormányzattal, 2013. január 1. napjától pedig Bárdudvarnok együttműködése mellett megalakította a Bárdudvarnoki Közös Önkormányzat Hivatalát. Kaposszerdahely 2020. január 1-től csatlakozott a Jutai Közös Önkormányzati Hivatalhoz. A hivatal 2025. január 1-vel Zselicszentpál Községi Önkormányzattal bővült. A jelenlegi állapot szerint a Jutai Közös

Önkormányzati Hivatal Juta, Kaposszerdahely, Magyaregres, Csombárd, Várda, Bodrog és Zselicszentpál önkormányzati hivatali feladatait látja el.

A településen a hivatali feladatokat a Jutai Közös Önkormányzati Hivatal Kaposszerdahelyi Kirendeltsége látja el, amelynek a Községháza ad otthont az épület földszintjén. Az épület emeletén került kialakításra a Házasságkötő Terem, amely nem pusztán a házasodni vágyókat fogadja, hanem a település rendezvényeinek is számtalan alkalommal helyszínéül szolgál.

Bölcsőde

Jutai Közös Önkormányzati Hivatal Kaposszerdahelyi Kirendeltsége

A településen sajnos sem Művelődési Ház, sem pedig Faluház nem működik, pedig lenne rá igény.

Az egészségügyi alapellátás személyi, tárgyi feltételei biztosítottak, a rendelő épülete a 2012. évben átadott Mikrotérségi Központban, központi helyen található. Nappali ellátást, házi segítségnyújtást, szociális étkeztetést 2024. január 1-től a Somogyjádi Alapszolgáltatási Központ és „Együtt Könnyebb” Időskorúak Otthona társulási formában biztosítja az Önkormányzat számára. A legkisebbek érdekeit szem előtt tartó Mini Bölcsőde is ebben az épületben található. Az épület európai uniós pályázati támogatásból épült, teljeskörűen akadálymentesített. Az épület 2024-ben szintén pályázati forrásból felújításra került, melynek során a fűtési rendszer korszerűsítése, tetőcsere, napelemek elhelyezése, valamint a rendezvényeknek helyt adó nagyteremben laminált parketta cseréje történt. A felújítási munkáknak köszönhetően az épület korszerűbbé és energiahatékonyabbá vált.

Mikrotérségi Központ

Tanyagondnoki szolgálat 2020 óta működik Kaposszerdahelyen, amelynek keretében a település egyes szociális ellátási feladatait támogatja.

A postai szolgáltatásokat 2025. április 1-től az önkormányzat biztosítja a Magyar Posta Zrt-vel kötött együttműködési megállapodás alapján.

Posta

Található a településen két kis bolt is, amelyek az alapvető élelmiszerek beszerzése vonatkozásában nyújtanak korlátozott lehetőséget az itt élők számára. Sajnos azonban sem a kínálat mennyisége, sem annak választékossága nincsen arányban a helyiek keresletével, ezért

a háztartások ellátására vonatkozóan a bevásárlások megvalósítására szinte mindenkinek Kaposvárra kell utaznia.

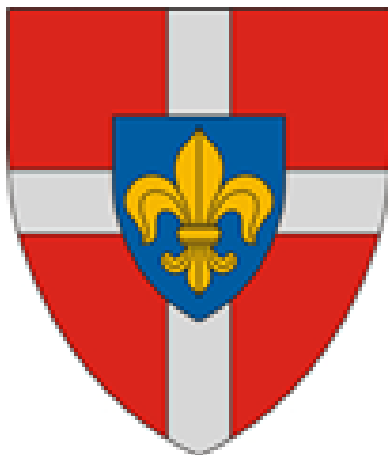
A régebbi népesség adatokat vizsgálva kitűnik, hogy a népesség enyhe növekedése a jellemző. Míg 2019. évben 899 fő lakott a településen, addig 2024. évben már 954 fő lakosa volt a falunak. Egzakt adattal az állandó lakosságot tekintve még nem találkoztunk, mivel a különböző nyilvántartások, felmérése eredményeként a népességszám soha nem mutatott két egyforma értéket. Általánosságban azt lehet mondani, hogy a település lakónépessége 950 fő körül alakult az elmúlt évek során. A településnek érdemes hosszabb távon olyan intézkedéseket terveznie, amelyek képesek a fiatal korosztályok megtartására vagy akár új lakosok letelepedésére ösztönözni.

A 2022-es adatok alapján az állandó népesség nemek szerinti megoszlása közel azonos, ami egy kiegyensúlyozott települési szerkezetet tükröz, hiszen az 537 férfi és 518 nő aránya minimális eltérést mutat. Ez a kiegyensúlyozottság kedvező, mert olyan demográfiai struktúrát jelez, amelyben egyik nem sincs jelentősen alulreprezentálva. A 18–59 éves korcsoport jelenti az aktív korú népesség gerincét, azonban ezen belül is a férfiak aránya magasabb, ami munkavállalási és társadalmi struktúrákra egyaránt hatással lehet. A középkorú és idősebb korosztályok – különösen a 60 év felettiak – növekvő aránya növeli a gondozási és egészségügyi ellátási igényeket, amelyre a településnek fel kell készülnie. A 0–2 éves gyermekek száma mindössze 36 fő, ami tovább erősíti a születések alacsony szintjére utaló tendenciát. A település korcsoportos összetétele alapján megállapítható, hogy még mindig van egy jelentős, aktív korú réteg, amely a helyi gazdaság alapját képezheti. A nemek arányának kiegyensúlyozottsága kedvező, a fiatal korosztályok megtartására kell törekedni. A belföldi vándorlási egyenleg évről évre jelentős ingadozásokat mutat, ami azt jelzi, hogy a település lakosságának változásában a migrációs folyamatok nem stabilak. 2020-ban kiugróan magas, 23,26-os pozitív érték jelent meg, ami további betelepülési hullámot mutatott, és nagy mértékben hozzájárult a népesség növekedéséhez. A következő évben jelentős csökkenés volt jellemző, de az érték továbbra is pozitív maradt, ami azt jelzi, hogy a település akkor is vonzó célpont volt. 2022-ben a 28,25-ös érték kiugróan magas volt. A 2023-as év azonban éles fordulatot hozott, mivel ekkor jelentős csökkenés volt jellemző, ami kimondottan erős elvándorlást jelez. Ez az adat arra utal, hogy ebben az évben valószínűleg olyan körülmények alakultak ki – gazdasági, társadalmi vagy ingatlanpiaci –, amelyek miatt sokan döntöttek a távozás mellett. A 2024-es évben pedig a -14,55-ös érték jelentős elvándorlást jelez. A vándorlási adatok hektikussága arra figyelmeztet, hogy a település külső tényezőknek erősen kitett, és a lakosságmozgás akár évről évre jelentősen változhat. Ez a helyzet hosszú távú fejlesztési tervezés szempontjából bizonytalanságot jelent, ugyanakkor azt is mutatja, hogy a település potenciálisan képes nagy számú új lakos befogadására is kedvező körülmények fennállása esetén.

A természetes szaporodás adatai változó tendenciát mutatnak, a teljes vizsgált időszakban az élveszületések és a halálozások különbözete 4 évben negatív értéket mutatott, 1 évben volt csak pozitív. A 2019-es -4,46-os érték még viszonylag mérsékelt természetes fogyást jelez, ám a következő évben fokozatosan romló tendencia figyelhető meg a -11,07-es értékkel. 2021-ben a halálozások száma megegyezett az élveszületések számával. A 2022-es évben a 8,55-ös érték némi népesség növekedésre utalt, majd 2023-ban ismét negatív volt az érték, ami a

természetes fogyást jelezte. A 2024-es adat pozitív értéke kedvezőbb demográfiai összetételre utal.

Tekintve, hogy a beköltözők többsége fiatal, várhatóan a születések-elhalálozások aránya továbbra is pozitív változást fog mutatni. A helyi döntéshozóknak érdemes olyan intézkedéseket kidolgozniuk, amelyek a gyermekvállalás ösztönzésével és a fiatal családok letelepedésének támogatásával elősegítik a kedvezőbb természetes népmozgalmi mutatókat.

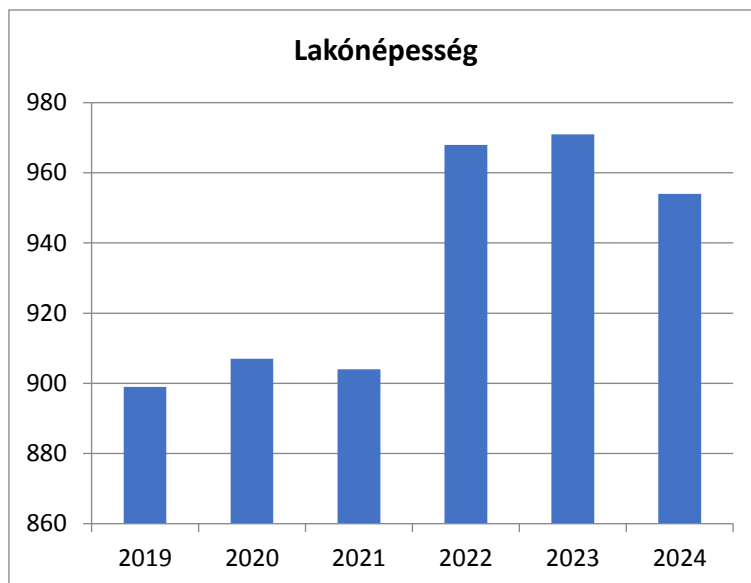

A község címere: Kaposzserdahely község címere háromszögű vörös színű a tarpajzs, ezüstsölöppel és pólyával kereszt alakban négy mezőre osztott, közepén kék boglárpajzssal, melyben arany heraldikai liliom lebeg. A pajzs ezüstsölöppel és -pólyával négyfelé osztottsága utal a község történetében a kereszténység meghatározó szerepére, valamint a jelenlegi római katolikus vallású népesség dominanciájára. A boglárpajzs kék színe emlékeztet a lakosok vízzel való kapcsolatára: a település tavakban gazdag (egykor vízimalmokban is). A heraldikai liliom, mint jelkép, a Győr nemzetség (a település alapítója és birtokosa) címerében lelhető fel.

A község címere: Kaposzserdahely község címere háromszögű vörös színű a tarpajzs, ezüstsölöppel és pólyával kereszt alakban négy mezőre osztott, közepén kék boglárpajzssal, melyben arany heraldikai liliom lebeg. A pajzs ezüstsölöppel és -pólyával négyfelé osztottsága utal a község történetében a kereszténység meghatározó szerepére, valamint a jelenlegi római katolikus vallású népesség dominanciájára. A boglárpajzs kék színe emlékeztet a lakosok vízzel való kapcsolatára: a település tavakban gazdag (egykor vízimalmokban is). A heraldikai liliom, mint jelkép, a Győr nemzetség (a település alapítója és birtokosa) címerében lelhető fel.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	899	bázis év
2020	907	100.89%
2021	904	99.67%
2022	968	107.08%
2023	971	100.31%
2024	954	98.25%

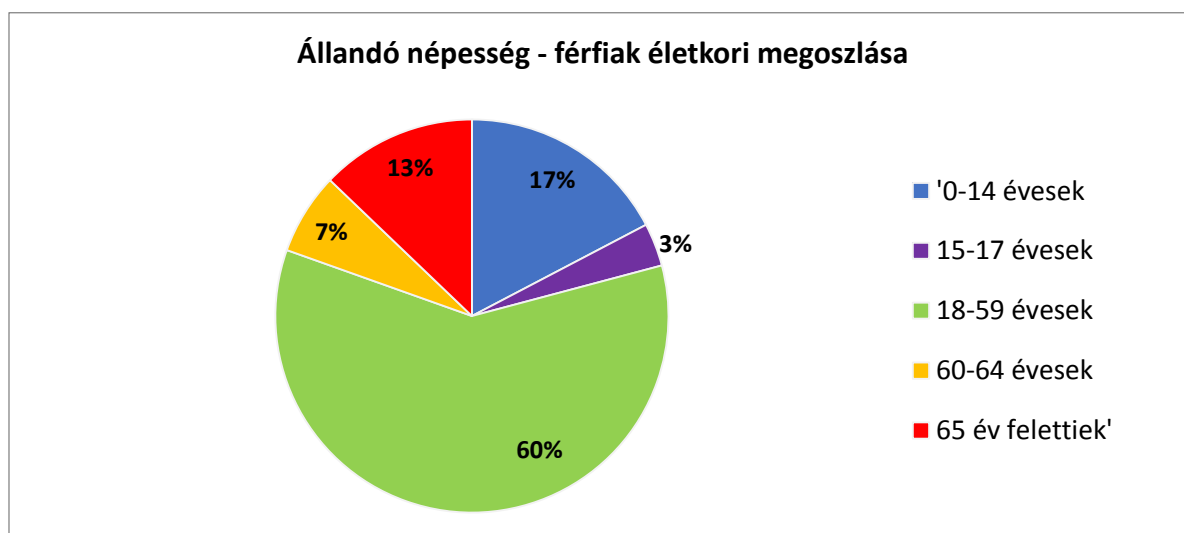
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

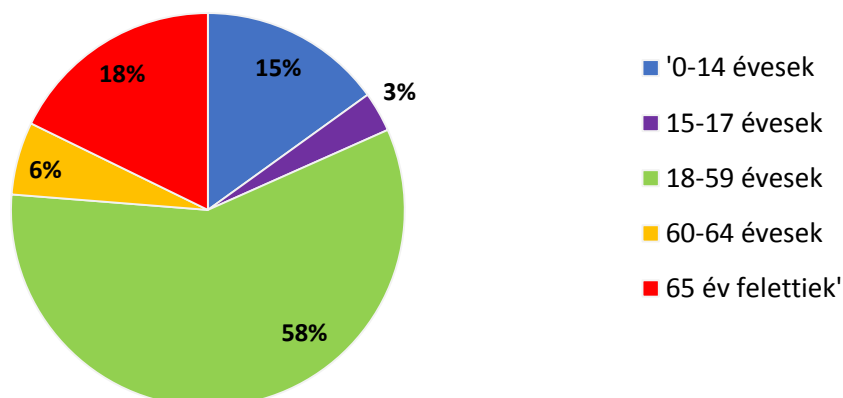
A lakónépesség alakulása Kaposszerdahelyen a 2019–2024 közötti időszakban jelentős ingadozást mutat, ami arra utal, hogy a település népességmegtartó ereje mellett a külső tényezők – például a belföldi vándorlások vagy a természetes szaporodás változása – is érdemben hatnak a lakónépességre. A 2019-es bázisévhez képest 2020-ban még enyhe növekedés volt megfigyelhető, majd 2021-ben minimális csökkenés következett, ami azonban még nem jelentett tartós trendet. A 2022-es év kiugró, több mint hét százalékos növekedése arra utal, hogy ekkor valamilyen egyszeri vagy erőteljes folyamat – például jelentős betelepülés – hatott a településre. A következő évben a lakónépesség szintje már csak mérsékelten nőtt, ami stabilizálódó állapotot jelez. 2024-ben viszont ismét csökkenés figyelhető meg, amely arra utal, hogy a kiugró növekedés nem bizonyult tartósnak. A népességszám ilyen jellegű hullámozása az esélyegyenlőségi program szempontjából azt jelenti, hogy a közszolgáltatások tervezésekor rugalmas kapacitáskezelésre lehet szükség, különösen a gyermek- és időskorú népesség esetében.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2022)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	537	518	1055	50.90%	49.10%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				36	3.41%
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	93	78	171	8.82%	7.39%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	17	36	1.80%	1.61%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	320	300	620	30.33%	28.44%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	36	31	67	3.41%	2.94%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	69	92	161	6.54%	8.72%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

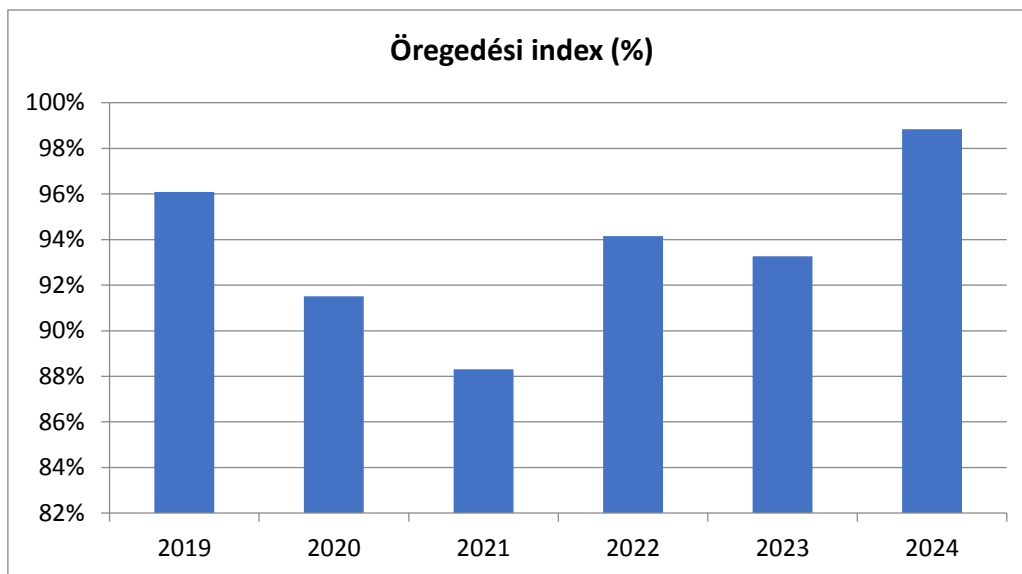
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A 2022-es állandó népesség részletes korcsoportos és nem szerinti bontása alapján Kaposszerdahelyen enyhe férfitöbbség figyelhető meg, ami a teljes népesség 50,9%-át jelenti, míg a nők aránya 49,1%. A fiatal korcsoportok aránya – például a 0–14 évesek 16,21%-os összesített részaránya – arra utal, hogy a településen jelentős a gyermekkorú lakosság jelenléte, ami az oktatási és gyermekjóléti szolgáltatások számára fontos tervezési alap. A 15–17 évesek aránya viszonylag alacsony, ami összefügghet azzal, hogy a fiatalok középiskolai tanulmányok miatt gyakran más településre járnak, és esetleg elköltöznek. A 18–59 éves aktív korú népesség adja a lakosság legnagyobb csoportját, ami kedvező a munkaerőpiaci aktivitás szempontjából, ugyanakkor a nők aránya ebben a csoportban némileg alacsonyabb. A 60–64 évesek aránya mérsékelt, míg a 65 év felettiek száma (161 fő) jelentős, különösen a női túlsúly miatt, ami az időskori ellátások iránti igény növekedését vetíti előre. A népesség korösszetétele a szolgáltatásokat érintő esélyegyenlőségi szempontból azt jelzi, hogy a gyermekek és idősek kiemelt célcsoportként jelennek meg.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	147	153	96.08%
2020	151	165	91.52%
2021	151	171	88.30%
2022	161	171	94.15%
2023	166	178	93.26%
2024	169	171	98.83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index alakulása a vizsgált években azt mutatja, hogy a településen a 65 év felettiek és a 0–14 évesek száma közel azonos, de 2024-re már meghaladja az időskorúak száma a gyermekekét. A 2019-ben még 96%-os mutató azt jelezte, hogy valamivel több gyermek élt a településen, mint idős ember, de ez az arány 2020–2021-ben tovább csökkent, ami akkor kedvezőbb demográfiai szerkezetre utalt. 2022-től kezdve az index ismét emelkedni kezdett, ami a népesség öregedésének irányába mutat. A 2024-es 98,83%-os érték már azt jelzi, hogy az idősek száma közel egyenlő a gyermekekével, ami fokozódó terhet jelenthet a szociális és egészségügyi ellátórendszer számára. A mutató változása arra is rámutat, hogy a gyermekkorú népesség száma stagnál, míg az időskorúaké emelkedik. Ez hosszú távon a település fenntartható fejlődése szempontjából kihívást jelent, és az esélyegyenlőségi programnak reagálnia kell az idősellátás bővülő igényeire.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	11.15
2020	23.26
2021	3.31
2022	28.85
2023	4.13
2024	-14.55

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások mérlege szélsőséges ingadozásokat mutat, ami jelentős mobilitásra utal a településen. A 2019-es évben még mérsékelt pozitív érték látható, ami azt jelentette, hogy többen költöztek Kaposszerdahelyre, mint ahányan elköltöztek. 2020-ban ez a pozitív tendencia felerősödött, majd 2021-ben jelentősen visszaesett, ami akár a járványhelyzettel kapcsolatos bizonytalanságokkal is magyarázható. 2022-ben ismét kiemelkedően magas pozitív vándorlási különbözet jelent meg, ami összhangban áll a lakónépesség számának növekedésével. 2023-ban a mutató ismét alacsony, de pozitív értéket vett fel, míg 2024-re először fordult elő jelentős negatív vándorlási egyenleg, ami azt jelenti, hogy az adott évben jóval többen költöztek el, mint ahányan betelepültek. Ez a változás arra utal, hogy a településnek a lakhatási, foglalkoztatási vagy szolgáltatási feltételek terén versenyképesebb környezetet kell biztosítania. A n.a. érték nem szerepel, így az elemzés teljes körű.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-4.46
2020	-11.07
2021	0.00
2022	8.55
2023	-1.03
2024	2.08

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás 2019 és 2024 között szintén változékonnyá képet mutat, ami a születések és halálozások arányának ingadozását tükrözi. A 2019-es és 2020-as negatív értékek azt jelezték, hogy több haláleset történt, mint élve születés, ami az időskorú népesség magas arányával is összefügghet. 2021-ben a mutató nullára változott, ami kiegyensúlyozott természetes mozgást jelentett. A 2022-es pozitív 8,55‰-os érték kiugróan kedvező év volt demográfiai szempontból, ami akár egyszeri hatásokkal, magasabb születésszámmal vagy alacsonyabb halandósággal is magyarázható. A következő évben ismét enyhén negatív érték jelentkezett, majd 2024-ben ismét pozitív tartományba került a mutató. A természetes szaporodás hektikussága arra utal, hogy a település demográfiai folyamatait nagyban befolyásolják külső társadalmi és gazdasági tényezők. Az esélyegyenlőségi program szempontjából ez azt jelenti, hogy az ellátórendszereknek mind a fiatal családok, mind az idősek támogatását rugalmasan kell biztosítaniuk.

Értékeink, küldetésünk

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat alapvető törekvése, hogy minden lakója számára biztosítsa a közszolgáltatások akadálymentes és egyenlő eséllyel történő elérését, függetlenül életkorától, társadalmi helyzetétől vagy egészségi állapotától. A település kiemelt feladatának tekinti az időskorúak, a fogyatékkal élők, valamint a hátrányos helyzetben élők támogatását, és olyan környezet kialakítását, ahol mindenki egyenlő lehetőségekkel vehet részt a közösség életében. Az esélyegyenlőségi program részletes helyzetelemzést tartalmaz, amely feltárja a településen jelen lévő társadalmi problémákat és azokat a területeket, ahol a beavatkozás különösen indokolt. A helyzetelemzésre épülő célok és feladatok meghatározása biztosítja, hogy az önkormányzat tudatosan, összehangoltan és hosszú távú szemlélettel kezelje a társadalmi egyenlőtlenségeket.

A program középpontjában azok a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok állnak, akiknek mindennapi életét a társadalmi, gazdasági vagy egészségi akadályok jelentősen nehezítik. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi terv hátrányos helyzetű csoportként tekint a mélyszegénységben élő személyekre, a romákra, a gyermekekre, a nőkre, az idősekre és mindazokra, akik valamilyen szempontból kiszolgáltatott helyzetben vannak. A dokumentum olyan célkitűzéseket fogalmaz meg, amelyek javítják ezeknek a csoportoknak a hozzáférést

az oktatáshoz, az egészségügyi és szociális ellátásokhoz, a foglalkoztatáshoz, valamint erősítik a társadalmi integráció lehetőségeit.

Kaposszerdahely nem pusztán a földrajzi elhelyezkedését illetően mutat sokszínűséget, hiszen nem pusztán a dombok és völgyek váltakozása jelent itt üde színfoltot. A vármegyeszékhely közelsége vegyül a vidékies, falusias környezettel, amely párosítás vonzó célpont a családos, letelepedni vágyó fiatalok, vagy a nyugdíjas éveket pihenéssel tölteni kívánó idősök számára egyaránt. A település lakosságának összetétele mindezek következtében rendkívül sokszínűvé vált a családi háttér, az anyagi lehetőségek, az érdeklődési kör és a megélhetési lehetőségek vonatkozásában. Jellemzően a település központján végig futó utcák, a Kossuth Lajos, a Rákóczi Ferenc és a Petőfi Sándor utcák képezik a település legrégebbi, lakott területét, amely területeken első sorban idősök, illetve hosszú évtizedek óta itt élő „őslakos” családok élnek. A régi időkben az itt élők nagy része a szomszédos Szennai Termelő Szövetkezet dolgozója volt, többségük mezőgazdasági alkalmazottként, kétkezi munkásként, egyszerű emberként kereste a kenyerét. A települést ölelő két dombon az évek alatt két új lakótelep is létesült, amelynek lakosságszáma az építkezéseknek és a beköltözéseknek köszönhetően folyamatosan fejlődő tendenciát mutatott. Az itt élők nagy része urbanizált körülmények között élt, mielőtt Kaposszerdahelyre költözött, és az „ófaluban” élő lakosokkal ellentétben anyagi körülményeiket tekintve kevesebb problémával küszködtek. A két új lakótelepen már messziről is tehetősebb porták képét láthatjuk, és az itt lakók között több olyan művészt is felfedezhetünk, akik munkásságukkal azóta komoly hírnevet szereztek saját maguk és a település számára egyaránt. Lassan, de érezhetően kialakult a különbség a település ezen két különböző területén lakók között a megélhetési szempontok, és az ezzel szoros összefüggésben lévő környezeti, közszolgáltatási igények között.

A növekvő munkanélküliség és a mindennapi életvitelben tapasztalt nehézségek sajnos településünket sem kímélték.

Rendkívül szomorú, hogy egy ilyen gazdag szellemi és természeti értékkel bíró településen olyan sokan küszködjenek a napi betevő falatért, mint ahogy az Kaposszerdahelyen történik. Sajnos a mai rohanó világ, az urbanizációs folyamatok nem kedveznek az olyan kis lélekszámú településeknek, mint amilyen Kaposszerdahely. Küldetésünknek érezzük nem csupán a település, hanem az itt élők felemelését egyaránt, lehetőségeik bővítését. Fontos lenne minél több munkalehetőséget kínálni a környéken, és fontos lenne megismertetni a világgal azt a kincset, amelyet Kaposszerdahely rejt. Mindezek megvalósítását Kaposszerdahely Községi Önkormányzat küldetésének érzi, és töretlenül ennek megvalósításán dolgozik, s ennek céljából mérlegeli lehetőségeit, amelyeket minden reális körülmény között meg is ragad.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kaposszerdahely Községi Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 66. § (1) bekezdés 24. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól.
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program szorosan illeszkedik Kaposszerdahely Községi Önkormányzat átfogó fejlesztési és működési dokumentumaihoz, és azokkal összehangolt módon határozza meg a település társadalmi felzárkóztatási céljait és beavatkozásait. A program összhangban áll mindazon önkormányzati koncepciókkal és tervekkel, amelyek meghatározzák a település jövőképét, szakpolitikai irányait és a fejlesztések kereteit.

A Gazdasági Program – amely a képviselő-testület egyik legfontosabb stratégiai dokumentuma – olyan célokat és feladatokat fogalmaz meg, amelyek biztosítják az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak ellátását. A Helyi Esélyegyenlőségi Program ehhez a keretrendszerhez illeszkedve azokat a társadalmi dimenziókat hangsúlyozza, amelyek az életminőség javítását, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és a hátrányos helyzetű csoportok támogatását szolgálják. Mivel a Gazdasági Program a helyi gazdasági és környezeti adottságokra épül, a Helyi Esélyegyenlőségi Program ennek társadalompolitikai vetületét erősíti, különös tekintettel az érintett csoportok szükségleteire.

A költségvetési koncepció és az éves költségvetési rendelet meghatározza a település pénzügyi kereteit, amelyeken belül a jelen dokumentumban szereplő intézkedések megvalósítása történik. Az esélyegyenlőségi célok megfogalmazásakor az önkormányzat arra törekszik, hogy a rendelkezésre álló forrásokat úgy ossza el, hogy azok megfelelő módon szolgálják a gyermekek, idősek, nők, romák, fogyatékkal élők és más hátrányos helyzetű

csoportok érdekeit. A költségvetési koncepció jövőképet és forráskijelölést tartalmaz, amely keretet ad a Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedéseinek pénzügyi alapozásához is.

Az önkormányzat helyi szociális rendelete szintén kiemelkedő jelentőségű dokumentum, amely a településen nyújtható támogatási formákat szabályozza. Ez a rendelet biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjainak – különösen az időseknek, a gyermekes családoknak és a szociálisan rászorulóknak – járó támogatások rendszerét.

A Településfejlesztési stratégia és a Településfejlesztési koncepció hosszú távú szakmai irányokat határoznak meg a település fejlődése szempontjából. Ezek a dokumentumok rögzítik a fizikai és társadalmi infrastruktúra fejlesztését, a közszolgáltatások bővítését és a települési környezet javítását célzó feladatokat. A Helyi Esélyegyenlőségi Program e dokumentumok társadalmi fókuszú kiegészítése, mivel az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztéseket kiegészíti azzal a szemlélettel, hogy a fejlesztések minden lakos számára egyenlő módon legyenek elérhetők.

A településrendezési terv és a településszerkezeti terv az épített környezet hosszú távú alakítását irányítják. A Helyi Esélyegyenlőségi Program ezekkel kapcsolatban arra hívja fel a figyelmet, hogy a tervezési folyamat során érvényesüljön az akadálymentesség és az inkluzív településszerkezet kialakításának elve. Különösen fontos, hogy a közintézmények, közterületek és közlekedési útvonalak olyan módon kerüljenek kialakításra, hogy azok mindenki számára hozzáférhetőek legyenek.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi esélyegyenlőség megteremtése és fenntartása csak akkor lehet eredményes, ha a település nem elszigetelten tekint erre a feladatra, hanem szoros együttműködésben dolgozik a környező önkormányzatokkal és a különböző társulási szerveződésekkel. Önkormányzatunk hosszú ideje aktív tagja több településközi társulásnak, amelyek működése során kiemelt hangsúlyt kap a diszkriminációmentesség biztosítása, a szegregáció megelőzése és minden olyan társadalmi hátrány feltérképezése, amely a mélyszegénységben élőket vagy fogyatékossgal élő személyeket érintheti. Ezekben a közös munkákban fontos cél a hátrányos helyzetűek társadalmi pozíciójának minél pontosabb megismerése és annak feltárása, hogy milyen eszközökkel lehet javítani életkörülményeiken.

A társulásokban való részvétel mellett az önkormányzat önállóan is törekszik minden olyan programba bekapcsolódni, amely hozzájárul a rászoruló esélyeinek javításához vagy életminőségük növeléséhez. E törekvések között kiemelt szerepet kap a szociális tűzifa program, amely évről évre hatékony segítséget biztosít a nehezebb körülmények között élő lakossági csoportok számára.

A térségi együttműködések közül különösen fontos szerepet tölt be a Somogyjádi Mikrotérségi Szociális Társulás. A szociális társulás működteti a Somogyjádi Alapszolgáltatási Központot, valamint az „Együtt Könnyebb” Időskorúak Otthonát, amelyek településünk lakóinak széles körű alapszolgáltatásokat biztosítanak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A település esélyegyenlőségi programja a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által összeállított módszertani segédlet, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendeletében meghatározott előírások alapján készült. A helyzetelemzés megalapozásához szükséges információkat több, egymást kiegészítő adatforrásból gyűjtöttük össze. A legfontosabb statisztikai adatokat a Központi Statisztikai Hivatal nyilvános adatbázisai, a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, a helyi önkormányzati nyilvántartások, valamint a 2022. évi népszámlálás eredményei szolgáltatták. Ezek az adatok tették lehetővé a település társadalmi, demográfiai és gazdasági helyzetének széles körű elemzését.

Önkormányzatunk nem folytatott külön adatgyűjtést a roma lakosságra vagy a fogyatékkal élő személyekre vonatkozóan. Ennek oka egyrészt az, hogy a vonatkozó adatok nagy része nemzetiségi vagy egészségügyi érzékenységgű személyes adatnak minősül, másrészt pedig településünkön nem azonosítható olyan mértékű szegregáció vagy hátrányos elkülönülés, amely indokolná speciális vizsgálatok elvégzését. A program ezért e területekre kizárólag annyiban tér ki, amennyiben azt a rendelkezésre álló, jogszerűen kezelhető statisztikai adatok lehetővé teszik.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom, amely a társadalom legsérülékenyebb rétegeinek élethelyzetét írja le. Lényege, hogy azok, akik tartósan a létminimum alatt élnek, rendkívül korlátozott lehetőségekkel rendelkeznek arra, hogy saját erőforrásaikból kilépjenek ebből az állapotból. A mélyszegénység nem csupán jövedelmi problémát jelent, hanem összetett társadalmi, gazdasági és szociális hátrányok rendszerét foglalja magában, amelyek az oktatásban, képzettségben, foglalkoztatottságban és mindennapi megélhetésben mutatkoznak meg.

A jelenség kialakulásában több tényező játszik szerepet, így a rendszerváltást követő munkahelyek megszűnése, a munkanélküliség, a munkaerő-piaci esélyek szűkülése, valamint az oktatási és képzési lehetőségek korlátozottsága. Ezen túl a jóléti ellátórendszer hiányosságai, egyéni és családi válsághelyzetek, valamint a megfelelő szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézségei is hozzájárulnak a mélyszegénység fennmaradásához. A hatások az alapvető létfeltételekben, a lakhatás, a táplálkozás és az egészségi állapot terén is jelentkeznek, és hosszú távon befolyásolják az érintettek életkilátásait.

A szegénység kockázata különösen magas a gyermekek, a nagycsaládosok, az egyszülős családok és a falusi térségekben élők körében, ahol a létminimum alatt élők aránya kiemelkedően magas. A társadalmi leszakadás főként a szegénységhez kapcsolódó életkörülményekből ered, és ezek a tényezők jelentősen befolyásolják az érintett közösségek integrációs lehetőségeit. A romák nagy része ebbe a csoportba tartozik, akik gyakran élnek létminimum alatt, és településük vagy településrészük társadalmilag és fizikai értelemben is elkülönült, szegregált környezetben. Lakáskörülményeik általában elmaradottak, és az oktatásban, munkaerőpiacon elérhető lehetőségeik is jelentősen korlátozottak a többségi társadalomhoz képest.

A helyi esélyegyenlőségi program a mélyszegénységben élők és a roma közösségek helyzetének elemzése során figyelembe veszi a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, ahogyan azt az Egyenlő Bánásmód Hatóság és az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. és 9. §-ai előírják. E rendelkezések szerint közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, ha valaki valós vagy vélt származása, társadalmi helyzete vagy nemzetisége miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, illetve ha az intézkedések egyes csoportokat lényegesen nagyobb arányban hoznak hátrányos helyzetbe, mint másokat.

A szegénység leginkább a tartósan munkanélkülieket, a nyomorban élő roma közösségeket, gyermekes és nagycsaládos háztartásokat, egyszülős családokat, valamint a nyugdíjasok jelentős részét sújtja. Emellett érintettek a tartós betegségben szenvedők, a fogyatékkal élők és a hajléktalanok, valamint az elszegényedő alsó középosztály, amelynek tagjai a pénzbeli jövedelem szűkössége miatt egyre több napi gondot tapasztalnak, és gyakran adósságokkal küzdenek a közüzemi díjak és a banki kötelezettségek teljesítése során.

A mélyszegénység következményei a lakhatási körülményekben is megjelennek: a szűkös és egészségtelen lakások, a hiányos felszereltség, a nem megfelelő fürdő- és konyhai lehetőségek, valamint az alapvető háztartási eszközök hiánya mind hozzájárulnak a társadalmi

hátrány tartósságához. Emellett a szülők alacsony iskolázottsága, a képzettség hiányosságai és a deviáns környezetben szerzett szocializációs tapasztalatok – például a családban előforduló alkohol-, drog- vagy szerencsejáték-problémák – tovább fokozzák a hátrányos helyzetet.

A program kiemelt figyelmet fordít azokra a gyermekekre is, akik állami gondozásban nevelkednek, vagy egyszülős családban nőnek fel, illetve akiknek a családja több generációt foglal magában, vagy a családtagok távolabbi rokonokkal élnek együtt. Ezek a tényezők jelentősen befolyásolják a társadalmi integráció esélyeit és a szegénységből való kitörés lehetőségeit.

A helyi esélyegyenlőségi program feladata, hogy bemutassa, milyen eszközök és intézkedések egymásra építésével érhetők el valódi eredmények a mélyszegénység és a társadalmi hátrányok mérséklésében, akár anélkül, hogy jelentős külön forrásokat kellene biztosítani a program végrehajtásához. Az esélyegyenlőségi intézkedések így lehetőséget teremtenek a hátrányos helyzetű közösségek integrációjára, életkörülményeik javítására és társadalmi esélyeik növelésére.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység és a szegénység összetett, több tényezőből fakadó társadalmi jelenség, amely nem csupán a jövedelmi helyzet alapján ítéltető meg, hanem a társadalmi, kulturális és gazdasági feltételek együttes hatása is meghatározza. A jelenség kialakulásában szerepet játszanak a szocializációs hiányosságok, az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség, az egészségi állapot korlátai, a családok gyermeklétszáma és a gyermekszegénység, ugyanakkor a legszembetűnőbb indikátor a jövedelmi helyzet, amely közvetlenül tükrözi az érintettek megélhetési esélyeit.

Az alacsony jövedelműek esetében a bevételek jelentős részét a különféle pénzbeli szociális juttatások adják, amelyek nélkülözhetetlenek a mindennapi megélhetéshez. Ez az anyagi függőség a társadalmi kirekesztettség és a hosszú távú anyagi bizonytalanság egyik alapvető jele, amely befolyásolja a családok tervezési és életvezetési lehetőségeit.

Az inaktív lakosság körében kiemelkedően magas az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a roma közösségek aránya. A munkaerő-piaci integrációt akadályozza az alacsony iskolai végzettség, a tartós munkanélküliségből adódó motivációs problémák, valamint a társadalmi előítéletek és diszkrimináció jelenléte. Mindezek a tényezők korlátozzák a helyi lakosok képességét a stabil, tartós jövedelemhez jutásra.

A jövedelem és a vagyon fogalmát a jogszabályok különböző módon értelmezik, és ezek a definíciók alapvetőek a szociális támogatások megállapítása során. A pénzbeli juttatások odaítélésének feltétele a háztartások jövedelmi és vagyoni helyzetének részletes vizsgálata, amely biztosítja, hogy az ellátások a rászorulókat célozzák, és elősegítik a társadalmi esélyegyenlőség érvényesülését.

Kaposszerdahely Község földrajzi elhelyezkedése különösen kedvező a vármegyei központ, Kaposvár közelsége miatt, amely mindössze néhány km-re található. Ez a közelség és a jól kiépített tömegközlekedés lehetővé teszi a helyi lakosok számára, hogy a vármegyeszékhelyen

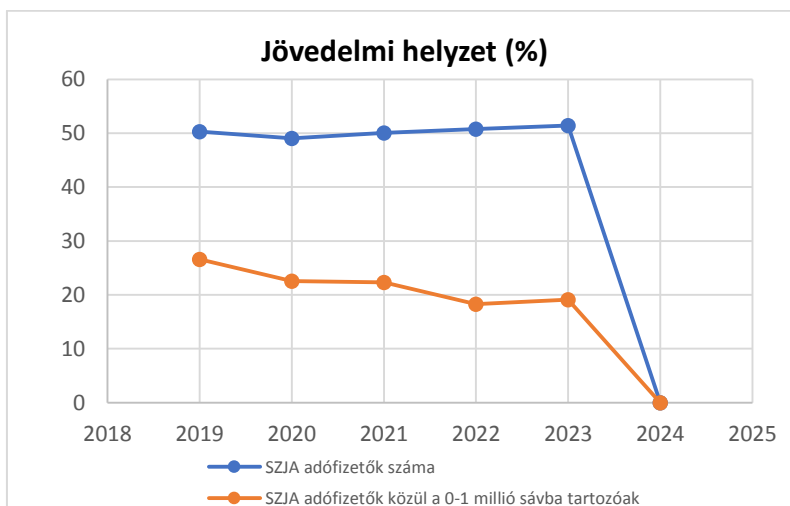
találjanak munkalehetőséget, ezáltal javítva családjaik anyagi helyzetét. A településen élők emellett az önkormányzat által fenntartott intézményben, valamint a helyi közfoglalkoztatási programok keretében is dolgoznak, ami biztosítja számukra a rendszeres bevételhez jutást és a munkaerő-piaci tapasztalatszerzést.

A település közelsége a városhoz ugyanakkor új kihívásokat is jelent: a magasabb képzettséget igénylő állások elérése továbbra is korlátozott azok számára, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek. Emellett a jövedelmi különbségek és a társadalmi hátrányok továbbra is jelen vannak, így az esélyegyenlőségi intézkedések célja, hogy a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, az oktatási és foglalkoztatási lehetőségeket, valamint a szociális támogatások hatékonyságát erősítse.

A helyi esélyegyenlőségi program ezért nem csupán a jövedelmi helyzet javítására koncentrál, hanem a komplex társadalmi, szociális és oktatási tényezők feltárására, valamint olyan intézkedések kidolgozására, amelyek egymásra épülve hosszú távú, fenntartható eredményeket biztosítanak a mélyszegénységből való kitörés érdekében. Az intézkedések fókuszában a társadalmi integráció elősegítése, a képzési és foglalkoztatási lehetőségek bővítése, valamint a hátrányos helyzetű csoportok életkörülményeinek javítása áll.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	50.29	26.59
2020	49.09	22.55
2021	50.05	22.29
2022	50.81	18.28
2023	51.42	19.12
2024	0.00	0.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jövedelmi helyzet alakulása Kaposszerdahelyen 2019 és 2023 között viszonylag stabil képet mutat, az SZJA adófizetők száma az állandó népességhez viszonyítva 50% körül mozog, ami azt jelzi, hogy a lakosság jelentős része rendelkezik adózott jövedelemmel. Az adófizetők közül a 0–1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya az évek során folyamatosan csökkent, 26,59%-ról 19,12%-ra, ami a kis jövedelműek arányának mérsékelt csökkenését jelzi, és részben javuló anyagi helyzetre utalhat. A 2024-es adatok hiánya miatt ezen év elemzése nem lehetséges, de az előző évek tendenciái alapján látható, hogy a településen a jövedelmi egyenlőtlenségek mérsékeltek. Az adatok azt is jelzik, hogy a lakosság jövedelmi struktúrája stabil, és a helyi esélyegyenlőségi program számára fontos kiindulópontot jelent a célzott támogatások kialakításához. A folyamatos adózók aránya a népességen belül stabilitást biztosít a település gazdasági hátterében. Az alacsony jövedelműek arányának csökkenése ugyanakkor azt is mutatja, hogy a helyi munkaerőpiac bizonyos mértékben képes volt javítani a lakosság jövedelmi helyzetén. A táblázatban minden évre rendelkezésre állnak adatok, a 2024-es kivételével, így a hosszú távú trendek vizsgálhatók. Ez az információ a helyi esélyegyenlőségi programban a szociális és foglalkoztatási intézkedések tervezéséhez ad alapot. A jövedelmi helyzet összefügg a foglalkoztatási rátákkal, és a programban a jövedelemkiesés kockázatainak csökkentését is figyelembe kell venni.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A foglalkoztatás elősegítése és a munkanélküliek támogatása a helyi társadalmi kohézió és a gazdasági stabilitás egyik alapfeltétele. A 1991. évi IV. törvény a munka és a foglalkoztatás szabad megválasztásához való jog érvényesítését, az álláskeresőket támogatását és a munkaerő-piaci feszültségek mérséklését célozza. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) alapján a helyi önkormányzat felelőssége, hogy a közfoglalkoztatás keretében biztosítsa a rászorulóknak a bevonását a település működéséhez és szolgáltatásaihoz kapcsolódó feladatokba.

Kaposszerdahely Községi önkormányzat aktívan szervezi és koordinálja a közfoglalkoztatási programokat, figyelemmel kíséri a helyi munkaerőpiac alakulását, és döntéseiben a foglalkoztatáspolitikai szempontokat is érvényesíti. Az önkormányzat szerepe kiterjed az állami foglalkoztatási szolgálatok működési feltételeinek támogatására is, ezáltal elősegítve a helyi munkaerőpiac hatékony működését.

A helyi munkahelyek száma szűkös, és a foglalkoztatás nagy része továbbra is a vármegye székhelyhez, Kaposvárhoz kapcsolódik.

Kaposszerdahely lakosainak jelentős része naponta ingázik a vármegye székhelyre, míg egyre többen vállalnak munkát külföldön, ami statisztikailag nem jelenik meg, ugyanakkor a családok jövedelmi helyzetét, a helyi közösség gazdasági dinamizmusát egyaránt befolyásolja. A helyi

foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé tartoznak az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalás után a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint azok a fiatalok, akik nem rendelkeznek piacképes iskolai végzettséggel.

A legnagyobb helyi foglalkoztató az önkormányzat, amely az állami támogatásoknak köszönhetően különféle közfoglalkoztatási programokon keresztül biztosít munkalehetőséget a település lakóinak. Ilyenek az „Út a munkához”, a Startmunka program, valamint az értékteremtő munkaprogramok, melyek célja nem csupán a rövid távú jövedelemszerzés, hanem a munkaerőpiaci tapasztalatok szerzése és a társadalmi integráció elősegítése.

A helyi foglalkoztatási stratégiában kiemelt jelentőségű a komplex megközelítés: nem csupán új állások létrehozására, hanem a képzési lehetőségek biztosítására, az inaktív csoportok motivációjának növelésére és a munkaerőpiaci esélyek kiegyenlítésére is koncentrálnak. A közfoglalkoztatási programok mellett az önkormányzat ösztönzi a vállalkozások helyi munkaerő alkalmazását, a helyi gazdaság élénkítését és a munkahelyteremtő beruházások támogatását.

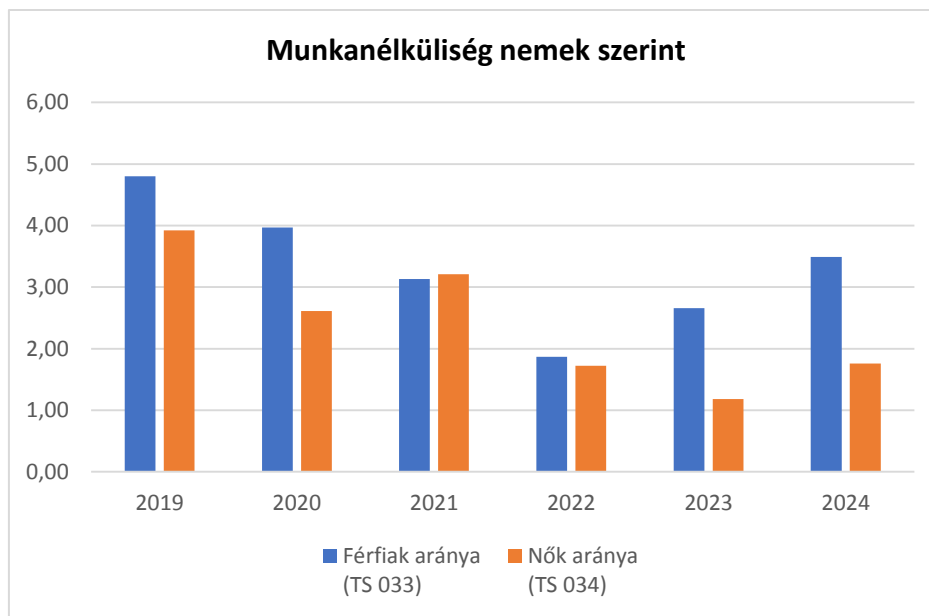
A település közelsége Kaposvárhoz és a jó tömegközlekedés lehetőséget ad a munkavállalóknak, hogy szélesebb munkaerőpiaci lehetőségekhez jussanak, ugyanakkor a helyben elérhető foglalkoztatási kapacitás korlátozott. Ez a helyzet arra ösztönzi az önkormányzatot, hogy a közfoglalkoztatás mellett az oktatási és képzési programokat is erősítse, különösen a fiatalok, a nők és az idősebb munkavállalók munkaerő-piaci integrációja érdekében.

A helyi esélyegyenlőségi program keretében ezért kiemelt cél a hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, a foglalkoztatási esélyek szélesítése és a település gazdasági dinamizmusának erősítése.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	4.80	3.92	4.36%
2020	3.97	2.61	3.29%
2021	3.13	3.21	3.17%
2022	1.87	1.72	1.80%
2023	2.66	1.18	1.92%
2024	3.49	1.76	2.63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

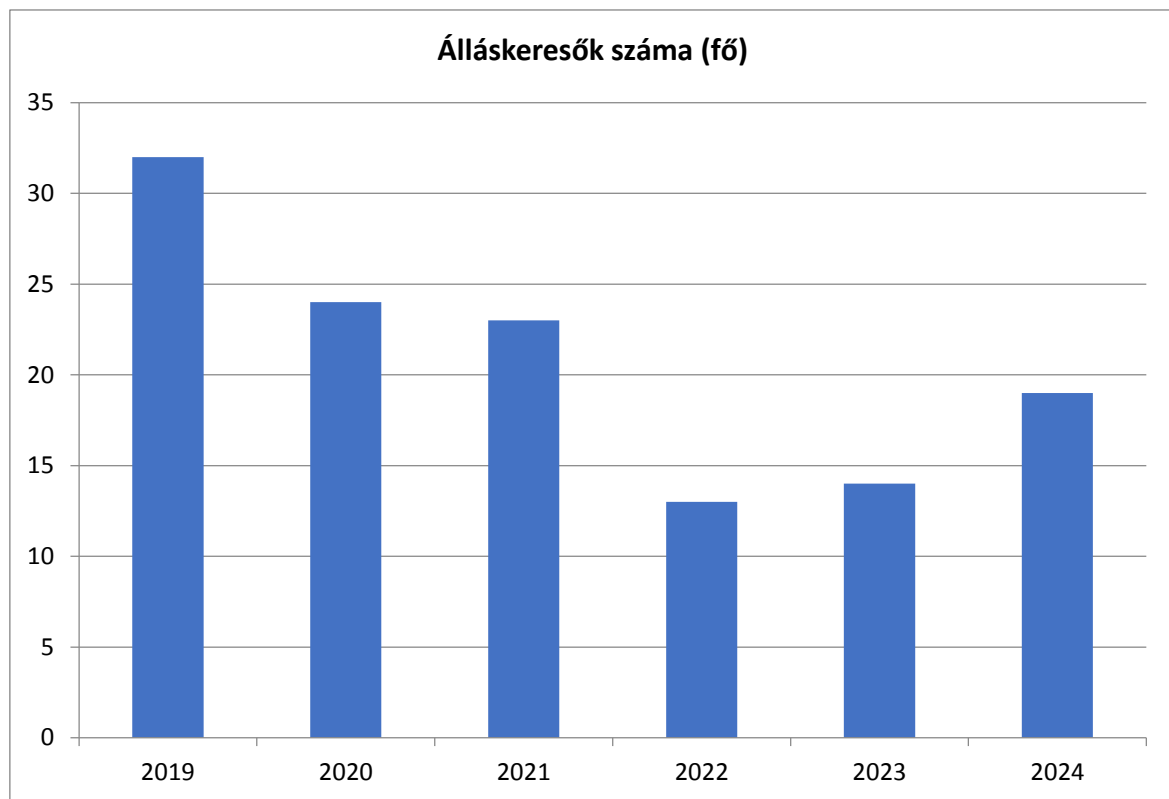

A munkanélküliségi ráta nemek szerint 2019 és 2024 között csökkenő trendet mutatott a kezdeti évekhez képest, 4,36%-ról 2,63%-ra, bár a 2023-as évben kisebb kiugrás látható. A férfiak munkanélküliségi aránya mindig magasabb volt, 2019-ben 4,80%, míg a nők esetében 3,92%-os volt, és 2024-re a férfiak aránya 3,49%, a nők pedig 1,76%-ra csökkent. Az adatok arra utalnak, hogy a férfiak munkaerőpiaci helyzete kismértékben hátrányosabb, ami a helyi esélyegyenlőségi programban célzott beavatkozásokat indokolhat. Az ingadozások évről évre a munkaerőpiaci változékonyságot jelzik, miközben az összesített arány folyamatosan csökkent, jelezve a foglalkoztatási helyzet enyhe javulását. A n.a. értékek hiánya lehetővé teszi a teljes körű trendelemzést, és az adatok megerősítik a korcsoportok és nemek közötti eltérések figyelembevételét. Az alacsony munkanélküliségi ráta Kaposszerdahelyen kedvező kiindulópont a helyi gazdasági programok tervezéséhez.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Főösszesen	32	24	23	13	14	19
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	0.00
	%	3.13%	4.17%	4.35%	7.69%	0.00%	0.00%
21-25 év (TS 038)	Fő	3.00	4.00	2.00	1.00	2.00	3.00
	%	9.38%	16.67%	8.70%	7.69%	14.29%	15.79%
26-30 év (TS 039)	Fő	2.00	3.00	3.00	1.00	2.00	1.00
	%	6.25%	12.50%	13.04%	7.69%	14.29%	5.26%
31-35 év (TS 040)	Fő	2.00	0.00	2.00	0.00	0.00	1.00
	%	6.25%	0.00%	8.70%	0.00%	0.00%	5.26%
36-40 év (TS 041)	Fő	2.00	1.00	1.00	1.00	2.00	1.00
	%	6.25%	4.17%	4.35%	7.69%	14.29%	5.26%
41-45 év (TS 042)	Fő	3.00	3.00	2.00	0.00	2.00	0.00
	%	9.38%	12.50%	8.70%	0.00%	14.29%	0.00%
46-50 év (TS 043)	Fő	4.00	2.00	2.00	1.00	0.00	2.00

	%	12.50%	8.33%	8.70%	7.69%	0.00%	10.53%
51-55 év (TS 044)	Fő	4.00	1.00	3.00	1.00	1.00	1.00
	%	12.50%	4.17%	13.04%	7.69%	7.14%	5.26%
56-60 év (TS 045)	Fő	5.00	5.00	2.00	3.00	2.00	2.00
	%	15.63%	20.83%	8.70%	23.08%	14.29%	10.53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6.00	4.00	5.00	4.00	3.00	8.00
	%	18.75%	16.67%	21.74%	30.77%	21.43%	42.11%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

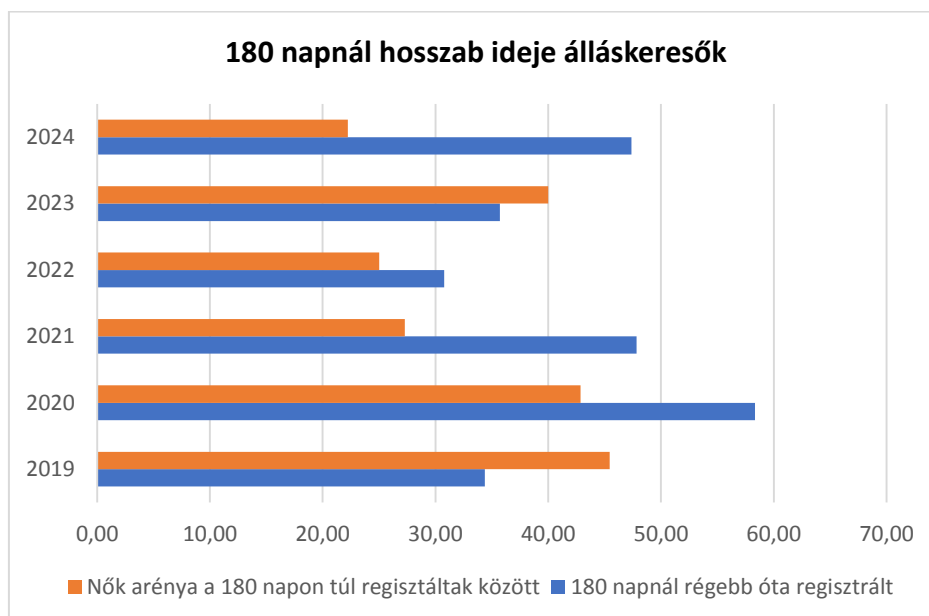

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása 2019 és 2024 között csökkenő trendet mutat, 32 főről 19 főre, de a korcsoportok között jelentős eltérések figyelhetők meg. A 20 éves és fiatalabb korosztályban 2023–2024-re megszűnt a regisztrált munkanélküliség, míg a 21–25 éveseknél az arány változó, 1–4 fő között. A középkorúak, 31–60 évesek esetében ingadozás tapasztalható, és a 61 éves vagy annál idősebb korcsoportban a nyilvántartott álláskeresők aránya 42,11%-ra emelkedett 2024-re, ami a tartós foglalkoztatási nehézségekre utal. A számok alapján a munkanélküliség nem koncentrálódik kizárólag fiatalokra vagy középkorúakra, hanem az idősek körében jelentősebb a probléma. Az adatok lehetőséget nyújtanak a helyi esélyegyenlőségi program számára, hogy célzott támogatást biztosítson a leginkább érintett korcsoportoknak. A táblázat minden évre rendelkezésre áll, így a trendek teljes körűen elemezhetők. Az elemzés alapján a fiatalok és középkorúak foglalkoztatása viszonylag stabil, míg az idősek integrációja a munkaerőpiacra további támogatást igényel.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	34.38	45.45
2020	58.33	42.86
2021	47.83	27.27
2022	30.77	25.00
2023	35.71	40.00
2024	47.37	22.22

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

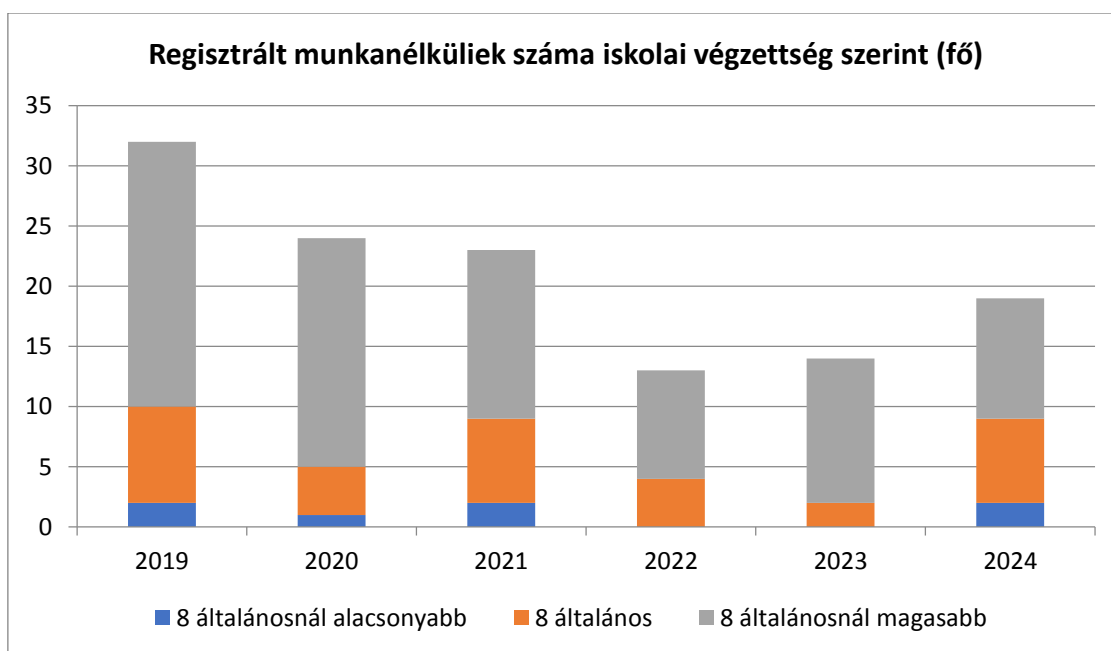
A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya 2019 és 2024 között jelentős ingadozást mutatott. 2019-ben az arány 34,38%, 2020-ban 58,33%-ra emelkedett, ami a hosszú távú munkanélküliség kiemelkedő növekedését jelzi, majd 2022-ben 30,77%-ra csökkent. 2024-re újra emelkedett 47,37%-ra, ami a tartós munkanélküliség fennmaradását mutatja. A nők aránya a hosszú távú munkanélküliek között csökkenő tendenciát mutat, 2024-re 22,22%-ra mérséklődött, így a férfiak dominálnak ebben a csoportban. Az adatok alapján a programnak kiemelt figyelmet kell fordítania a hosszú távú munkanélküliek reintegrációjára, különösen a férfiak esetében. A trendek azt is jelzik, hogy bizonyos években a gazdasági körülmények erőteljesen befolyásolták a hosszú távú munkanélküliséget. Az elemzés segít a helyi foglalkoztatáspolitikai intézkedések célzott tervezésében, a passzív és aktív eszközök hatékonyságának javításában.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	32	2	6.25%	8	25.00%	22	68.75%
2020	24	1	4.17%	4	16.67%	19	79.17%
2021	23	2	8.70%	7	30.43%	14	60.87%
2022	13	0	0.00%	4	30.77%	9	69.23%
2023	14	0	0.00%	2	14.29%	12	85.71%
2024	19	2	10.53%	7	36.84%	10	52.63%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált állás keresők iskolai végzettség szerinti megoszlása alapján a legnagyobb csoportot a 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezők alkotják, de arányuk 2024-re 52,63%-ra csökkent az előző évek 60–85%-os értékeihez képest. Az általános iskolai végzettségűek aránya nőtt 36,84%-ra, ami a kevésbé képzett munkavállalók foglalkoztatási nehézségeit jelzi. A 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya alacsony, 0–10% között mozog, de jelenlétük folyamatos figyelmet igényel. Az adatok alapján a képzettség jelentős tényező a helyi munkaerőpiacon, és a helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelten kell kezelnie az alacsonyabb végzettségűek célzott támogatását. A táblázat minden évre rendelkezésre áll, így a trendek jól nyomon követhetők, és a képzési programok tervezéséhez is alapot biztosítanak.

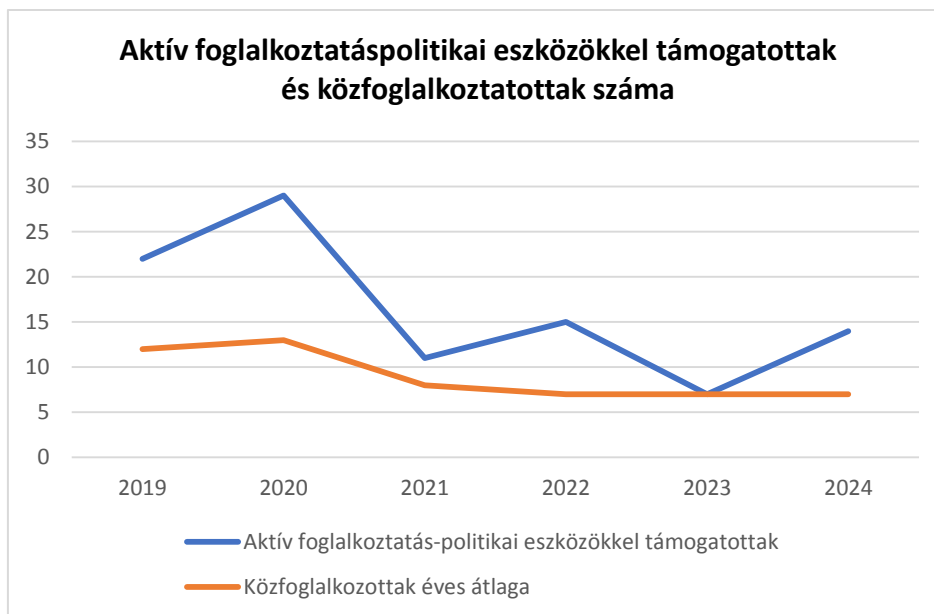
- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás jogszabályi háttérének kialakítását követően a rendszer működése stabilizálódott, és hosszú távon megbízható eszközként szolgál a helyi munkaerőpiac számára. Az elmúlt években a közfoglalkoztatásban résztvevők száma jelentősen emelkedett, ami a programok bővítését és a helyi önkormányzat aktív foglalkoztatáspolitikai szerepvállalását tükrözi. Ugyanakkor a létszámnövekedés nem feltétlenül jelentette a feladatellátás arányos bővülését, mivel sok résztvevő napi 8 óránál rövidebb munkaidőben dolgozik, így a tényleges munkaerő-kapacitás kisebb, mint a statisztikai adatok mutatják. A közfoglalkoztatottak munkaerő-piaci helyzete heterogén, sok esetben a résztvevők szorosabb felügyeletet és folyamatos mentorálást igényelnek. A feladatok kiosztásakor és a munkavégzés szervezésénél a helyi önkormányzat kiemelten figyel a résztvevők képességeire, és törekszik a diszkrimináció elkerülésére, ugyanakkor a gyakorlatban előfordul, hogy a résztvevők egy része nem alkalmas minden munkakörben való teljes értékű részvételre. Az elsődleges munkaerőpiacra való átmenet lehetősége szempontjából a közfoglalkoztatás többféle előnyt kínál. Egyrészt a program résztvevői munkatapasztalatot, munkahelyi rutint és felelősségvállalási készséget szerezhettek, ami javítja a piacképességüket. Másrészt az önkormányzat által szervezett képzési és átképzési programok, valamint a mentori támogatás segítségével a résztvevők kompetenciái folyamatosan fejlődnek, növelve esélyüket az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedésre. A rendszer lehetőséget biztosít a rövid távú és hosszú távú célzott fejlesztésekre, például a szakmai képesítések megszerzésére, számítógépes és digitális készségek elsajátítására, valamint a munkavégzési kultúra fejlesztésére.

Az elsődleges munkaerőpiacra való átmenet sikeressége azonban nagymértékben függ a résztvevők motivációjától, az iskolai végzettségüktől, a helyi vállalkozások nyitottságától és a gazdasági környezettől. A helyi önkormányzat törekszik arra, hogy a közfoglalkoztatottak tapasztalatait és készségeit a helyi munkaadók igényeihez igazítsa, és lehetőséget teremtsen arra, hogy a programból kikerülők tartósan el tudjanak helyezkedni. Összességében a közfoglalkoztatás nem csupán munkalehetőség, hanem komplex munkaerő-piaci integrációs eszköz, amely a résztvevők társadalmi és gazdasági esélyeit egyaránt növeli, és hozzájárul a helyi gazdaság erősítéséhez.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	22	12
2020	29	13
2021	11	8
2022	15	7
2023	7	7
2024	14	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma 2019 és 2024 között változó képet mutat, a 22 fős létszámtól 29 főig nőtt, majd 2023-ban 7 főre csökkent. A közfoglalkoztatottak száma viszonylag stabil, 7–13 fő között, ami arra utal, hogy a közfoglalkoztatás hosszú távon biztosítja az alacsony képzettségűek foglalkoztatását. Az adatok alapján az aktív eszközök különösen a fiatal és középkorú álláskereső számára nyújtottak segítséget, a közfoglalkoztatás pedig stabil háttérrel biztosított. A táblázat minden évre vonatkozó adatot tartalmaz, így az eszközök hatékonysága és a trendek értékelhetők. A helyi esélyegyenlőségi program tervezésénél figyelembe kell venni, hogy az aktív és közfoglalkoztatási eszközök együttesen biztosítanak lehetőséget a munkavállalói integrációra.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Kaposszerdahely község foglalkoztatási esélyeit több tényező együttesen alakítja, amelyek közül kiemelt szerepe van a település földrajzi elhelyezkedésének, a közlekedési kapcsolatoknak és a helyi/térségi munkaerőpiaci lehetőségeknek. A község Kaposvárhoz való közelsége — mindössze néhány km távolságra — kedvező mobilitási feltételeket biztosít, így a helyi lakosok nagy része a vármegyeszékhelyen talál munkalehetőséget. A település és Kaposvár között naponta rendszeresen közlekednek buszjáratok, amelyek lehetővé teszik a munkába járást azok számára is, akik nem rendelkeznek saját gépjárművel.

A helyi vállalkozások által biztosított munkahelyek száma viszonylag alacsony, így a munkavállalók számára az ingázás Kaposvárra továbbra is alapvető. A közfoglalkoztatás az önkormányzat legnagyobb helyi munkaadója, amely az állami támogatásoknak köszönhetően különböző programokon keresztül vonja be a munkaképes korosztályt. A közfoglalkoztatás célja, hogy ideiglenes jövedelmet biztosítson, tapasztalatot nyújtson, és segítse a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci integrációját.

Az elmúlt években a közfoglalkoztatásban résztvevők száma csökkent. A rövid munkaidőben (napi 8 óránál kevesebb) foglalkoztatottak, valamint az alacsony képzettségű résztvevők szorosabb és rendszeresebb felügyeletet igényelnek. Az önkormányzat törekszik a diszkrimináció elkerülésére, azonban a hátrányos helyzetűek egy része a közfoglalkoztatás során sem alkalmas minden feladatra. Ugyanakkor a programból való kilépés és az elsődleges munkaerőpiacra történő átmenet lehetősége is adott, különösen a képzésben és továbbképzésben részt vevők számára.

A településen a fiatalok foglalkoztatását korlátozza a pályakezdők alacsony száma a nyilvántartott álláskeresők között, 2019–2024 között alig volt pályakezdő a statisztikák szerint. Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet elősegítheti a szakképzésekhez, felnőttképzéshez való hozzáférés, valamint az önkormányzati és térségi munkaerő-piaci szolgáltatások igénybevétele. A szakképzési programoknak, mentorálásnak és átképzéseknek kulcsszerepük van a foglalkoztatás javításában.

A községben a hátrányos helyzetűek, idősek, alacsony iskolai végzettségűek és romák bevonása a foglalkoztatásba folyamatos kihívás. A nyilvántartott álláskeresők között magas az 51 év felettiek aránya, ami a tartós munkanélküliség és a hosszú ideje regisztrált álláskeresők számában is tükröződik.

A jövedelmi viszonyok és az iskolai végzettség alapvetően meghatározza a foglalkoztatási lehetőségeket: az alacsony végzettségűek aránya a nyilvántartott álláskeresők között 2024-ben 47,37%, ami az országos tendenciákhoz képest is magasnak mondható. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyét növeli a közfoglalkoztatásban való részvétel, de a hosszú távú munkaerő-piaci integrációhoz a képzés és a szakmai kompetenciák fejlesztése elengedhetetlen.

A helyi vállalkozások és mezőgazdasági szolgáltatások bővítése, a térségi beruházások, valamint a közlekedési és digitális infrastruktúra fejlesztése növelheti a foglalkoztatási lehetőségeket. A közfoglalkoztatás, a helyi intézményekben történő munkavégzés és a támogatott programok segítik a hátrányos helyzetűek bevonását, azonban az elsődleges munkaerőpiacra való átmenetet továbbra is támogatni kell. A helyi önkormányzatnak fontos szerepe van az információáramlás biztosításában, a képzések szervezésében és a vállalkozások ösztönzésében.

A településen a digitális kompetenciák fejlesztése is kulcsfontosságú, mivel a modern munkaerőpiac elvárásaihoz igazodva a számítástechnikai ismeretek, online jelentkezési rendszerek és információs szolgáltatások használata alapfeltétel. A fiatalok és a pályakezdők számára a térségi képzési programokhoz való hozzáférés, valamint a helyi és regionális ösztöndíj- és gyakornoki programok segítik a munkaerőpiacra való belépést.

A közfoglalkoztatás stabil rendszere, a folyamatos állami támogatások és az önkormányzat által szervezett programok révén a lakosság számára biztosított a legális munkavégzés lehetősége, ideiglenes jövedelemhez jutás, valamint a társadalmi integráció elősegítése. A közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átmenet esélye a képzések, továbbképzések, mentorálás, gyakorlati tapasztalatszerzés és információs támogatás révén javítható.

Össességében Kaposszerdahely község foglalkoztatási esélyei a vármegyeszékhely közelsége, a jó közlekedés, a működő közfoglalkoztatási struktúra, valamint a potenciális térségi beruházások miatt kedvezőek. Ugyanakkor a munkahelyek száma helyben korlátozott, és a hátrányos helyzetű, idősebb vagy alacsony végzettségű lakosok foglalkoztatási esélyei még mindig alacsonyak. A foglalkoztatás javítása érdekében szükséges a helyi vállalkozások ösztönzése, a képzési lehetőségek bővítése, a digitális kompetenciák fejlesztése és az információs hozzáférés biztosítása. A közfoglalkoztatás fenntartása mellett a célzott eszközök alkalmazása segítheti a hosszú távú, fenntartható munkaerő-piaci integrációt és az esélyegyenlőség növelését a településen.

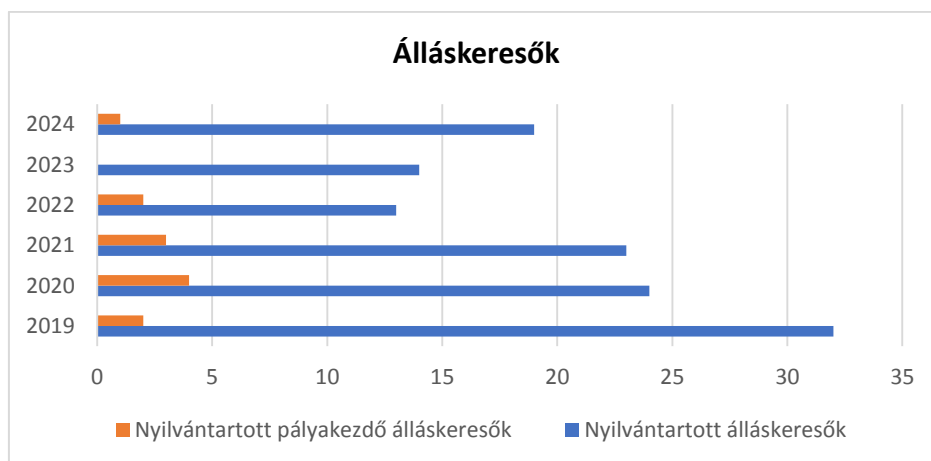
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen nem sok munkalehetőség van a fiatalok számára sem. A legközelebbi centrum 10 perc alatt érhető el gépkocsival. Autóbusssal kb. 15 perc a menetidő. Sajnos ott sem sok munkalehetőség van, így nehéz az elhelyezkedés.

A fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok nincsenek a településen, csak a Kaposvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály által szervezett tanfolyamokon vehetnek részt az érdeklődők.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	32	2
2020	24	4
2021	23	3
2022	13	2
2023	14	0
2024	19	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma 2019 és 2024 között alacsony szinten mozgott, 0–4 fő között, ami azt jelzi, hogy a településen kevés fiatal került regisztrációra. A 2023-as évben egyetlen pályakezdő sem volt, 2024-re pedig 1 fő jelent meg. Az alacsony számok arra utalnak, hogy a fiatalok munkaerőpiacra lépése viszonylag sikeres, vagy más foglalkoztatási formákba kerülnek, például továbbtanulás vagy ingázás révén. A táblázat minden évre vonatkozó adatot tartalmaz, így a trendek egyértelműen követhetők. Az esélyegyenlőségi program szempontjából fontos, hogy a pályakezdőket célzottan támogassa, még ha számuk alacsony is, hogy hosszú távon stabil munkaerőpiaci integrációt biztosítson.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A felnőtt lakosság munkaerő-piaci integrációját tekintve hasonló kihívásokkal szembesül, mint a fiatalok, különösen a tartósan inaktív vagy alacsony iskolai végzettségű csoportok esetében. A képzés és átképzés lehetőségei elsősorban a Kaposvári Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán érhetők el, ahol a felnőttek különböző szakmai képzésekben, tanfolyamokon és munkaerő-piaci szolgáltatásokban vehetnek részt. Ezek a szolgáltatások magukban foglalják az álláskeresői tanácsadást, a karriertervezést, a pályázatírást, valamint az egyéni készségfejlesztést, amelyek mind hozzájárulnak a hosszú távú foglalkoztathatóság növeléséhez.

A településen azonban jelenleg nem működik helyben ilyen típusú képzési vagy munkaerő-piaci program, így a helyi lakosok számára a Kaposváron elérhető lehetőségek jelentik a fő hozzáférési pontot. Ennek ellenére az önkormányzat aktívan részt vesz a Munkaügyi Központ által kínált programokban, például közfoglalkoztatási projekteken, Startmunka vagy értékteremtő programokban, biztosítva ezzel, hogy a helyi munkaképes lakosok hozzáférhessenek a támogatott foglalkoztatási formákhoz.

Az integráció elősegítése érdekében az önkormányzat törekszik a résztvevők tájékoztatására, a programokhoz való jelentkezés koordinálására, valamint az érintettek motiválására és mentorálására. Külön figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetűek, az idősebb munkavállalók, a romák és a pályakezdők bevonására, hogy minél több lakos számára nyíljon meg az elsődleges munkaerőpiacra történő átmenet lehetősége.

A szakképzési és felnőttképzési programokhoz való hozzáférés javítása, valamint a helyi munkaadók bevonása a képzésekbe és gyakorlati lehetőségek biztosítása hosszú távon növeli a foglalkoztathatóságot. A digitális kompetenciák fejlesztése is kulcsfontosságú, mivel a modern munkaerőpiacon az alapvető számítástechnikai és online ismeretek megléte nélkülözhetetlen a sikeres elhelyezkedéshez.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élő emberek, családok száma nehezen meghatározható.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Foglalkoztatási diszkrimináció a településen nem tapasztalható.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek fejlesztése Kaposszerdahely községben kulcsfontosságú a helyi lakosság hosszú távú társadalmi és gazdasági integrációja szempontjából. A jelenlegi tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalok számára a digitális eszközökhöz való hozzáférés és az oktatási intézményekben biztosított képzés megfelelő alapot nyújt, ugyanakkor a hangsúly egyre inkább az online tudatosságra, az internetbiztonságra és a digitális felelősségvállalásra helyeződik. Az idősebb korosztály körében viszont továbbra is jelentős a digitális lemaradás, ami korlátozza az online ügyintézés, a tájékozódás és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségeit.

A jövő szempontjából elengedhetetlen, hogy a digitális készségek fejlesztése minden korosztály számára folyamatosan biztosított legyen, különös tekintettel az idősekre, a munkanélküliekre és a hátrányos helyzetű csoportokra. Az online ügyintézési kompetenciák erősítése és a digitális tudatosság növelése elősegíti, hogy a település lakói aktívan részt vehessenek a modern gazdasági és társadalmi folyamatokban, és ne maradjanak le az online szolgáltatások nyújtotta előnyökről.

A helyi könyvtár, az önkormányzati intézmények és az oktatási programok szerepe ebben kiemelt, hiszen ezek az infrastruktúrák biztosítják a számítógép- és internet-hozzáférést, valamint a személyre szabott segítséget a digitális világban való eligazodáshoz. Továbbá a digitális ismeretek fejlesztésével csökkenthető a generációk közötti különbség, erősödik az esélyegyenlőség, és javul a munkaerő-piaci integráció, mivel a digitális kompetenciák elengedhetetlenek a modern munkakörnyezetben.

A jövőben különösen fontosak lehetnek célzott képzési programok, oktatási workshopok és közösségi digitális programok, amelyek nemcsak a technikai ismereteket, hanem az online biztonság, a médiatudatosság és a felelős internethasználat elsajátítását is támogatják. A folyamatos digitális fejlesztés nélkül a most lemaradó csoportok hosszú távon hátrányba kerülhetnek, és a település lakossága egy része kiszorulhat a digitális szolgáltatások és a modern munkaerőpiac lehetőségeiből.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat biztosítja a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, és a szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól szóló 8/2023. (VII. 27.) önkormányzati rendeletében a rendkívüli települési támogatások közül a következő támogatásokat biztosítja:

- a) eseti segély,
- b) anyasági támogatás,
- c) tanévkezdési támogatás,
- d) temetési támogatás.

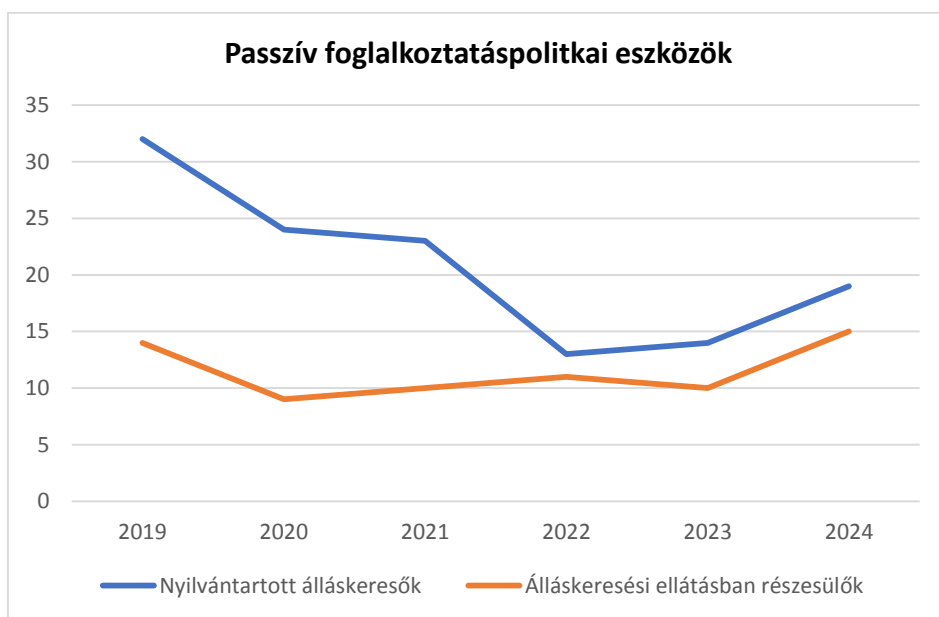
Rendszeres pénzbeli támogatások közül szociális rászorultság esetén a jogosultak számára a képviselő-testület rendszeres települési támogatásként

- a) lakásfenntartási támogatást
- b) gyógyszer-támogatást biztosít.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	32	5.34%	14	43.75%
2020	24	4.06%	9	37.50%
2021	23	3.95%	10	43.48%
2022	13	2.04%	11	84.62%
2023	14	2.23%	10	71.43%
2024	19	3.09%	15	78.95%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

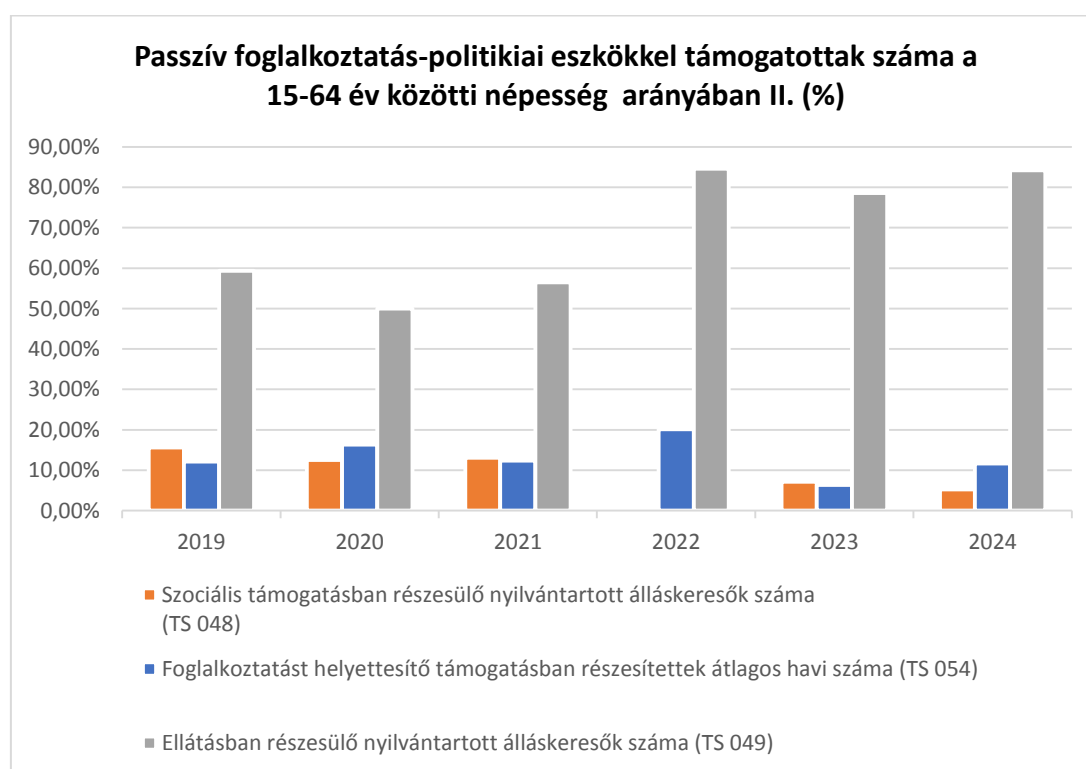

Az álláskeresői ellátásban részesülők száma 2019 és 2024 között ingadozó tendenciát mutatott. 2019-ben 14 fő részesült ellátásban, ami a nyilvántartott álláskeresők 43,75%-át jelentette, majd 2020-ban 9 főre csökkent, arányuk 37,50% lett. 2022-ben kiemelkedő növekedés volt látható, az ellátottak aránya 84,62%-ra emelkedett, ami azt jelzi, hogy ebben az évben a nyilvántartottak többsége már valamilyen álláskeresői támogatást kapott. 2024-re az arány 78,95%-ra mérséklődött, ami továbbra is magas érték, így a passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök jelentős szerepet játszanak a helyi munkanélküliek támogatásában. Az adatok alapján látható, hogy az ellátások igénybevétele időszakosan erősebben koncentrálódik, és a program tervezésénél figyelembe kell venni a változó ellátási szükségleteket.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	5	15.63%	4	12.09%	19	59.38%
2020	3	12.50%	4	16.33%	12	50.00%
2021	3	13.04%	3	12.35%	13	56.52%
2022	0	0.00%	3	20.15%	11	84.62%
2023	1	7.14%	1	6.36%	11	78.57%
2024	1	5.26%	2	11.63%	16	84.21%

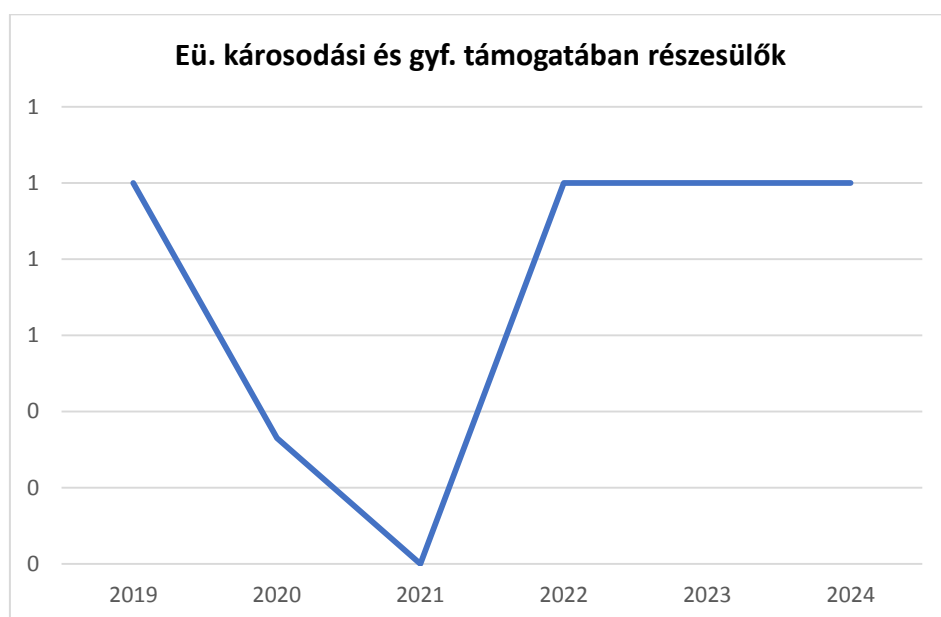
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális támogatásban és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma alacsony, de jelentős arányban fedi le a nyilvántartott álláskeresőket. 2019-ben az összes ellátott nyilvántartott 59,38%-a kapott valamilyen támogatást, 2022-re ez az arány 84,62%-ra nőtt, 2024-re pedig 84,21%-on állt. A szociális támogatások egyre kisebb részarányt képviselnek, míg a foglalkoztatást helyettesítő támogatás aránya időszakosan növekszik, ami a célzott szociális intézkedések fontosságát jelzi. Az adatok arra utalnak, hogy a passzív támogatások a nyilvántartott álláskeresők jelentős részét lefedik, és a helyi esélyegyenlőségi programban e csoportok integrációját külön figyelembe kell venni.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	1
2020	0
2021	0
2022	1
2023	1
2024	1

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma 2019–2024 között minimális, 0–1 fő között mozog, ami arra utal, hogy a településen ez a típusú támogatás alacsony igénybevétellel bír. Az adatok hiánya nem fordul elő, így a trend jól nyomon követhető, és az esélyegyenlőségi programban ezek a támogatások kisebb jelentőséggel bírnak, bár a speciális igényű családok esetében mégis célzott segítséget nyújthatnak.

Összességében elmondható, hogy a településen élő álláskeresők számára biztosított pénzügyi és természetbeni szociális ellátások fontos biztonsági hálót jelentenek, különösen az aktív korúak számára. A nyilvántartott álláskeresők jelentős része részesül valamilyen formában álláskeresői ellátásban vagy szociális támogatásban, ami stabilizáló hatással bír a helyi társadalmi helyzetre. A munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások aránya a nyilvántartottak között évről évre ingadozik, de általában a nyilvántartott álláskeresők több mint felét eléri. A foglalkoztatást helyettesítő támogatások és egyéb passzív eszközök kiegészítik a közfoglalkoztatási programokat, de önmagukban nem helyettesítik az aktív munkaerő-piaci részvételt. A támogatások főként a leginkább rászorulókat célozzák, beleértve a hosszabb ideje álláskeresőket és az alacsony iskolai végzettségűeket. Az egészségkárosodási

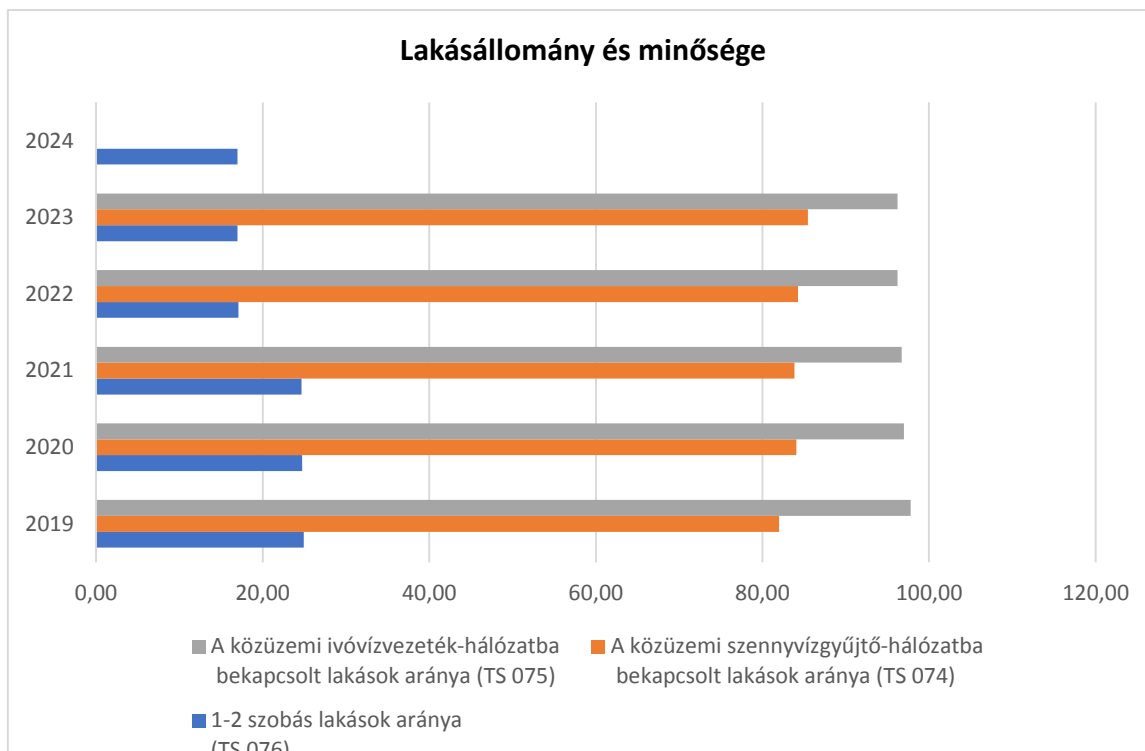
és gyermekfelügyeleti támogatások igénybevétele viszonylag alacsony, de célzottan segíti azokat, akiknél speciális körülmények állnak fenn. Az ellátásokhoz való hozzáféréshez az önkormányzat aktívan biztosítja a jogszabályi feltételek teljesítését és a szükséges adminisztratív támogatást. A passzív ellátások mellett a közfoglalkoztatásban való részvétel növeli az esélyt az elsődleges munkaerőpiacra való visszatérésre, különösen a munkaerőpiaci hátrányokkal küzdők számára. Az adatok alapján a támogatások rendszere stabil, de a hatékonyság fokozása érdekében célszerű a célzott programok és képzések bővítése. Összességében a pénzbeli és természetbeni ellátások, valamint a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások együtt biztosítják a társadalmi biztonságot.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	361	3	8.31	24.93	81.99	97.78
2020	364	3	8.24	24.73	84.07	96.98
2021	365	1	2.74	24.66	83.84	96.71
2022	369	3	8.13	17.07	84.28	96.21
2023	371	2	5.39	16.98	85.44	96.23
2024	371	0	0.00	16.98	0.00	0.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány 2019 és 2024 között folyamatosan növekedett, 361 lakásról 371 lakásra, de az épített új lakások száma 2024-re 0-ra csökkent. Az 1–2 szobás lakások aránya csökkenő tendenciát mutat, 24,93%-ról 16,98%-ra esett, ami a kisebb lakások relatív hiányára utal. A közüzemi szennyvízgyűjtő és ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2024-ben nem áll rendelkezésre, így ezen infrastruktúra kiépítettségét nehéz értékelni. Az adatok alapján a település lakásállománya stabil, de az új építés csökkenése és a kisebb lakások hiánya a lakhatási esélyegyenlőség szempontjából kihívást jelenthet.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2019	361	0	1	0	0	0	0
2020	364	0	1	0	0	0	0
2021	365	0	1	0	0	0	0
2022	369	0	1	0	0	0	0
2023	371	0	1	0	0	0	0
2024	371	0	1	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A bérlakás és szociális lakásállomány Kaposszerdahelyen állandó, 1 bérlakás és 0 szociális lakás, melyekből nincs elégtelen lakhatási körülményt biztosító ingatlan. Ez arra utal, hogy a településen a szociális bérlakások száma rendkívül alacsony, és a helyi esélyegyenlőségi programnak érdemes fontolóra vennie a szociális lakhatási kapacitás bővítését a rászorulóknak számára. Az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok száma nulla, így nincs további lakhatási probléma ezen a téren.

b) szociális lakhatás

Kaposszerdahely 1 bérlakással rendelkezik. A Magyar Nemzeti Vagyonkezelőtől térítésmentesen tulajdonba kapott önkormányzati ingatlan 2023-tól szociális bérlakásként funkcionál.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

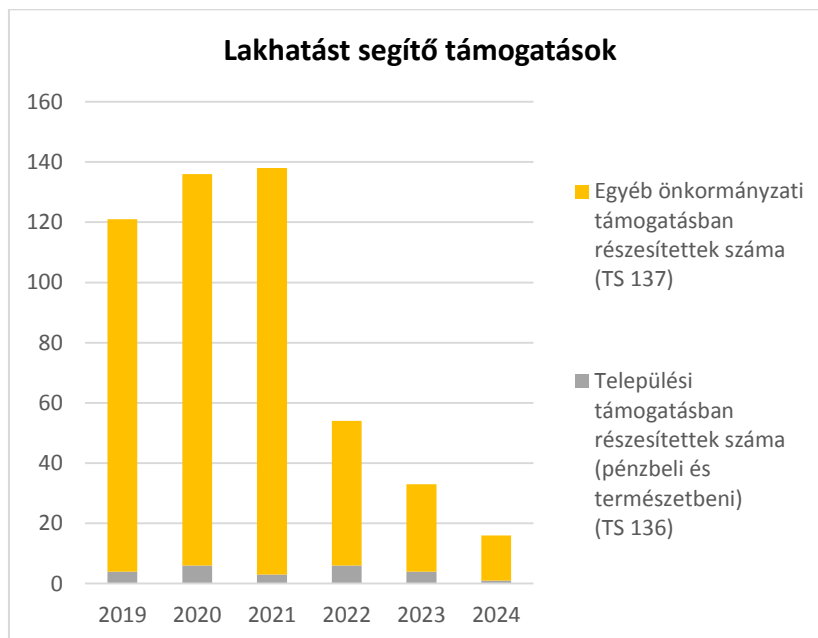
Kaposszerdahelyen nem releváns.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	4	117
2020	6	130
2021	3	135

2022	6	48
2023	4	29
2024	1	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakhatást segítő támogatások száma jelentősen csökkent 2019 és 2024 között. A települési támogatásban részesültek száma 4 főről 1 főre mérséklődött, az egyéb önkormányzati támogatások igénybevétele pedig 117 főről 15 főre esett. Ez a drasztikus csökkenés a település szociális támogatási rendszerének átalakulását vagy a támogatási igény csökkenését jelezheti. Az esélyegyenlőségi program tervezésénél fontos figyelembe venni, hogy a támogatások hozzáférhetősége és célzott elosztása a lakhatási esélyegyenlőség javításának kulcsa.

f) eladósodottság

Kaposszerdahely községben az eladósodottság mértéke nem számottevő, ugyanakkor országos tendenciákhoz hasonlóan itt is érzékelhetők azok a folyamatok, amelyek a háztartások anyagi terheit növelik. A településen a lakások egy része vezetékes ivóvízzel nem ellátott, azonban minden ingatlan esetében biztosított a villamos energia elérhetősége. Ugyanakkor a meg nem fizetett tartozások következtében több helyen sor kerül a szolgáltatás kikötésére, illetve egyre gyakoribb az előre fizetős mérők felszerelése, ami a háztartások jövedelmi bizonytalanságát jelzi.

A vezetékes gázellátottság Kaposszerdahelyen mintegy 80%-os, azonban az energiahordozók árának emelkedése és a lakosság alacsonyabb jövedelmi szintje miatt sok család visszatér a vegyes tüzeléshez. Ennek oka gyakran nem az eladósodottság, hanem a költséghatékonyság keresése. A településen ugyan nem jellemző a tömeges lakossági eladósodás, azonban a közműszolgáltatásokkal kapcsolatos hátralékok kialakulása, illetve az energiaszegénység megjelenése mindenképpen olyan jelenségek, amelyekre helyben is figyelmet kell fordítani.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kaposszerdahely község lakhatásának egyéb jellemzőit vizsgálva megállapítható, hogy a település külterületein elhelyezkedő ingatlanok is megfelelő szolgáltatásokkal rendelkeznek. A közlekedési lehetőségek is kielégítőek: a Kaposvár felé közlekedő helyi autóbuszjárat megállója könnyen elérhető.

Összességében elmondható, hogy a külterületen élők lakhatási körülményei biztonságosak és jól ellátottak, a közszolgáltatásokhoz, közművekhez és a közösségi közlekedéshez való hozzáférés a település adottságaihoz mérten megfelelő. Az infrastruktúra további fejlesztése és a közlekedési lehetőségek bővítése hosszú távon biztosíthatja a terület vonzerejének és lakhatási színvonalának fenntartását.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A szegregátum kifejezés olyan földrajzilag vagy társadalmilag elkülönült lakóterületet jelöl, ahol a lakosság társadalmi, gazdasági vagy etnikai jellemzői jelentősen eltérnek a környező településrészekétől. Ezeken a területeken gyakran koncentrálódik a szegénység, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, elégtelen infrastruktúra és közszolgáltatások hiánya.

A szegregátumok tipikusan kisebb városrészekben vagy településrészekben alakulnak ki, és a lakók gyakran társadalmi hátrányokkal küzdenek, ami hosszú távon az esélyegyenlőség korlátozásához vezethet. A jogi és szociológiai definíciók szerint a szegregátumok megkülönböztetésének alapja lehet a jövedelmi helyzet, etnikai hovatartozás, foglalkoztatottság vagy lakhatási körülmények.

A településfejlesztés és a szociálpolitika célja a szegregátumok felszámolása vagy integrációja, például infrastruktúra-fejlesztéssel, közszolgáltatások bővítésével, oktatási és foglalkoztatási programokkal, hogy a hátrányos helyzetű lakosok esélyei javuljanak.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Községünkben telep, illetve szegregátum nem található.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

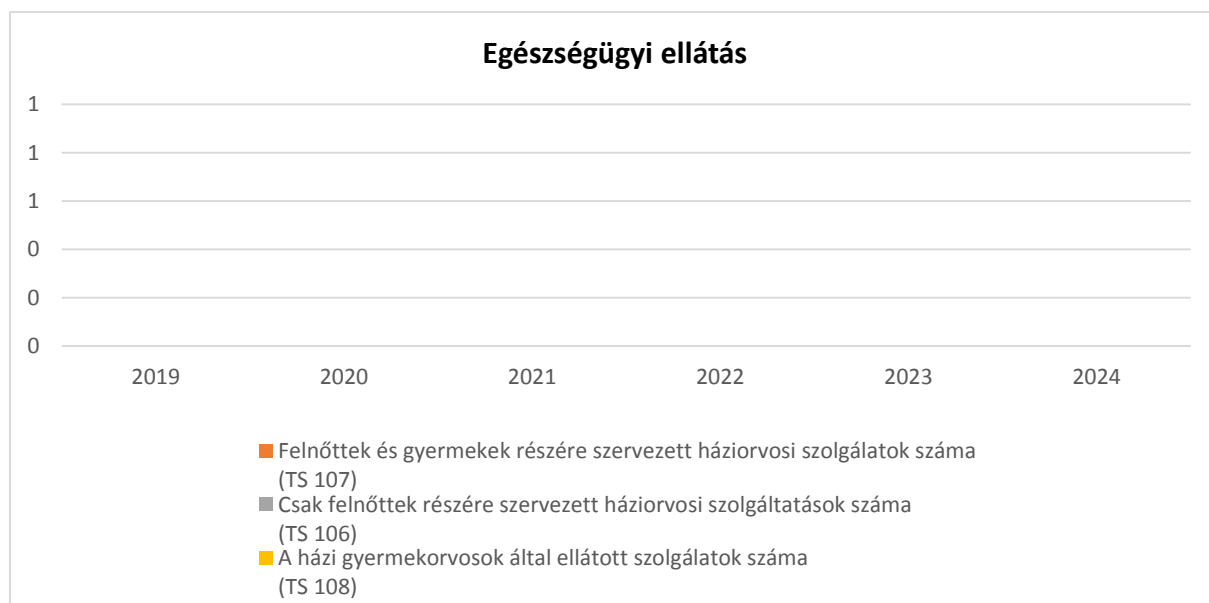
Kaposszerdahely község esetében nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyvesztési igazolványokkal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	0	0	0	0	15	4.88
2020	0	0	0	0	14	3.00
2021	0	0	0	0	18	3.00
2022	0	0	0	0	25	4.23
2023	0	0	0	0	23	4.00
2024	0	0	0	0	24	3.11

Forrás: TelR, KSH Tstar

Kaposszerdahely Szenna településsel alkot egy háziiorvosi körzetet ezért erre vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre. A háziiorvosi rendelő a Mikrotérségi Központban található, amely akadálymentesen megközelíthető, így a háziiorvosi ellátás helyben biztosított. Az egészségügyi körzet vegyes körzet, a háziorvos a gyermekorvosi feladatokat is ellátja. Kaposszerdahelyen gyógyszerár nem működik. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2019 és 2024 között 14–25 fő között változott, az ápolási díjban részesülők száma 3–4 fő volt. Ez azt jelzi, hogy a településen a lakosság egészségügyi ellátáshoz való hozzáférése korlátozott, így az esélyegyenlőségi programban kiemelt figyelmet kell fordítani az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítására, például járóbeteg-ellátás vagy mobil szolgáltatások biztosításával.

- b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Kaposszerdahely településen a lakosok számára biztosított a hozzáférés a különböző prevenció és szűrőprogramokhoz, beleértve a népegészségügyi vizsgálatokat és a koragyermekkor kötelező szűréseket. A gyermekek számára a háziorvos és a védőnői szolgálat folyamatosan biztosítja az életkorhoz kötött kötelező szűréseket, oltásokat, valamint az egészségügyi állapot felmérését. A védőnői hálózat segítségével a családok rendszeres tájékoztatást kapnak az elérhető szűrésekről és a megelőző programokról.

A felnőtt lakosok számára a járóbeteg-szakrendelés és a háziiorvosi ellátás keretében érhető el különböző népegészségügyi szűrések, például vérnyomás-, vércukor-, koleszterin- és daganatszűrések. A vármegyei és járási egészségügyi programokhoz kapcsolódva Kaposszerdahely lakói jogosultak a mobil szűrőbuszok és a lakóhelyhez közeli egészségügyi intézmények szolgáltatásaira.

Az önkormányzat figyelmet fordít arra, hogy a prevenció programokról és szűrésekről időben tájékoztassa a lakosokat, különösen a hátrányos helyzetű csoportokat, így például az időseket és a kisgyermekes családokat. A programokhoz való hozzáférés tehát jó, ugyanakkor a tájékoztatás, a szállítási lehetőségek és az adminisztratív segítségnyújtás tovább növelhetik az elérést. Összességében elmondható, hogy Kaposszerdahely lakossága hozzáfér a szükséges prevenció és szűrőprogramokhoz, ami fontos szerepet játszik a település egészségügyi állapotának javításában és a betegségek korai felismerésében.

- c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünk esetében ez nem releváns. Rehabilitációs ellátás a Somogy Vármegyei Kaposi Mór Oktató Kórházban, fejlesztő ellátás a nevelési-oktatási intézményben biztosított.

- d)közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetést az óvodások és szociális étkezésben részt vevő idősek számára a Németh József Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha intézmény biztosítja. Így települési szinten biztosítva van az intézményekben a közétkeztetés, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatás minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település vezetése évek óta azon fáradozik, hogy minél szélesebb körben biztosítson a kaposszerdahelyi emberek száma hozzáférési lehetőséget a különböző sportprogramokhoz. Rendelkezünk egy olyan épülettel, amely lehetőséget biztosít a helyi sportfeladatok biztosítására, és amely a focipálya mellett helyezkedik el.

A települést több túraútvonal is keresztezi, amelyeken való túrázás szintén bárkinek lehetőségében áll, és bárki által hozzáférhető. Természetesen a felsoroltakon felül nagyon sok olyan fejlesztési lehetőség merül fel a sporthoz való hozzáférés terén, amelyek megvalósítását az Önkormányzat hosszú távon a tervei között szerepelteti.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat tagja a Somogyjádi Mikrotérségi Szociális Társulásnak, így a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés/házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás, szociális étkeztetés/ a társulás keretében megoldott.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Kaposszerdahely község esetében nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Kaposszerdahely község esetében nem releváns.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: Önkormányzati adat

A népkonyhán kiosztott ételadagok száma minden évben nulla, ami azt jelzi, hogy a településen nincs rendszeres étkeztetési szolgáltatás, vagy annak igénye minimális. Ez az adat figyelmet igényel az esélyegyenlőségi program tervezésében, különösen a rászoruló családok és idősek ellátása szempontjából.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	197	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az intézményi ellátottság 2022-ben azt mutatja, hogy a településen nincs tornateremmel vagy tornaszobával ellátott köznevelési intézmény, ugyanakkor sportpálya elérhető, és a könyvtárakból 197 egység került kikölcsönzésre. Közművelődési intézményből egy működik. Ez az adatok alapján a település oktatási és kulturális infrastruktúrája korlátozott, és a helyi esélyegyenlőségi programnak fontos szerepe lehet a sport- és kulturális lehetőségek bővítésében, különösen a gyermekek és fiatalok számára.

A közösségi élet színterei Kaposszerdahelyen nem koncentrálnak egy művelődési házba és nem csak egy személy a felelős, hanem többirányú közösségi élet tapasztalható. A közösségi élet meghatározó résztvevői az önkormányzat, különböző civil szervezetek, az egyház és egyéb önszerveződő közösségi csoportok.

A közösségi élet mozgatói a helyi civil szervezetek vezetői, a hivatal dolgozói, családgondozó, az önkormányzati dolgozók és önkéntes szülők és fiatalok.

Jelenleg a településnek nincs kultúrháza. A különböző programok több helyszínen kerülnek megrendezésre.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Egy közösségben a békés együttélésnek az íratlan szabályai nagyon fontosak, hiszen egy közösség nagyon könnyen kiközösítheti azt a személyt, vagy klikket (kisebb csoportot), akik ezeket a szabályokat nem tartják be. Működik a településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat és több civil szervezet is, akik az etnikai érdekvédelmet biztosítják, ezáltal a helyi etnikum identitása sem sérül, emellett a roma és nem roma emberek közötti integráció is erősödik

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

- Alkalmankénti adományozás, gyűjtés
- Önkéntes munka
- Társadalmi munka; civil szervezetek tagjai által
- Karitatív tevékenység: Élelmiszerosztás, ruhaosztás, közterület virágosítás stb.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Kaposszerdahely Roma Nemzetiségi Önkormányzat a roma kulturális hagyományok megőrzése érdekében minden évben roma napot szervez, melyen nemcsak a roma lakosság, hanem Kaposszerdahelyen és a környező településeken élők is részt vesznek. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a tanévkezdés előtt támogatást biztosít nemcsak a roma származású gyerekek családjainak, hanem a Kaposszerhelyen lakóhellyel rendelkező nehéz anyagi helyzetű családoknak is.

A falunapokon és helyi ünnepségeken a roma nemzetiségi önkormányzat is részt vesz, ez kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy a roma és nem roma lakosság együtt vegyen részt kulturális, szórakoztató és sportprogramokon, miközben lehetőség nyílik a hagyományok átadására és az élmények megosztására. Az idősebbek átadják tudásukat, tapasztalataikat kézműves tevékenységek, főzés vagy helyi hagyományok bemutatása során, míg a fiatalabb generációk új ötleteket, kreativitást és friss lendületet hoznak az eseményekbe. A közös sport- és szabadidős programok, például séták, kirándulások vagy családi sportnapok nemcsak az aktív életmódot népszerűsítik, hanem lehetőséget teremtenek az együttműködésre és a közös élmények átélésére.

A kulturális identitás megőrzése érdekében további rendezvények megtartását tervezik 2026-ban pályázati forrás igénybevételével.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időről időre megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Kaposszerdahelyen már az 1990-es évek óta működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat, amely a törvényi változásoknak megfelelően jelenleg Roma Nemzetiségi Önkormányzat néven funkcionál. A Nemzetiségi Önkormányzat mindig is kivette részét a közösségi élet, és a romák érdekérvényesítési lehetőségeinek megteremtése kapcsán. Immáron sokadik éve rendezi meg például a Nemzetiségi Önkormányzat a Roma Napot, amikor a roma hagyományoknak, kultúrájának megfelelő fellépők szórakoztatják nem csak a helyi, hanem az egész térségből érkező érdeklődőket. Minden évben karácsonyi csomagot biztosít a Nemzetiségi Önkormányzat a roma családok számára, támogatja a helyi intézményeket. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Kaposszerdahely Községi Önkormányzat együttműködése példa értékű, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy számtalan rendezvényen működött már együtt a két szervezet, és a Nemzetiségi Önkormányzat számára is a Kaposszerdahelyi Önkormányzat biztosít helyet, és az adminisztratív feladatokat is a Jutai Közös Önkormányzati Hivatal Kaposszerdahelyi Kirendeltsége látja el a Roma Nemzetiségi Önkormányzat részére.

Ezen felül a nemzetiségi önkormányzat mindig támogatta – akár saját humánerőforrása útján – azon rendezvényeket, amelyeken az esélyegyenlőségi célcsoportok kulturált szórakozási lehetőségére, kikapcsolódására nyílt lehetőség. Elmondható, hogy a nemzetiségi önkormányzat ezen tevékenysége vonatkozásában Kaposszerdahely Községi Önkormányzattal folyamatos partneri kapcsolatot ápol. Szükség lehetőségeihez mérten a nemzetiségi önkormányzat igyekszik segíteni a létbizonytalanságban élők helyzetén is, partnerségben áll az Önkormányzattal a közfoglalkoztatás rendszerének működtetésében, és számos, az Önkormányzat által benyújtott pályázatban jegyzett ellen Együttműködési Megállapodást a település fejlődése, az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása céljából.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Iskolába, óvodába járatás	Szülők tudatosítása a kötelezettségek teljesítésének vonatkozásában
Szakmaszerzés, betanított munka, közfoglalkoztatás	szakképesítés szerzése, tanulmányok befejezése
Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, egészséges életmódra nevelés, prevenciók támogatás
Munkahelyre jutás - munkahely megtartás	Munkahelyek hozzáférési lehetőségeinek feltérképezése, fórumok, képzések

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, iskoláztatásában, valamint védelmet biztosít megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális intézményhálózaton keresztül valósul meg és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van. A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. Ebben különös szerepe van a köznevelési, az egészségügyi, a szociális, a közművelődési intézményeknek és az abban dolgozó munkatársaknak. Településünkön fogyatékkal élő gyerekekről nem áll rendelkezésre hivatalos adat.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	537	518	1055	50.90 %	49.10 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			36	3.41%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	93	78	171	8.82 %	7.39 %
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	19	17	36	1.80 %	1.61 %

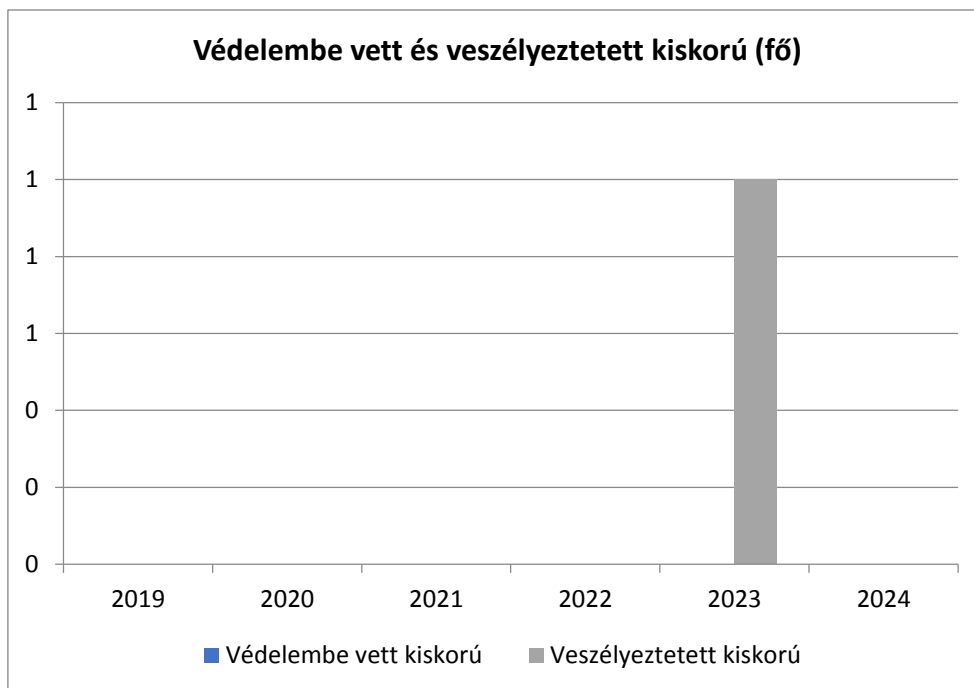
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kaposszerdahely állandó népessége 1055 fő, amelyből a férfiak aránya 50,9%, a nők 49,1%, így a nemek megoszlása kiegyensúlyozott. A legfiatalabb, 0–2 éves korosztály 36 főt számlál, ami a teljes állandó népesség mindössze 3,41%-a, jelezve a településen a csecsemő- és kisgyermek alacsony arányát. A 0–14 évesek száma 171 fő, a fiúknál 8,82%, a lányoknál 7,39% az állandó népességhez viszonyítva, ami azt mutatja, hogy a gyermekkorú népesség aránya viszonylag kis mértékű. A 15–17 éves korosztály 36 fő, azaz 1,80% a fiúknál és 1,61% a lányoknál, ami azt jelzi, hogy a serdülőkorú gyermekek aránya is alacsony, ami a jövőbeli középiskolai ellátás tervezésénél figyelembe veendő. Összességében a településen a gyermekkorú népesség stagnáló vagy enyhén növekvő trendet mutat, de a számok alacsonyak, így a közszolgáltatások, például óvoda- és bölcsődei férőhelyek, könnyen túlterheltté válhatnak, ha egy nagyobb generáció érkezik.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0
2023	0	1
2024	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

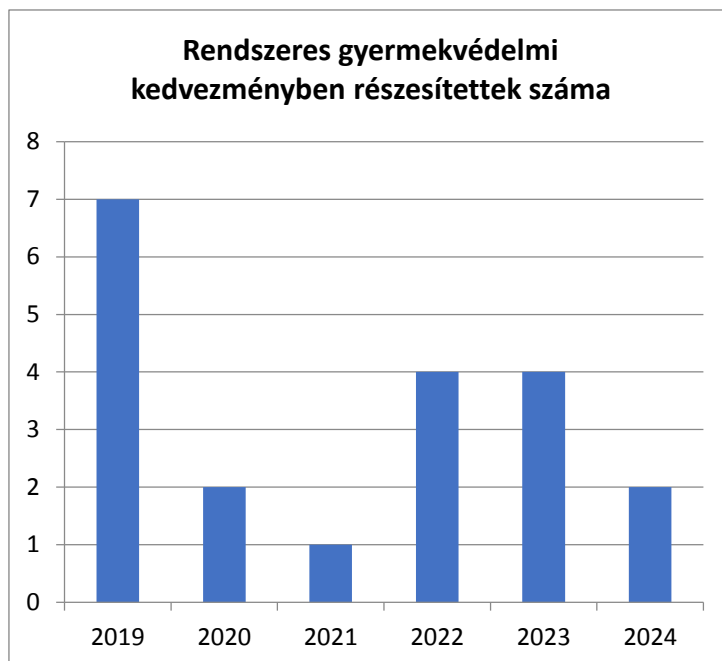

A védelembe vett gyermekek száma 2019 és 2024 között végig 0 volt, kivéve 2023-at, amikor egy gyermek veszélyeztetettként szerepelt. Ez az alacsony szám azt jelzi, hogy a településen a gyermekvédelmi esetek ritkák, ugyanakkor az egyetlen előfordulás is kiemelt figyelmet igényel. A védelembe vétel hiánya azt tükrözi, hogy a gyermekek többsége stabil családi környezetben él. A veszélyeztetett gyermekek száma 1 főre csökkent 2023-ban, majd 2024-re ismét 0 lett, ami azt mutatja, hogy a probléma átmeneti volt és megoldódott. Az adatok alapján a gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevétele minimális, így a településnek jelenleg nincs jelentős terhelése ezen a területen. Mégis, a jövőbeni esetek kezelése érdekében a gyermekvédelmi intézmények elérhetősége és gyors reagálása létfontosságú. Az alacsony számok mellett a településen a prevenció, a családtámogatás és a szociális háló kiépítése fontos. A táblázat alapján az önkormányzatnak lehetősége van célzottan fejleszteni a gyermekvédelmi programokat. Összességében a gyermekvédelmi helyzet stabil.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	7
2020	2
2021	1
2022	4
2023	4
2024	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

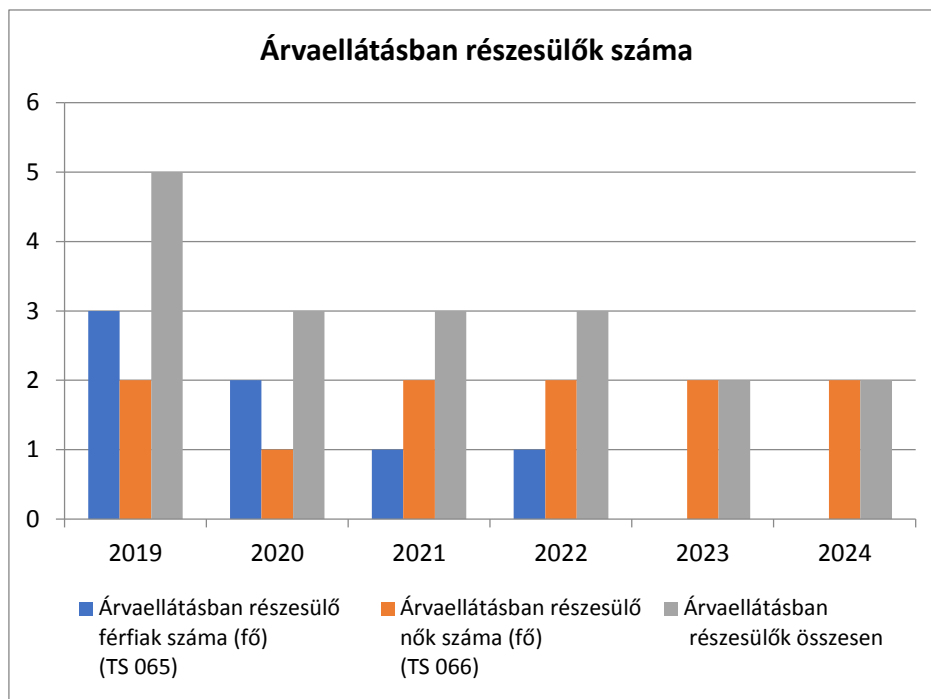

A kedvezményben részesülők száma 2019-ben 7 fő volt, 2021-ben 1 főre csökkent, majd 2022–2023-ban 4 főre nőtt, 2024-ben ismét 2 főre csökkent. Az adatok ingadozása arra utal, hogy a gyermekek szociális helyzete évről évre változhat, és a kedvezmény igénybevételét befolyásolhatják a családi körülmények. A kedvezményben részesülők alacsony száma azt jelzi, hogy a településen kevés a tartósan rászoruló gyermek, ugyanakkor minden érintett gyermek esetében a támogatás fontos a társadalmi esélyegyenlőség biztosításához. Az adatokból látszik, hogy a kedvezmény igénybevétele nem stabil, ami a szociális helyzet változékonyságára utal. A településen a kedvezmény rendszere lehetőséget nyújt a rászoruló családok támogatására, de a kis számok miatt a szolgáltatás könnyen kezelhető. A kedvezmény biztosítása hozzájárul a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítéséhez. A tendencia alapján a településen a szociális kedvezményekre való igény mérsékelt, de minden évben szükség van az igénylők nyomon követésére.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	3	2	5
2020	2	1	3
2021	1	2	3
2022	1	2	3
2023	0	2	2
2024	0	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

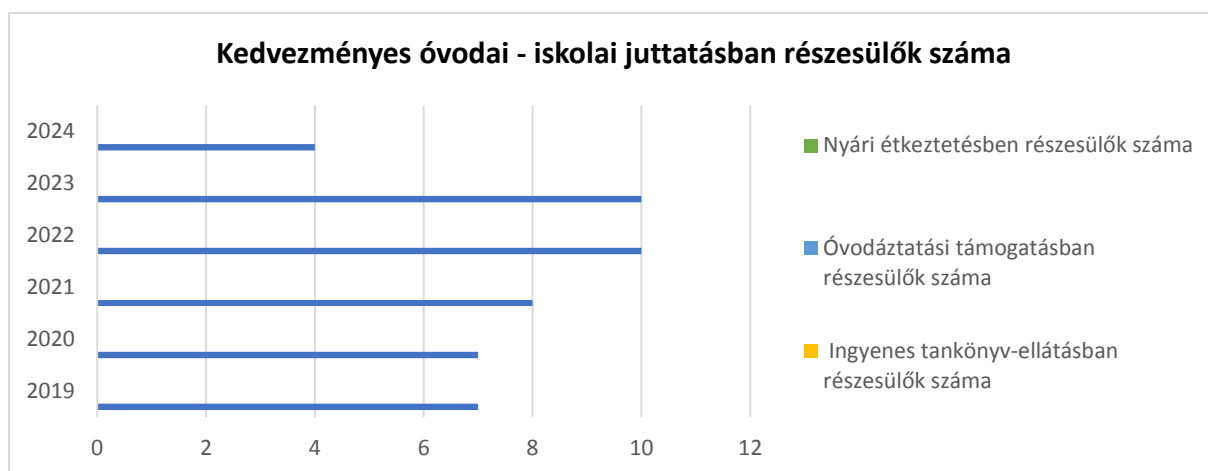

Az árvaellátásban részesülők száma 2019 és 2024 között 2–5 fő között változott. A férfi gyermekek száma csökkent az évek során, míg a női gyermekek száma viszonylag stabil maradt. Az alacsony számok azt mutatják, hogy a településen kevés árva gyermek él, de mindegyik eset fokozott figyelmet igényel. Az adatok alapján az önkormányzatnak biztosítania kell a folyamatos támogatást és felügyeletet ezen gyermekek részére. A stabil női gyermeklétszám arra utal, hogy a lányok ellátása hosszabb távon is folyamatosan biztosított. Az árvaellátás alacsony előfordulása ellenére a település szociális hálóját kritikus az egyéni esetek kezelésében. Az ellátás biztosítása elősegíti a gyermekek társadalmi integrációját és jogi védelmét. Az adatok alapján az önkormányzatnak célzott programokat érdemes indítania az érintett gyermekek támogatására.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv - ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	7	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	10	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2023	10	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2024	4	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatban csak az ingyenes étkezésben résztvevő óvodásokról és a nyári étkezésben részesülőkről van adat. Nincs elérhető adat az ingyenes vagy kedvezményes étkezésben részesülő általános iskolásokról, tankönyv-ellátásban, óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek számáról.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A községben nincs olyan gyermek, aki nem rendelkezik magyar állampolgársággal.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Kaposszerdahely vonatkozásában nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

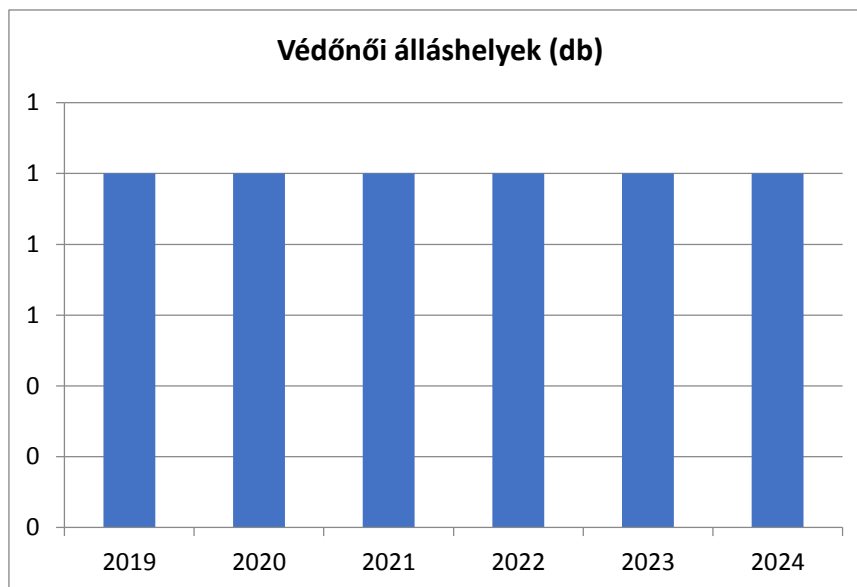
Településünkön nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma(TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	1	41	41.00
2020	1	27	27.00
2021	1	47	47.00
2022	1	52	52.00
2023	1	58	58.00
2024	1	59	59.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

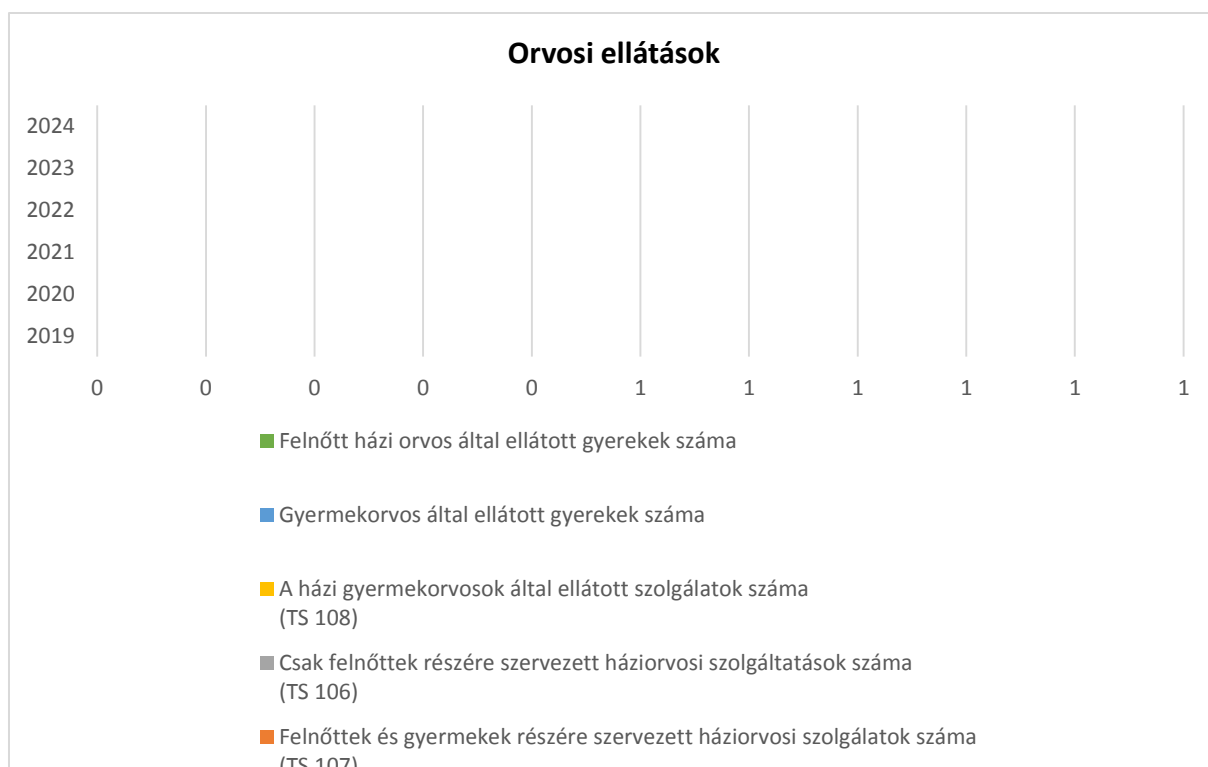

A településen 1 védőnői álláshely van, amely a 0–3 éves gyermekek ellátásáért felel. 2019-ben 41 gyermek jutott egy védőnőre, 2024-ben ez a szám 59 főre nőtt. Az egy védőnőre jutó gyermekek számának folyamatos növekedése a szolgáltatás túlterheltségét jelzi. A védőnői szolgálat kulcsfontosságú a prevenció, a fejlődés nyomon követése és az egészségügyi felügyelet biztosításában. A növekvő gyermeklétszám miatt a szolgálat kapacitásbővítése indokolt lehet a hatékony ellátás fenntartásához. A magas egy főre jutó gyermeklétszám kockázatot jelenthet a rendszeres ellenőrzés minőségére. A táblázat adatai szerint az ellátás a jelenlegi kapacitással is működik, de a jövőbeni igényekhez való alkalmazkodás korlátozott. Az önkormányzat számára fontos a védőnői szolgálat támogatása és erősítése.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	0	0	0	n.a.	n.a.
2024	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen 2019–2024 között nem volt külön gyermekorvosi szolgáltatás, mert a felnőtt házi orvos látta el a feladatot.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A bölcsődei és óvodai fejlesztések Kaposszerdahelyen helyben valósulnak meg.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Somogyjádi Mikrotérségi Szociális Társulás keretében biztosított. A gyermekvédelem középpontjában a meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. Az Alapszolgáltatási Központ gyermekjóléttel foglalkozó munkatársának kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, melyet a prevenció munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat a különböző ágazatok együttműködésével és egymás segítségével. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyai jogon járnak a gyermekek részére.

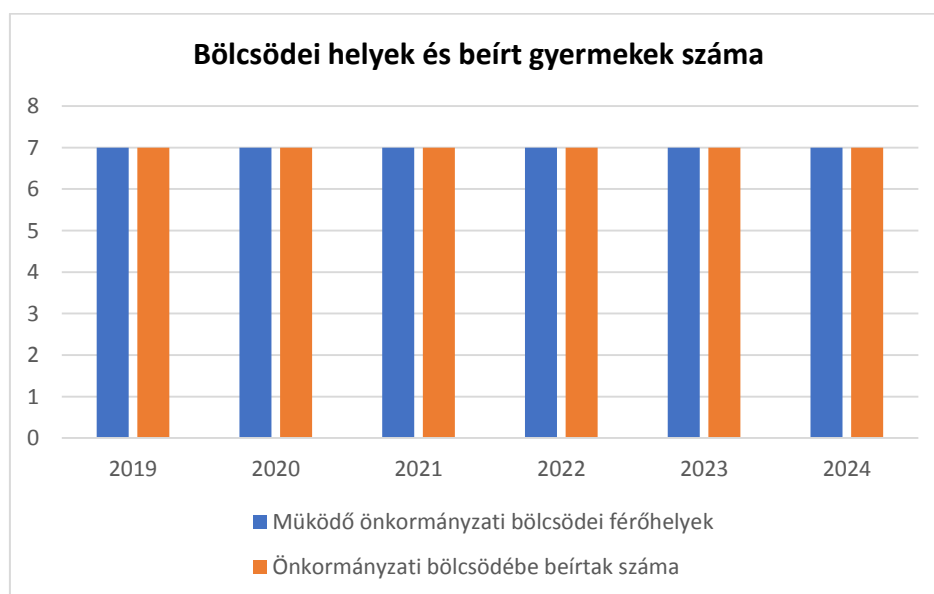
A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekjóléti szolgáltatást Kaposszerdahely községben a Somogyjádi Alapszolgáltatási Központ és „Együtt Könnyebb” Időskorúak Otthona biztosítja 1 fő családgondozóval, aki hetente 1 alkalommal tart fogadóórát és látja el feladatait településünkön.

Biztos Kezdet Gyerekházat a képviselő-testület 2025. szeptember 30-ai megszüntette, Tanoda Kaposszerdahely községben nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7
2022	7	7
2023	7	7
2024	7	7

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

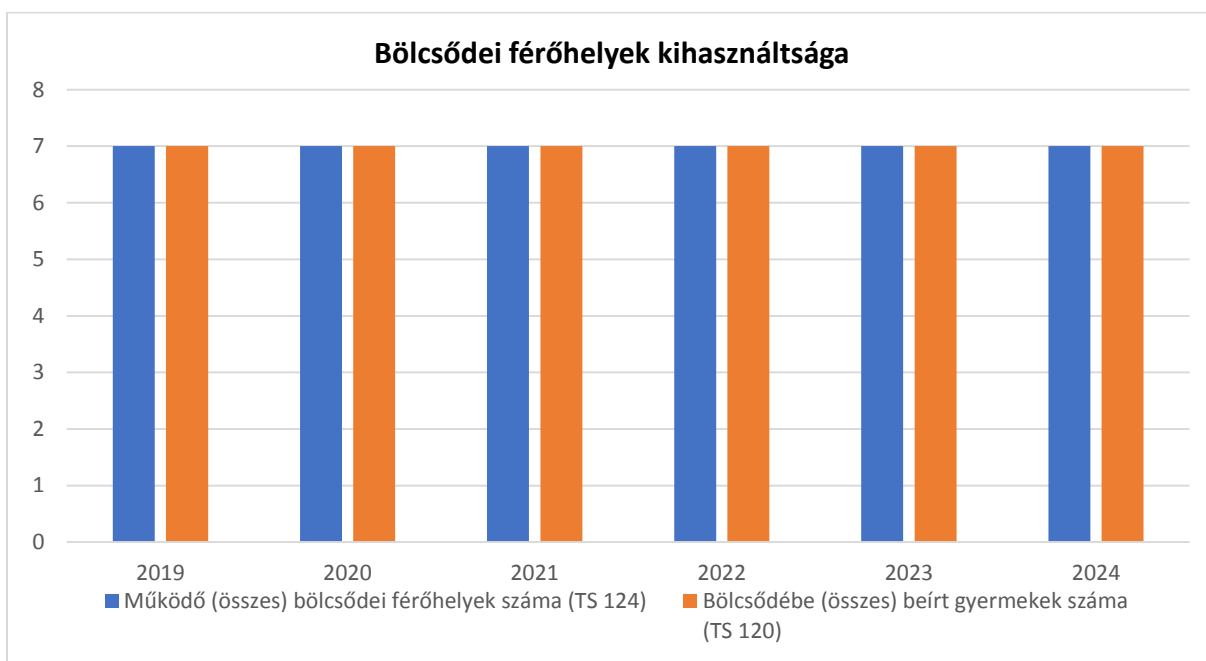

A bölcsődébe beíratott gyermekek száma 2019 és 2024 között 7 fő volt, mely megegyezik a férőhelyek számával.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)

	száma (TS 126)							
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	7	7	7	7
2020	0	0	0	0	7	7	7	7
2021	0	0	0	0	7	7	7	7
2022	0	0	0	0	7	7	7	7
2023	0	0	0	0	7	7	7	7
2024	0	0	0	0	7	7	7	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen 2019–2024 között összesen 7 mini bölcsődei férőhely működött, munkahelyi és családi bölcsőde nem volt. A mini bölcsődékbe beírt gyermekek száma megegyezett a férőhelyek számával, jelezve, hogy a szolgáltatás teljes kihasználtsággal működött. A stabil beiratkozási szám azt mutatja, hogy folyamatosan van igény a mini bölcsődei ellátásra. Összességében a mini bölcsődei ellátás biztosított, de a település kis lélekszámából adódóan a kapacitás szűk.

f) gyermekvédelem;

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Veszélyeztetettség: Olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont) A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások

önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés). A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A helyi szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendeletben rögzítettek alapján működik.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település vezetése évek óta azon fáradozik, hogy minél szélesebb körben biztosítson a kaposszerdahelyi emberek száma hozzáférési lehetőséget a különböző sportprogramokhoz. Rendelkezünk egy olyan épülettel, amely lehetőséget biztosít a helyi sportfeladatok biztosítására, és amely a focipálya mellett helyezkedik el.

A települést több túraútvonal is keresztezi, amelyeken való túrázás szintén bárkinek lehetőségében áll, és bárki által hozzáférhető. Természetesen a felsoroltakon felül nagyon sok olyan fejlesztési lehetőség merül fel a sporthoz való hozzáférés terén, amelyek megvalósítását az Önkormányzat hosszú távon a tervei között szerepelteti.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetést a Németh József Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha intézményén keresztül biztosítjuk.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Kaposszerdahely vonatkozásában nem releváns.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem rendelkezünk információkkal hátrányos megkülönböztetésről a településünkön.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

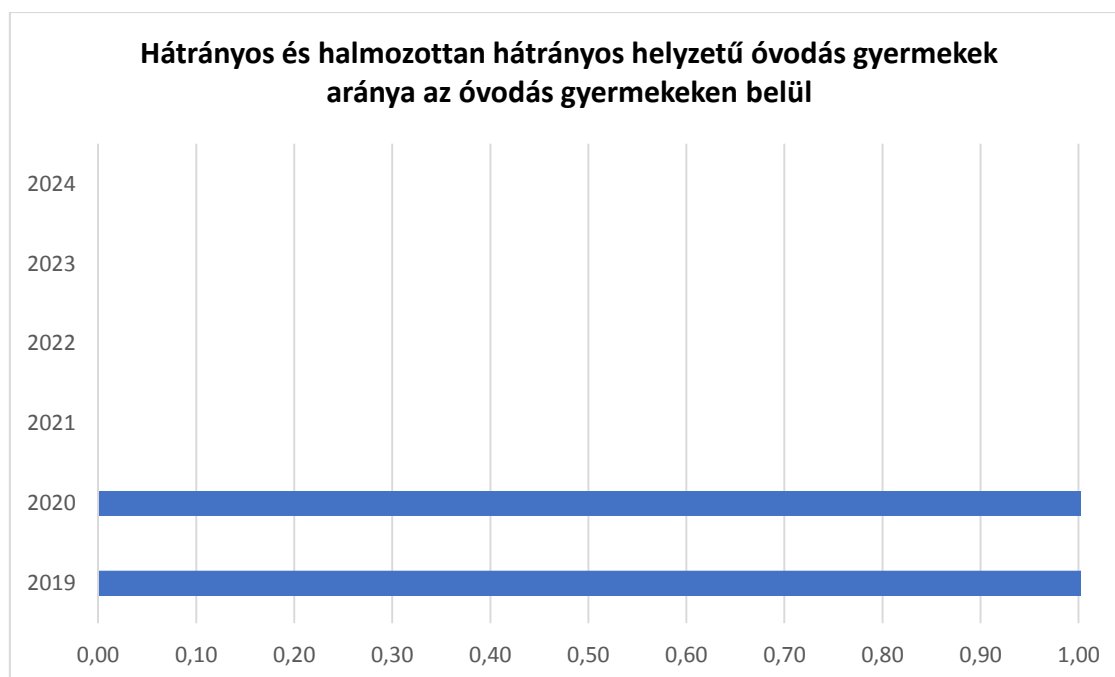
Kaposszerdahely vonatkozásában nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	38	1	2.63
2020	36	1	2.78
2021	24	0	0.00
2022	30	0	0.00
2023	29	0	0.00
2024	32	0	0.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

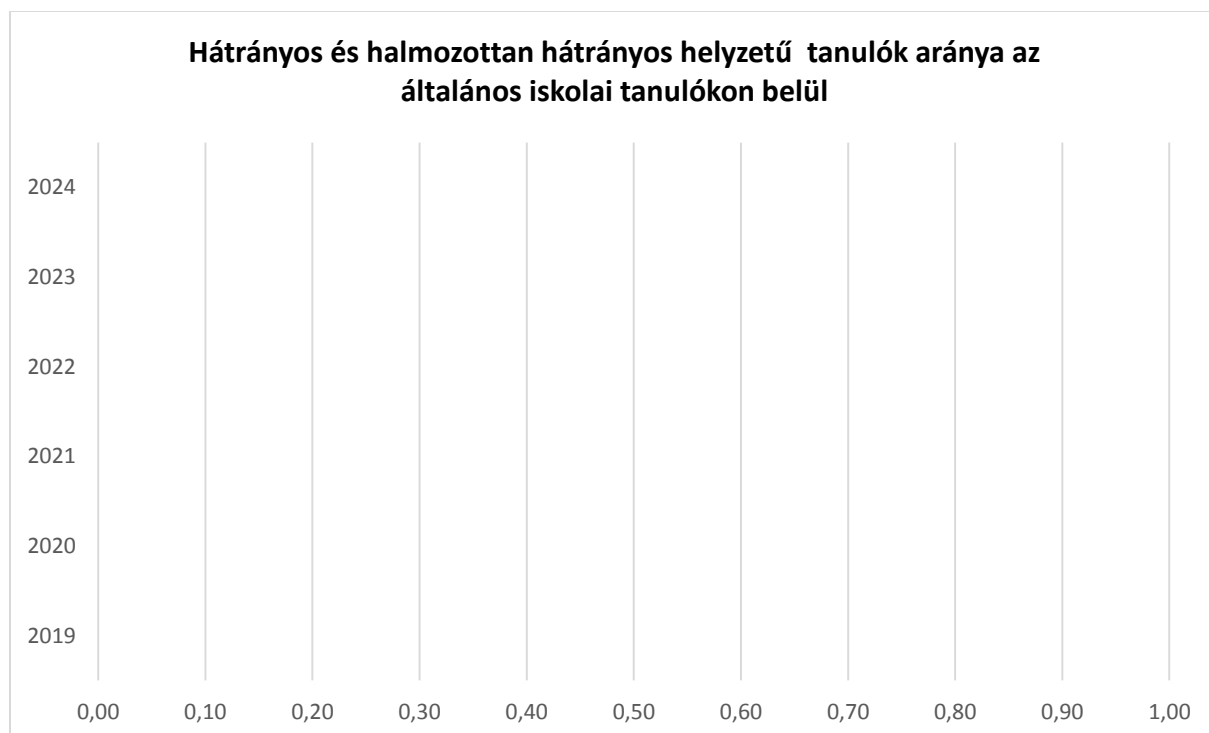

Az óvodába beírt gyermekek száma 2019–2023 között 24–38 fő között mozgott, 2024-ben 32 fő. A hátrányos helyzetű gyermekek száma 2019–2020-ben 1 fő volt, 2021–2023 között 0, ami arra utal, hogy a településen kevés a hátrányos helyzetű óvodás. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya alacsony, maximum 2,78% volt, tehát a többség normál szociális

környezetből érkezik. Az alacsony számok miatt a hátránykompenzáló szolgáltatások igénybevétele minimális. A táblázat adatai arra is utalnak, hogy a településen a gyermekek szociális helyzete viszonylag stabil. A hátrányos helyzetű gyermekek alacsony aránya lehetőséget ad az óvodai nevelés minőségi fejlesztésére. A változó gyermeklétszám az óvodai kapacitások rugalmas kezelését igényli. Az adatok alapján a településnek célzottan kell figyelnie a hátrányos helyzetű gyermekek integrációjára.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2019	n.a.	0	0.00
2020	n.a.	0	0.00
2021	n.a.	0	0.00
2022	n.a.	0	0.00
2023	n.a.	0	0.00
2024	n.a.	0	0.00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolai tanulók hátrányos helyzetű arányára 2019–2024 között nincs adat.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépi iskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépi iskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóknak viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gimnáziumi, szakközépiskolai és szakgimnáziumi tanulók között 2019–2024 között nincs hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. Ez azt jelzi, hogy a település középszintű oktatásba járó gyermekei mind stabil családi háttérrel rendelkeznek. A nulla számú hátrányos tanuló kedvező helyzetet biztosít az oktatási intézmények számára a differenciált oktatás tervezéséhez. Az adatok alapján a településen a középiskolai integrációval kapcsolatos szociális problémák minimálisak. A hiányzó hátrányos helyzetű tanulók miatt az oktatási esélyegyenlőség biztosítása könnyen kezelhető. Az adatok a település oktatási szociális környezetének stabilitását mutatják. A településen nincs szükség célzott középiskolai hátránykompenzáló programokra.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	1	1
2020	0	2
2021	0	1
2022	3	1
2023	0	4
2024	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

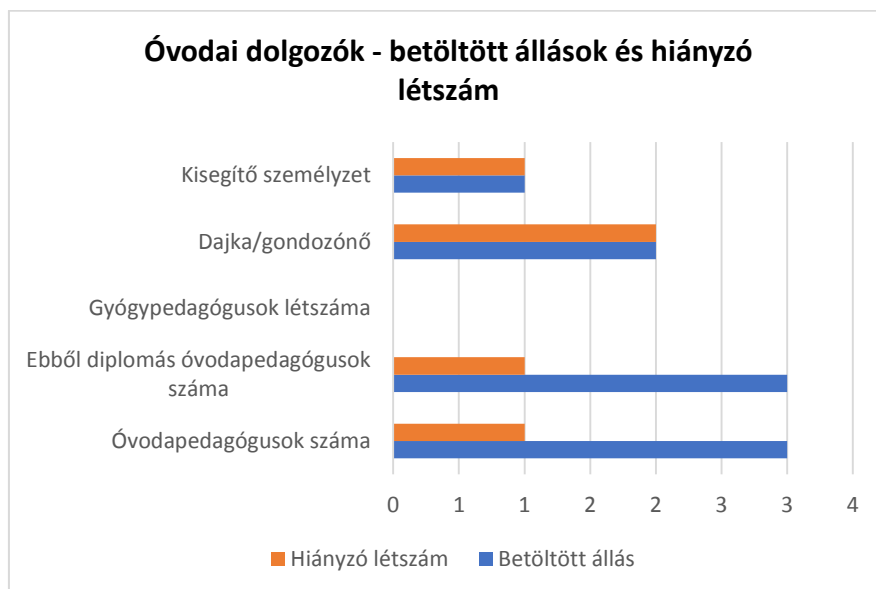

Az adatok szerint 2019–2024 között a megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 0–3 fő között változott, míg a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 0–4 fő volt. Ez azt mutatja, hogy a településen a súlyos szociális problémák ritkák, de előfordulhatnak. Az ingadozás azt jelzi, hogy a hátrányos helyzet előfordulása nem állandó, hanem az egyéni családi körülményekhez kötődik. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 2023-ban történt kiugrás, ami külön figyelmet igényel. Az alacsony számok miatt a település számára a hátránykompenzáló szolgáltatások tervezése könnyen átlátható. A táblázat a településen élő szociálisan rászoruló gyermekek valós számát tükrözi. Az önkormányzatnak biztosítani kell a célzott támogatásokat minden érintett gyermek számára.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	50	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7.00	17.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	2
Kiegészítő személyzet	1	1

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

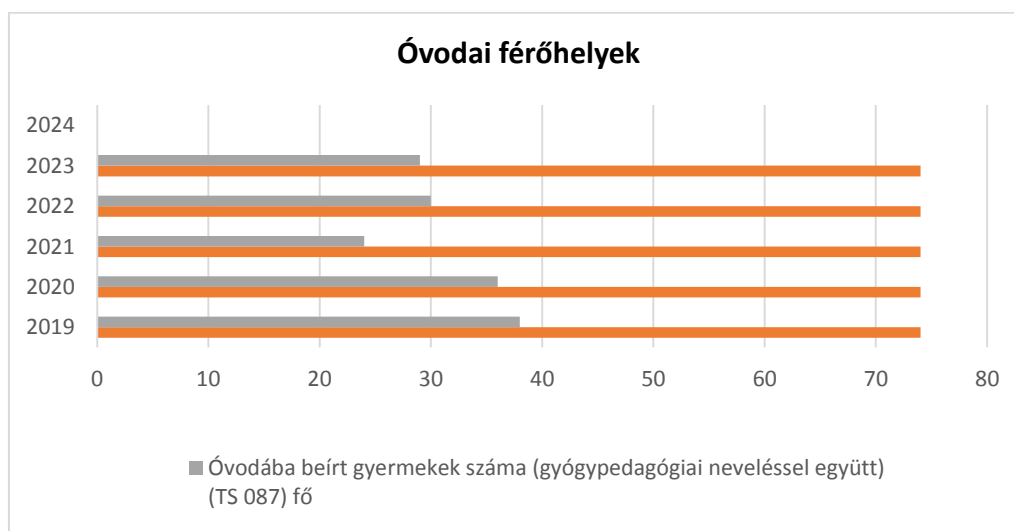

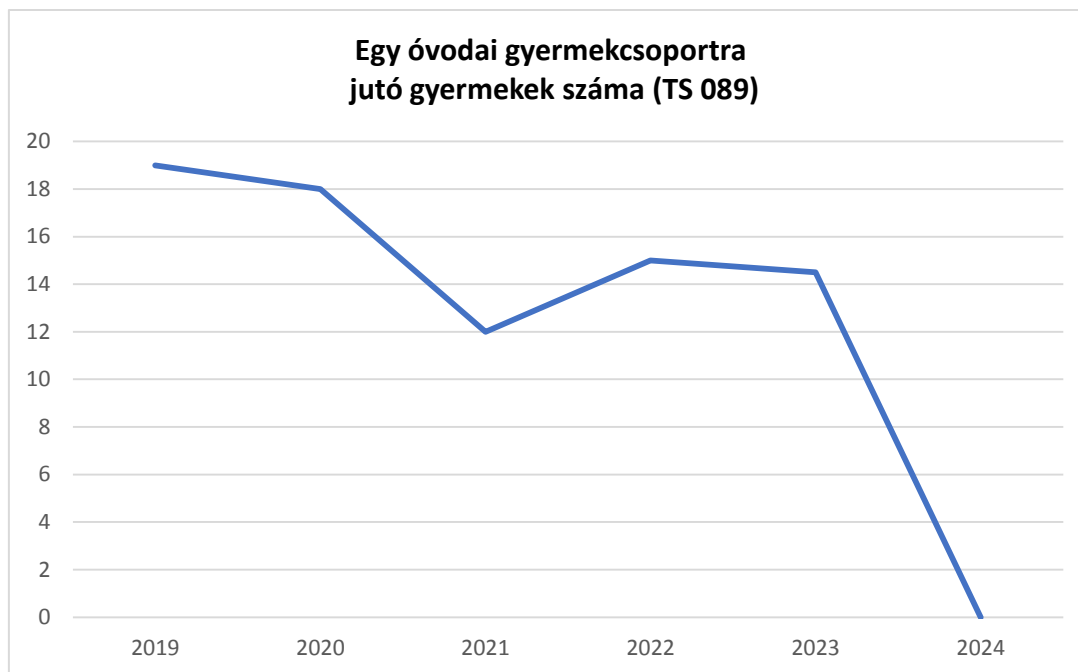
Az óvodai nevelésről szóló táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az intézmény egyetlen telephelyen működik, ami egyszerűsíti a szervezési feladatokat, ugyanakkor korlátozza a kapacitás bővítésének lehetőségét. A gyermekek két településről érkeznek, ami azt jelzi, hogy az óvoda térségi szerepet lát el, és fontos ellátási pontnak számít a környező közösségek számára is. Az ötven férőhely megfelelő nagyságúnak tűnik, ugyanakkor a két csoport megléte arra utal, hogy viszonylag nagylétszámú csoportokkal kell dolgozniuk a pedagógusoknak. A nyitvatartási idő, amely reggel héttől délután öt óráig tart, megfelel a dolgozó szülők igényeinek, és

biztosítja, hogy a gyermekek hosszabb időt tölthessenek biztonságos intézményi keretek között.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatlátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	41	2	74	1	38	0	0	19
2020	27	2	74	1	36	0	0	18
2021	47	2	74	1	24	0	0	12
2022	52	2	74	1	30	0	0	15
2023	58	2	74	1	29	0	0	15
2024	59	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 3–6 éves korú gyermekek száma 2019–2023 között 27–59 fő között mozgott, 2024-ben nincs adat. Az óvodai gyermekcsoportok száma 2, az óvodai férőhelyek száma 74, ami a csoportonkénti gyermekszámot 12–19 fő között tartja. Az óvodai ellátás kapacitása 2019–2023 között elegendő volt, de 2024-ben az adathiány miatt a helyzet nem ismert. A gyógypedagógiai csoportok száma 0, így speciális nevelési igényű gyermekek ellátása nem biztosított integráltan. Az óvodai ellátás stabil, és a gyermeklétszám növekedése ellenére a férőhelyek kihasználtsága megfelelő volt. A táblázat alapján a településnek a jövőben a férőhelyek bővítését érdemes mérlegelni a gyermeklétszám növekedése esetén.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tévesztés	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	0	0	0.00	0.00
2020	0	0	0	0.00	0.00
2021	0	0	0	0.00	0.00
2022	0	0	0	0.00	0.00
2023	0	0	0	0.00	0.00
2024	0	0	0	0.00	0.00

Forrás: TelR, KSH Tstar

A táblázat adatai szerint 2019–2024 között az általános iskolai osztályok száma a településen nulla volt, így gyógypedagógiai osztály sem működött. Az általános iskolai feladatellátási helyek száma is nulla, ami azt jelenti, hogy a településen nincs saját fenntartású általános iskola. Ennek következtében a gyermekek más települések iskoláiba járnak, ami megterheli a családokat és a közlekedést. Az adatok alapján az egy osztályra jutó tanulók száma szintén nem értelmezhető, mivel nincs helyi oktatás. A más településről bejáró tanulók aránya szintén nulla, mert a településen nincs oktatási intézmény. Ez a helyzet kiemeli az oktatási infrastruktúra hiányát, ami hátrányos lehet a gyermekek szociális és pedagógiai fejlődésére. A településen a gyermekek esélyegyenlősége részben a közlekedési lehetőségekhez és az iskolába való eljutás feltételeihez kötött. A táblázat adatai arra utalnak, hogy a helyi önkormányzatnak fontos az iskolába járás támogatása és a tanulók biztonságos szállítása.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal az általános iskolát elvégzett tanulók számáról.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatásban nem érvényesül a negatív diszkrimináció elve.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Kaposszerdahely vonatkozásában nem releváns.

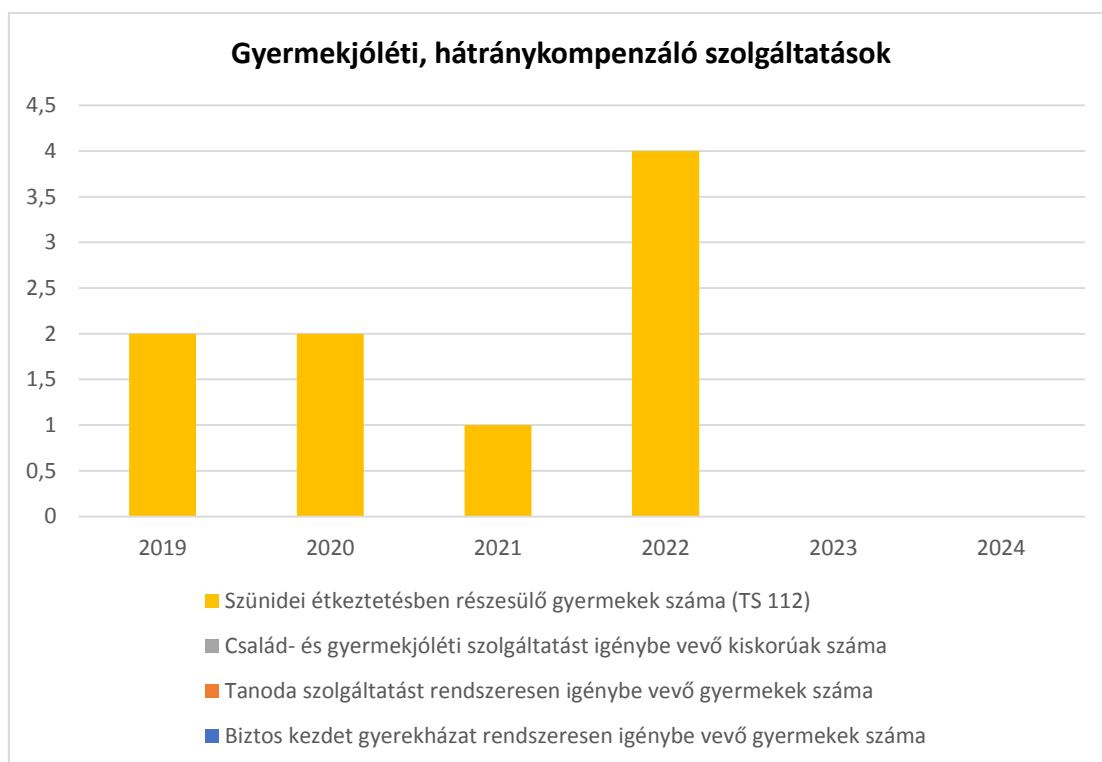
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	n.a.	n.a.	n.a.	2
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	1
2022	n.a.	n.a.	n.a.	4
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0
2024	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma 2019–2024 között 0–4 fő között mozgott, 2023–2024-ben nulla volt, ami alacsony igényt jelez a szolgáltatásra. A „Biztos

kezdet” gyerekház és tanoda szolgáltatások igénybevételéről nincs adat, így az elemzésnél figyelembe kell venni a hiányzó információkat. A család- és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevétele szintén nem ismert, ami bizonytalanságot okoz a szolgáltatások hatékonyságának értékelésében. Az adatok alapján a településen a hátránykompenzáló szolgáltatások igénybevétele alacsony, ami összefüggésben lehet a hátrányos helyzetű gyermekek alacsony számával. A szünidei étkeztetés csökkenő igénye jelzi, hogy a településen élő gyermekek többsége megfelelő anyagi körülmények között él. Az adatok hiánya ellenére a település számára fontos a szolgáltatások fenntartása az esetleges új igények kielégítésére. A településnek folyamatosan figyelnie kell a hátrányos helyzetű gyermekek számának változását, hogy szükség esetén biztosítani tudja a szolgáltatásokat. Az alacsony igény ugyanakkor lehetőséget ad az önkormányzatnak a szolgáltatások célzottabb tervezésére és a költséghatékonyság javítására.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok a munkanélküli családfő, így sok a nehéz anyagi körülmények között lévő gyermek	Helyben foglalkoztatás, élelmiszer segélycsomag
Gyermekvállalási kedv támogatása	Élhető település kialakítása - játszótér, gyermekbarát programok, intézményhálózat (bölcsőde, óvoda, iskola), gyermekfoglalkozások (klubok, szakkörök, családi napközi), közlekedés (iskolabusz) fejlesztésével, javításával, kialakításával.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

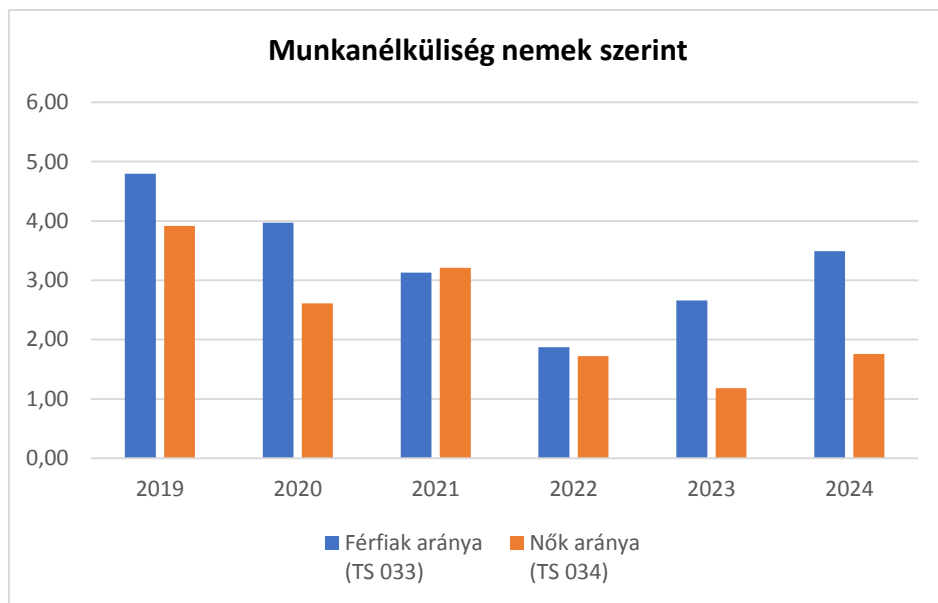
A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A nők gazdasági szerepére azért is tekintettel kell lenni, mert az egyszülős családok jelentős részében a nők a családfenntartók. Abban az esetben, ha a nők álláskereső, a család helyzete is megrendülhet, a család segítségére szorul.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	4.8	3.92	4.36%
2020	3.97	2.61	3.29%
2021	3.13	3.21	3.17%
2022	1.87	1.72	1.80%
2023	2.66	1.18	1.92%
2024	3.49	1.76	2.63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

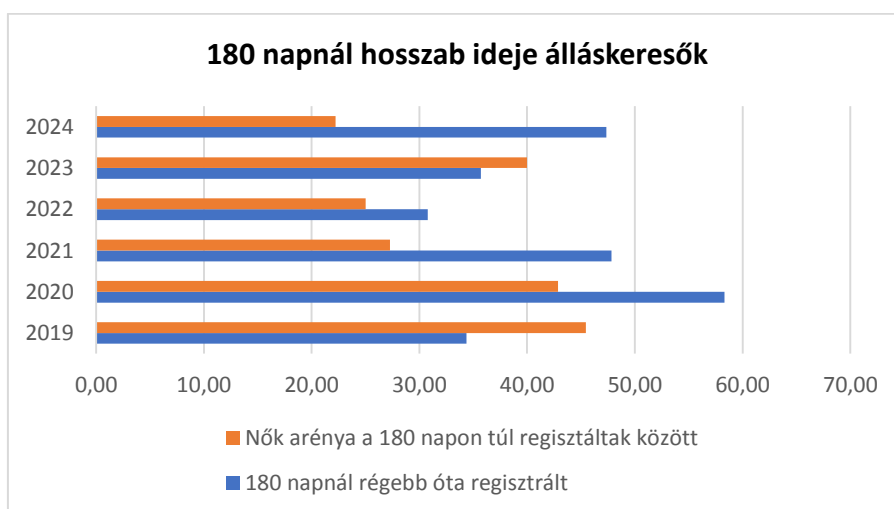

A táblázat adatainak elemzése a 3.2.1. táblánál megtörtént.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2019	34.38	45.45
2020	58.33	42.86
2021	47.83	27.27
2022	30.77	25
2023	35.71	40
2024	47.37	22.22

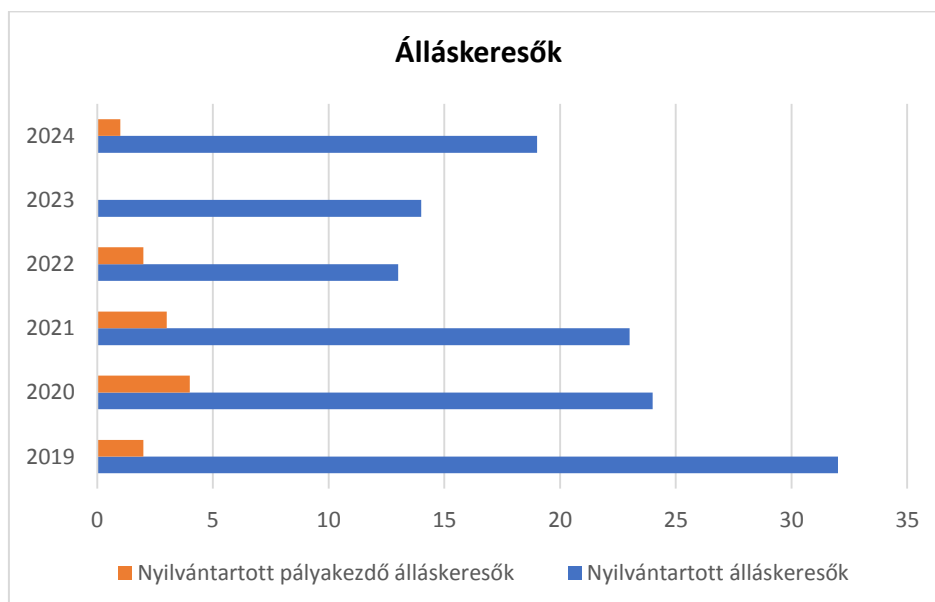
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatainak elemzése a 3.2.3. táblánál megtörtént.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	32	2
2020	24	4
2021	23	3
2022	13	2
2023	14	0
2024	19	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adatainak elemzése a 3.2.6. táblánál megtörtént.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem áll rendelkezésre konkrét adat a nők részvételéről a foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Ugyanakkor a településen minden program és ellátási forma a nők számára is hozzáférhető, azonos feltételek mellett, így biztosítva az egyenlő esélyeket. A programok célja a munkaerőpiacra való visszatérés és a szakmai kompetenciák fejlesztése, amelyek révén a nők esélyei javulhatnak a foglalkoztatásban. A jövőben fontos lenne a nők részvételének nyomon követése, valamint célzott mentorálási és képzési lehetőségek biztosítása, különösen a kisgyermekes és alacsony iskolai végzettségű nők számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők foglalkoztatási lehetőségei a gyakorlatban az elmúlt években nem változtak. A felsőfokú végzettségűek számának jelentős növekedése

miatt a középfokú vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők számára a munkaerőpiac lehetőségei szűkültek, ami különösen a helyi gazdasági szektorokra is kihat. Településünk esetében a helyzet az országos átlaghoz képest nem számít hátrányosnak, ugyanakkor a munkaerőpiacon versenyhelyzetben lévő alacsony végzettségű nők számára célszerű lenne a speciális képzési, gyakornoki és támogatott foglalkoztatási programok bővítése. Ezek a programok segíthetnék a nők elhelyezkedését, valamint hozzájárulhatnának a foglalkoztatásuk stabilizálásához.

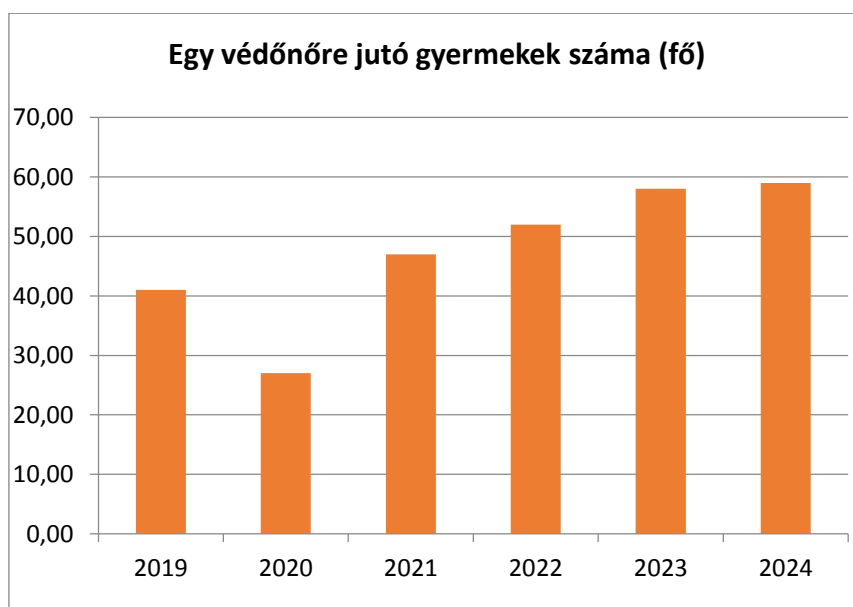
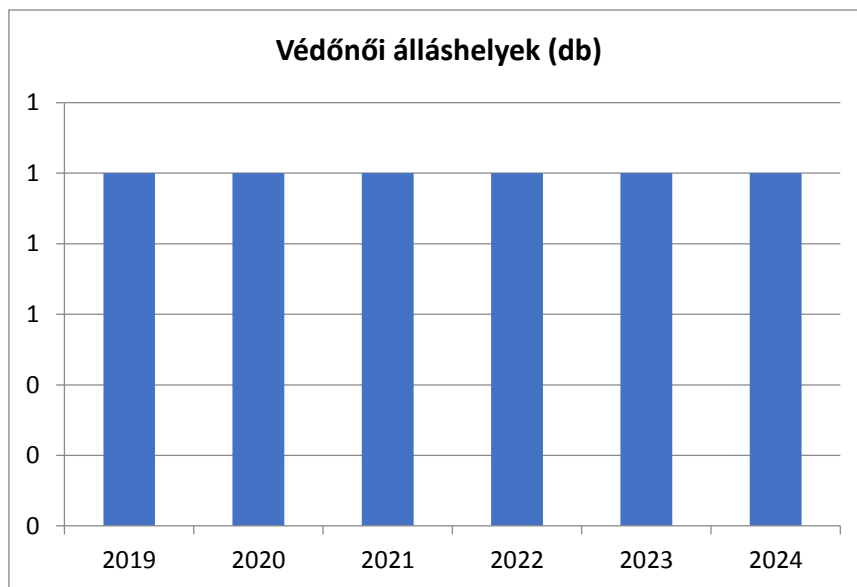
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Kaposszerdahely községben a nők és férfiak foglalkoztatása között bérkülönbség nem mutatható ki, így az egyenlő munkáért egyenlő bért elve érvényesül. Ezen kívül a foglalkoztatási gyakorlatban a munkaidő-beosztás, továbbképzési lehetőségek és munkakörök hozzáférhetősége minden nem számára azonos. Az egyenlő bánásmód fenntartása érdekében javasolt a munkaerőpiaci adatok folyamatos nyomon követése, valamint a nemek közötti esélyegyenlőség tudatosítása a helyi vállalkozások és intézmények körében.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2019	1	41	41
2020	1	27	27
2021	1	47	47
2022	1	52	52
2023	1	58	58
2024	1	59	59

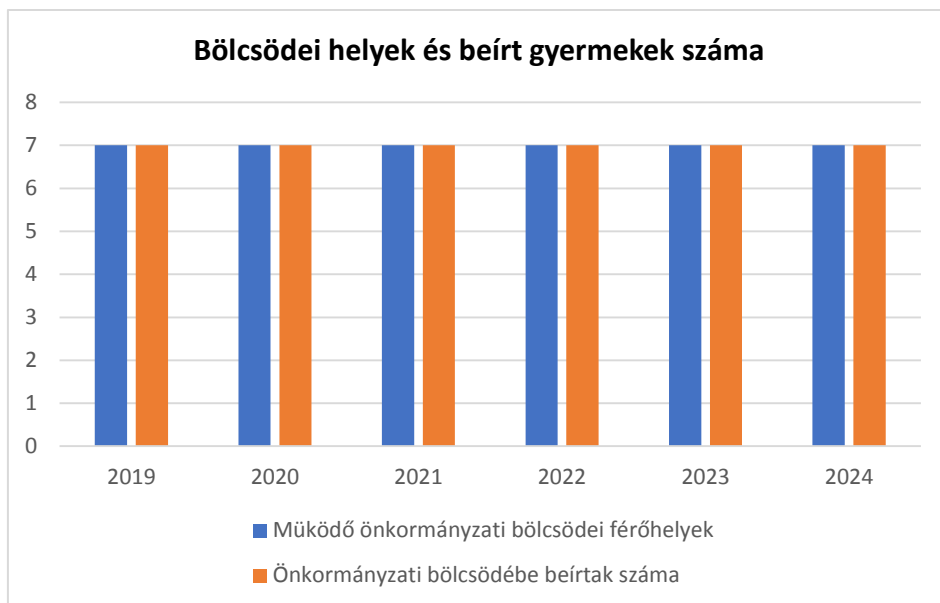
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázat adatainak elemzése a 4.3.1. táblánál megtörtént.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2019	7	7
2020	7	7
2021	7	7
2022	7	7
2023	7	7
2024	7	7

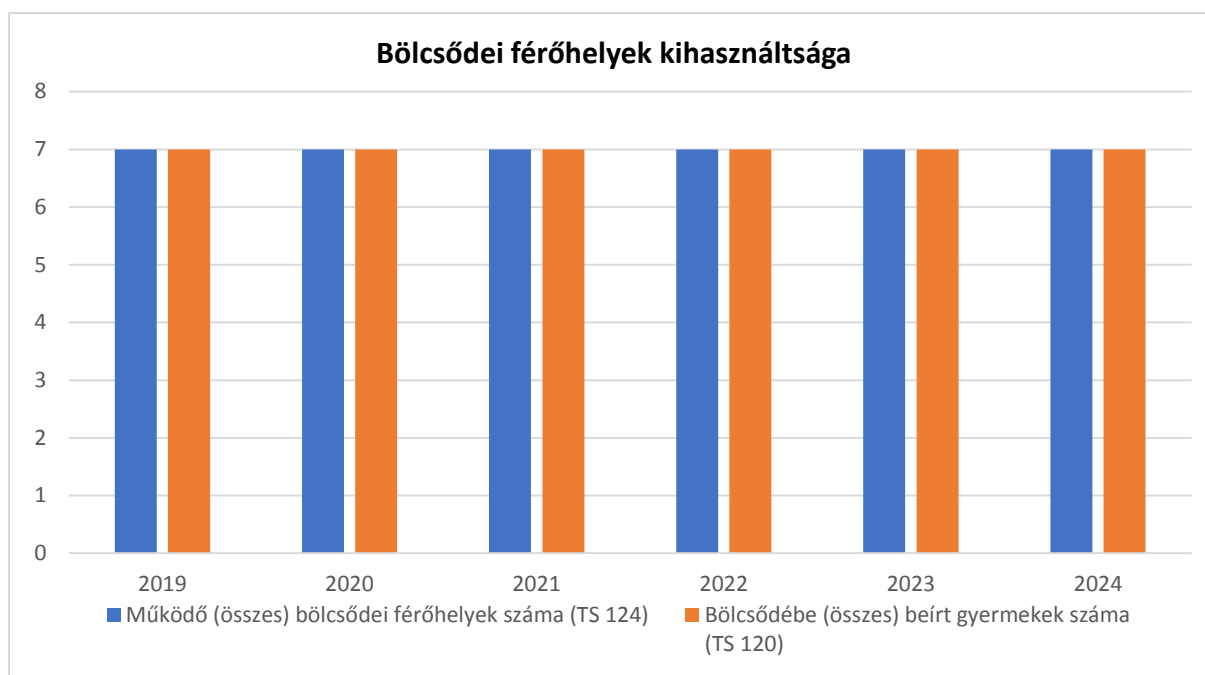
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A táblázat adatainak elemzése a 4.3.3. a) táblánál megtörtént.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődék férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődék férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődék férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődék férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	7	7	7	7
2020	0	0	0	0	7	7	7	7
2021	0	0	0	0	7	7	7	7
2022	0	0	0	0	7	7	7	7
2023	0	0	0	0	7	7	7	7
2024	0	0	0	0	7	7	7	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatainak elemzése a 4.3.3. b) táblánál megtörtént.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, valamint az anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat alapvető feladatát képezi, amely országos szinten is kiemelt szerepet kap az egészségügyi és szociális ellátórendszerben. A védőnők tevékenysége magában foglalja a várandós anyák rendszeres állapotfelmérését, a szülésre való felkészítést, a csecsemők fejlődésének nyomon követését, valamint a gyermekek egészségügyi szűréseit és oltásait. Külön figyelmet fordítanak a szociálisan nehéz helyzetben élő családokra, a fiatal anyákra, illetve azokra, akik korlátozott hozzáféréssel rendelkeznek a szolgáltatásokhoz. Országos tendenciaként megfigyelhető, hogy a védőnői látogatások számának csökkenése, valamint a kisebb települések ellátottsági nehézségei miatt a szorosabb együttműködés a családsegítő központokkal és gyermekjóléti szolgálatokkal kiemelt fontosságú. Ezen kívül a családtervezési tanácsadás, a szexuális és reprodukció egészség támogatása, valamint a mentálhigiénés segítségnyújtás egyre nagyobb hangsúlyt kap, hiszen a korai intervenciók segítenek csökkenteni a szociális kockázatokat, a gyermekek elhanyagolásának és egészségügyi problémáinak előfordulását. A nemzeti szintű stratégiák is kiemelik, hogy a preventív és célzott szolgáltatások hozzáférhetősége létfontosságú a családok stabilitásának és a gyermekek fejlődésének biztosításában.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszak, különösen a családon belüli és kapcsolati erőszak, továbbra is jelentős probléma Magyarországon. Az erőszakos cselekmények többsége rejtve marad, mivel az áldozatok gyakran nem jelzik a történeteket, félelemből, szégyenérzetből vagy gazdasági függőség miatt. A gyermekvédelmi, szociális és egészségügyi szolgáltatások, valamint a rendőrségi intézkedések azonban fokozatosan növelik az esetek felderítését. Országos szinten a jelzőrendszer részeként a védőnői hálózat, a háziorvosok, pedagógusok és gyermekjóléti szolgálatok egyre több esetet jelentenek, így az áldozatok egyre gyakrabban kapnak segítséget

és információt a rendelkezésre álló támogatási lehetőségekről. Fontos kiemelni, hogy a prevenciós programok, a mentálhigiénés szolgáltatások, a jogi tanácsadás és a kríziskezelő központok együttműködése kulcsfontosságú az erőszak megelőzésében, az áldozatok védelmében és a családon belüli erőszak hosszú távú csökkentésében. Az országos tendenciák szerint a felderített esetek száma növekszik, de a rejtett erőszak továbbra is jelentős kihívást jelent, ezért a helyi és országos szintű koordináció, valamint a társadalmi érzékenyítés továbbra is nélkülözhetetlen.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetbe került anyák és családok számára elérhető szolgáltatások közvetítése és koordinálása elsősorban az Alapszolgáltatási Központ családgondozóinak a feladata. Országos viszonylatban a családok átmeneti otthonai és az anyaothtonok kritikus szerepet töltenek be a védelmi hálózatban, biztosítva a biztonságos elhelyezést és a szükséges pszichoszociális támogatást. A településen élő nők esetében a Borostyánvirág Anyaothton Kaposváron kínál lehetőséget a szükséges krízisellátásra, ahol a várandós anyák és a kisgyermekes családok számára nyújtanak átmeneti, komplex támogatást. A szolgáltatások országos trendje, hogy a komplex segítő rendszer – beleértve a szociális munkát, pszichológiai tanácsadást, jogi segítséget és egészségügyi ellátást – egyre nagyobb hangsúlyt kap, mivel a korai beavatkozás és a gyors elhelyezés csökkenti az erőszak, a kilakoltatás és a gyermekek veszélyeztetettségének kockázatát. Emellett a prevenciós programok, a mentorálás és az önálló életvitelre való felkészítés támogatják az anyák hosszú távú reintegrációját a társadalomba és a munkaerőpiacra. A szolgáltatások közvetítése az Somogyjádi Alapszolgáltatási Központ családgondozójának a feladata. A krízishelyzetbe került anyák elhelyezését a kaposvári Borostyánvirág Anyaothton tudja biztosítani.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Képviselő-testületében a 7 főből 1 nő, azonban a helyi közigazgatásban és intézményekben dolgozók 85%-a nő, ami jól mutatja, hogy a nők aktívan részt vesznek a mindennapi helyi közéletben és a közszolgáltatások ellátásában. A nők részvétele a helyi politikában alulreprezentált, de az intézményi, hivatalnoki és szakmai területeken domináns. A településen a választott tisztségek esetében a lakosság döntése az irányadó, a kinevezett pozíciókban pedig a jogszabályi feltételek, a képzettség, a szakmai gyakorlat és a rátermettség a mérvadó, így mindenféle hátrányos megkülönböztetést elutasít az önkormányzat. Ez a megközelítés elősegíti a nők egyenlő esélyeit a vezetői és döntéshozói pozíciókban, miközben biztosítja, hogy szakmai szempontok érvényesüljenek.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen élő roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, valamint az egyedülálló anyák, továbbá az 45 év feletti nők többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek hátterében részben a hagyományos családmodell áll, amely szerint a nők elsődleges szerepe a család ellátása, míg a férfiaké a keresőmunka. A társadalmi sztereotípiák és a munkaerőpiaci hátrányok tovább növelik ezen csoportok kitettségét, ami a

foglalkoztatási arányokban és a jövedelmi helyzetben is megmutatkozik. Országos szinten hasonló tendenciák figyelhetők meg: a komplex társadalmi problémák kezelésére célzott programokat indítanak, például mentorálási rendszereket, képzési és továbbképzési lehetőségeket, valamint rugalmas foglalkoztatási formákat. Helyi szinten ezeknek a kezdeményezéseknek a célja, hogy növeljék a munkaerőpiaci esélyeket, támogassák a gazdasági önállóságot, valamint csökkentsék a szociális kirekesztettséget, különösen a leginkább veszélyeztetett női csoportok esetében. Az ilyen programok hozzájárulnak a nők társadalmi szerepének erősítéséhez, az esélyegyenlőség előmozdításához és a közösségi integrációhoz.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek napközbeni ellátása	Gyermekek napközbeni ellátása biztonságos, intézményes keretek között. Pl. délutáni napközi, családi napközi, iskolai, óvodai bölcsődei foglalkozások
Kisgyermekes édesanyák, nők visszaintegrálása a munkába	Gyermekek napközbeni elhelyezésére legyen lehetőség. Vállalkozások támogatása a településen. Olyan munkahelyek teremtése, ahol a munkába visszatérő nők dolgozni tudnak. Családbarát munkahelyek, munkába jutás megoldása
Alacsony számú részvétel a szűrővizsgálatokon	Szűrővizsgálatok helyben, illetve szállítással történő megszervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Napjaink megélhetési kihívásai és a demográfiai változások egyaránt felhívják a figyelmet az időskorúak problémáira. Az idősök ellátása egyre nagyobb terhet ró a családokra, különösen akkor, ha beteg vagy ápolásra szoruló hozzátartozóról van szó. Az ápolási díj önmagában nem képes pótolni a havi jövedelmet, így azok számára, akik otthon maradnak gondoskodni egy idős családtagról, a munkaerőpiacra való visszatérés lehetősége jelentősen korlátozott.

A népesség öregedése Európában és hazánkban is komoly társadalmi kihívásokat vet fel. Felmérések szerint a 2020-as években a kontinens lakosságának közel egyharmada eléri vagy meghaladja a 60. életévet, és a 80 év felettiek aránya folyamatosan nő. Ez a demográfiai változás számos szociális és egészségügyi következménnyel jár: a fizikai és pszichés megbetegedések mellett kiemelten fontos a mentális egészség védelme is. Az egyedül élő idősök különösen veszélyeztetettek, hiszen nagyobb az esélyük a fizikai és szellemi hanyatlásra, ami csökkenti önellátási képességüket és a társadalmi részvétel lehetőségét.

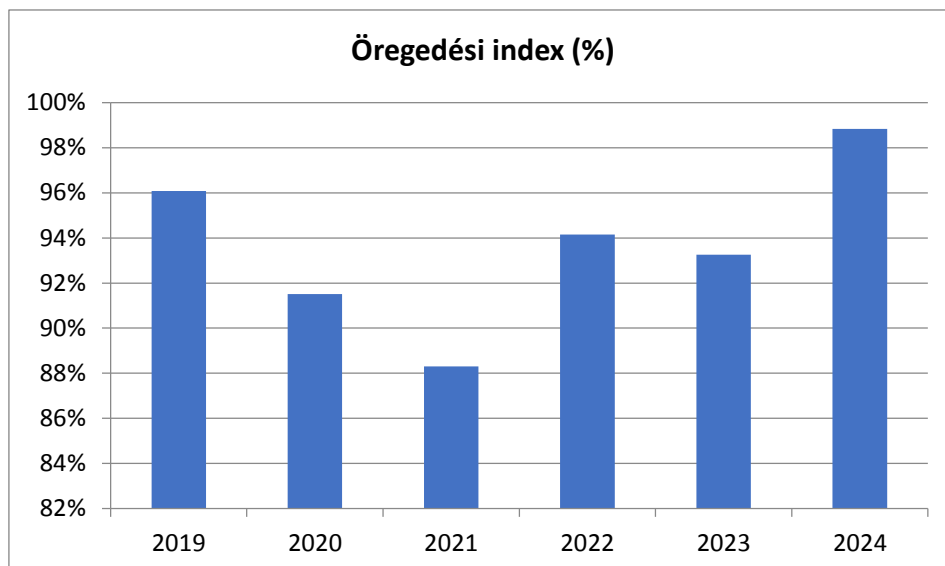
Az idősök életminőségének javítása érdekében az „egész életen át tartó tanulás” programokba való bevonásuk, valamint a szellemi frissességet támogató közösségi és oktatási lehetőségek biztosítása kulcsfontosságú. Emellett a rugalmas munkavégzés lehetősége, az idősök számára hozzáférhető közszolgáltatások és a támogató szociális háló bővítése is alapvető eszköz a korosztály önállóságának megőrzésében.

Az önkormányzat és a helyi közösségek számára fontos feladat az idősök társadalmi integrációjának elősegítése, a szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása, valamint a családokat támogató rendszerek fejlesztése. A cél, hogy az idősök ne csak ellátást kapjanak, hanem aktív, értékteremtő szereplői maradhassanak a helyi társadalomnak.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	147	153	96.08%
2020	151	165	91.52%
2021	151	171	88.30%
2022	161	171	94.15%
2023	166	178	93.26%
2024	169	171	98.83%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

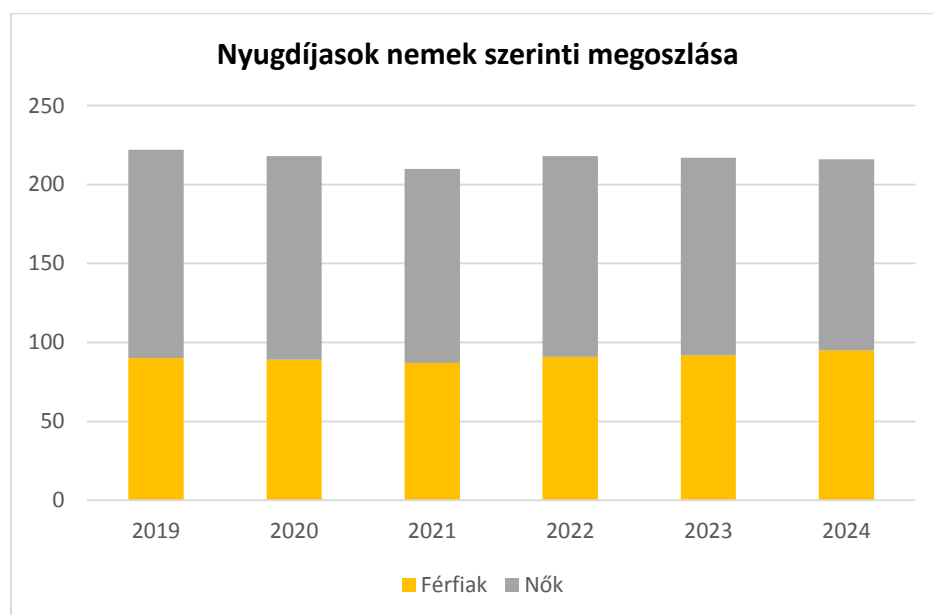
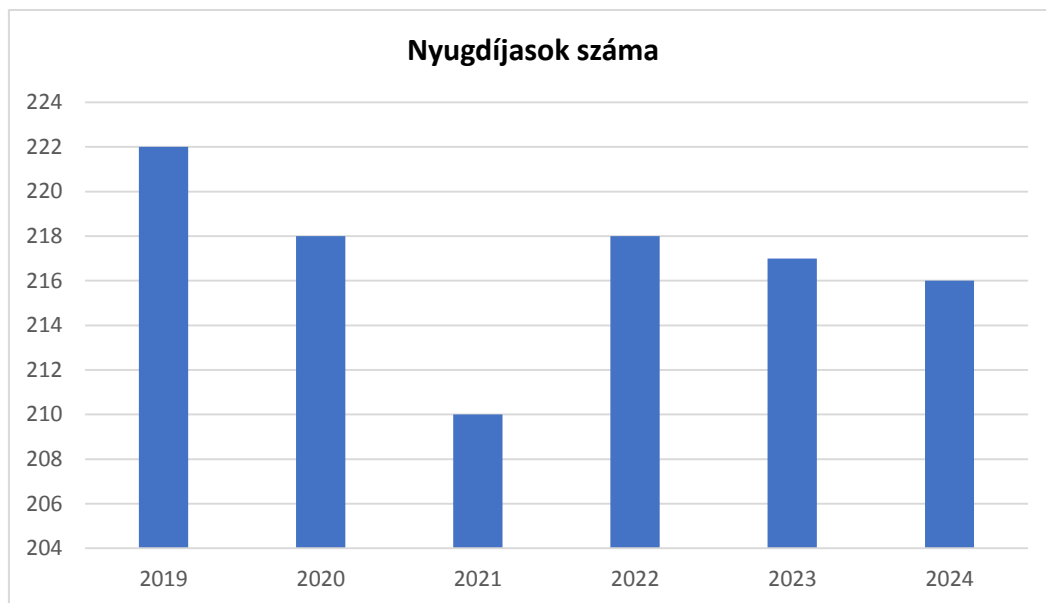

Az öregedési index 2019-ben 96,08% volt, ami azt mutatja, hogy a 65 év feletti lakosok száma közel azonos a 0–14 éves korú gyermekek számával. 2020-ban 91,52%-ra csökkent, 2021-ben 88,30%-ra mérséklődött, majd 2022-től ismét emelkedett és 2024-re 98,83%-ra nőtt. Az adatok alapján a településen a népesség öregedése folyamatos, ami kihívást jelent az időskorúak ellátásában. 2024-ben a gyermekkorúak száma 171 fő, míg az idősek 169-en vannak, ami a közösség előregedését jelzi. Az öregedési index növekedése a fiatalok elvándorlására és az idősek arányának emelkedésére utalhat. Az önkormányzat számára fontos az időskorúak ellátásának és a szociális szolgáltatások biztosítása. A mutató hosszú távon befolyásolja az oktatási és munkaerőpiaci szolgáltatások tervezését. A település demográfiai kihívásai az esélyegyenlőség szempontjából kiemelten kezelendők.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	90	132	222
2020	89	129	218
2021	87	123	210
2022	91	127	218
2023	92	125	217
2024	95	121	216

Forrás: TeIR, KSH Tstar

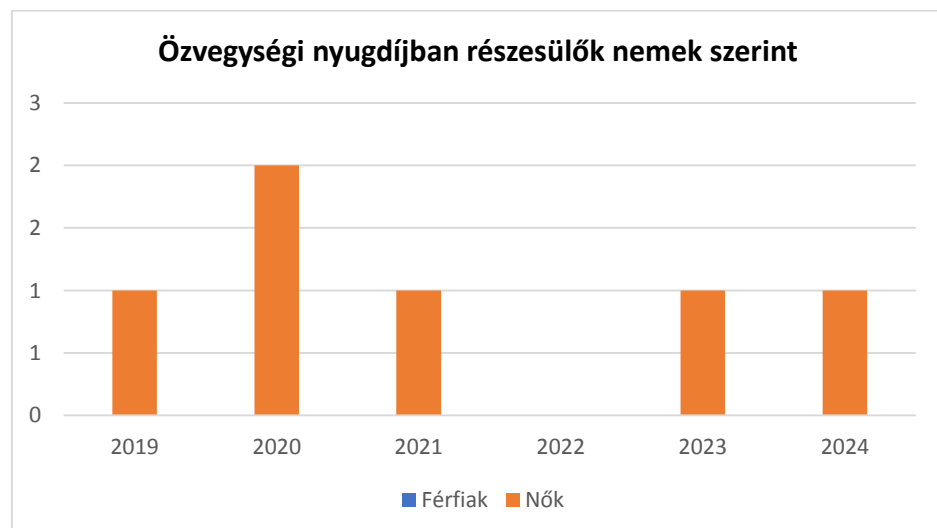
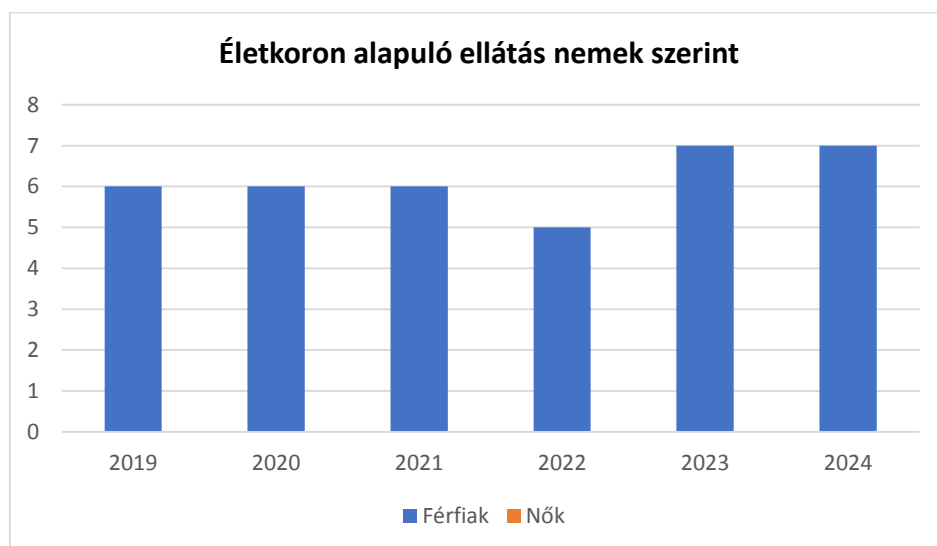

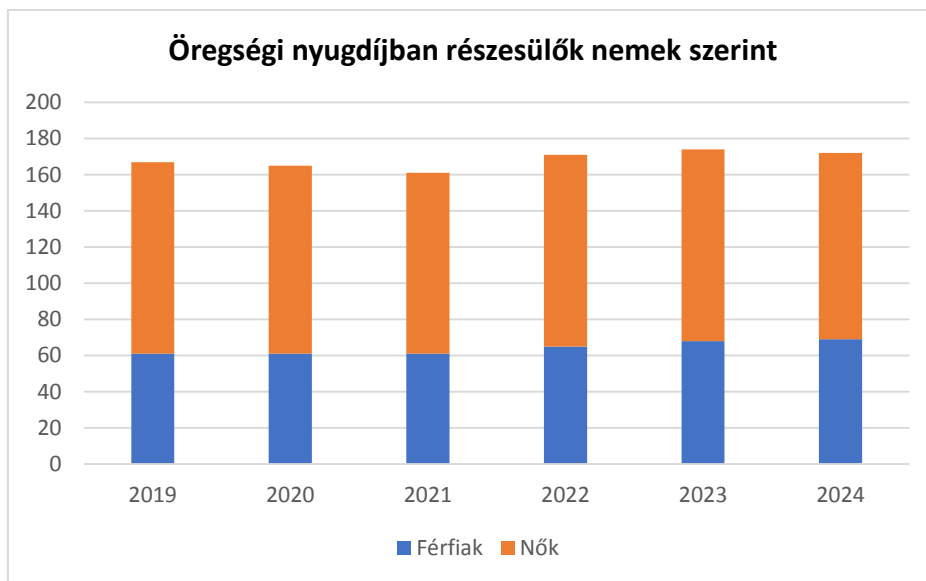
2019 és 2024 között az összes nyugdíjas száma enyhén csökkent 222 főről 216 főre. A férfi nyugdíjasok száma kis mértékben nőtt 90-ről 95-re, míg a nőké csökkent 132-ről 121-re. Az adatok alapján a nők aránya továbbra is magasabb, ami az életkorbeli eltérésekre és a hosszabb élettartamra utal. Az önkormányzat számára fontos a nyugdíjasok ellátásának és szociális szolgáltatásainak biztosítása. A stabil számok a településen a nyugdíjasok ellátási igényeinek kiszámíthatóságát jelzik. Az adatok az időskorúak szociális és egészségügyi szolgáltatásainak tervezését segítik. A nők magasabb aránya hosszú távon befolyásolhatja a közösségi ellátásokat. A táblázat kiemeli a nyugdíjasok támogatásának fontosságát a település esélyegyenlőségi programjában.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	6	0	61	106	0	1	0
2020	6	0	61	104	0	2	0
2021	6	0	61	100	0	1	0
2022	5	0	65	106	0	0	0
2023	7	0	68	106	0	1	0
2024	7	0	69	103	0	1	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

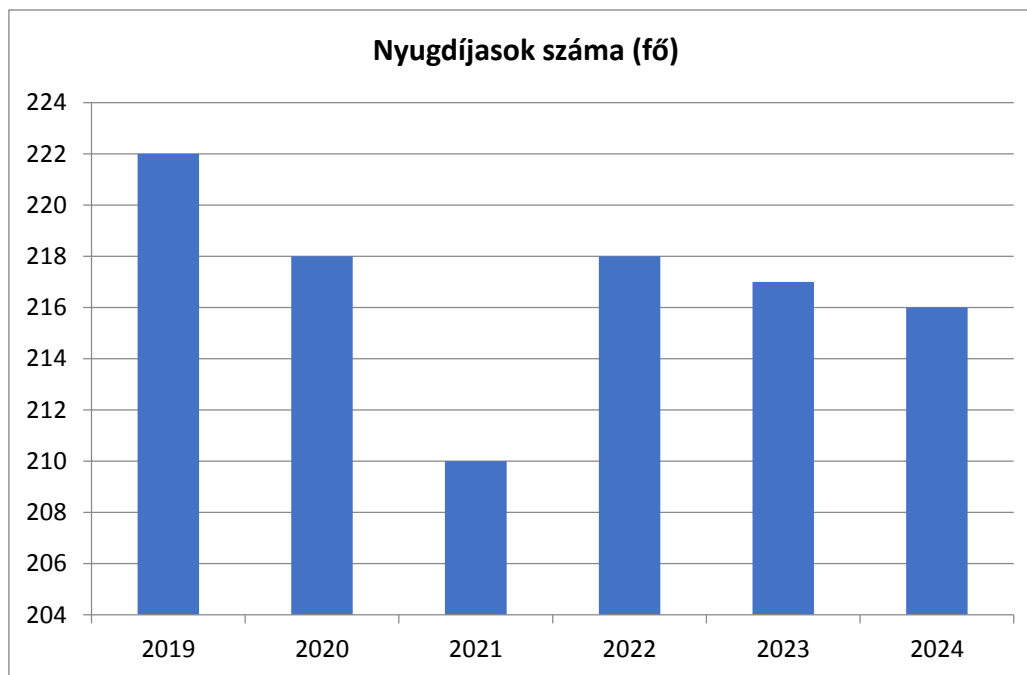

Az életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma 5–7 fő között ingadozik, míg a nők száma 0, ami az ellátás nemek szerinti eltérését mutatja. Az öregségi nyugdíjas férfiak száma 61–69 fő között változik, a nők száma 100–106 fő között ingadozik, ami a nők magasabb átlagéletkorával magyarázható. Az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők száma elhanyagolható, legfeljebb 2 fő. Az adatok alapján a településen a nyugdíjszerű ellátások főként az idősebb korosztályt érintik. Az ellátások stabilitása biztosítja az idősök anyagi biztonságát. A táblázat kiemeli a nők nagyobb arányát az öregségi nyugdíjasok között. A havi átlagos időskori járadékban részesülők száma 0, ami az ellátás jellegéből adódik. Az önkormányzat számára a szolgáltatások folyamatos biztosítása kiemelt feladat.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	90	132	222
2020	89	129	218
2021	87	123	210
2022	91	127	218
2023	92	125	217
2024	95	121	216

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatainak elemzése a 6.1.1 táblánál megtörtént.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő	32	24	23	13	14	19
	%						
41-45 év (TS 042)	Fő	3	3	2	0	2	0
	%	9.38%	12.50%	8.70%	0.00%	14.29%	0.00%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	2	2	1	0	2
	%	12.50%	8.33%	8.70%	7.69%	0.00%	10.53%
51-55 év (TS 044)	Fő	4	1	3	1	1	1
	%	12.50%	4.17%	13.04%	7.69%	7.14%	5.26%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	5	2	3	2	2
	%	15.63%	20.83%	8.70%	23.08%	14.29%	10.53%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	6	4	5	4	3	8
	%	18.75%	16.67%	21.74%	30.77%	21.43%	42.11%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen a 41–45 éves korosztály aránya az álláskeresők között 2019-ben 9,38%, 2024-ben 0%, ami csökkenést mutat. A 46–50 évesek aránya ingadozik, 12,5%-ról 10,53%-ra változik, a 51–55 évesek aránya stabil, 5–13% között. A 56–60 évesek aránya 8,7–23,08% között mozog, míg a 61 éves vagy idősebbek aránya 18,75–42,11%, ami a legmagasabb érték a nyilvántartott álláskeresők között. Az adatok a foglalkoztatásban a kor előrehaladtával

növekvő hátrányokat jelzik. A 61 év feletti korosztály magas aránya kiemelt támogatási igényt jelent a munkaerőpiacon. A mutatók arra utalnak, hogy az idősebb munkavállalók esélyei korlátozottak, ami esélyegyenlőségi szempontból kockázatot jelent. Az önkormányzatnak fontos a képzési és foglalkoztatási programok biztosítása számukra. A trendek figyelése lehetővé teszi a célzott intézkedések tervezését.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A tevékeny időskor a településünkön tevékenykedő nyugdíjas klub keretében valósul meg, tagjai hetente találkoznak egymással, régi magyar énekeket, dalokat, verseket adnak elő, saját maguk és a környékbeli települések nyugdíjas klubjai számára a települési ünnepeken. Az idősek nappali ellátása a Somogyjádi Alapszolgáltatási Központ keretein belül valósul meg.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés.

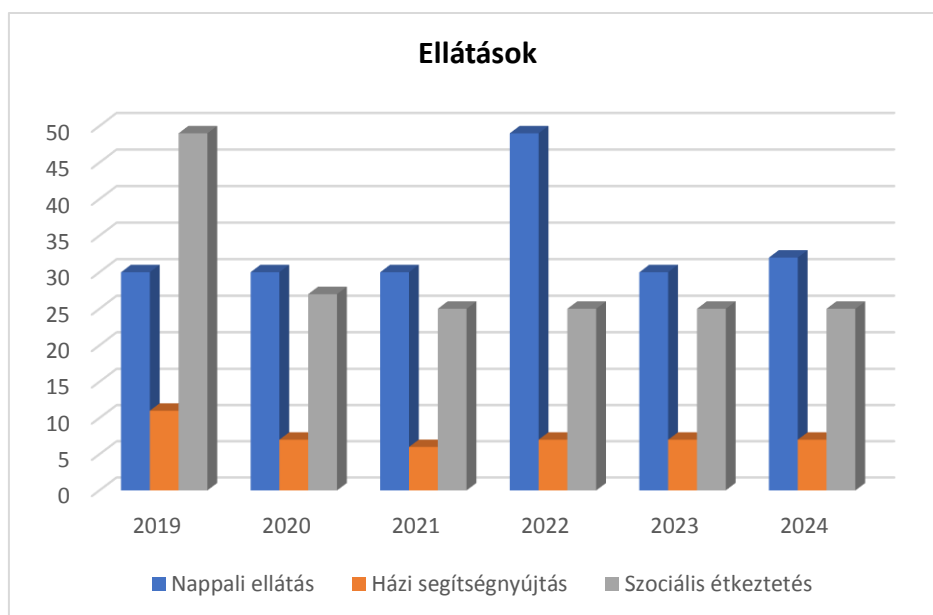
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Kaposszerdahelyen az idősek egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférését több szolgáltatás biztosítja. Ezek közé tartozik a tanyagondnoki szolgálat, a háziorvosi ellátás, a családsegítő szolgálat által nyújtott támogatások, az idősek nappali ellátása, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint a szociális étkeztetés. E szolgáltatások együttese lehetővé teszi, hogy az idősek szükségleteiknek megfelelő, komplex támogatást kapjanak.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	147	30	11	49
2020	151	30	7	27
2021	151	30	6	25
2022	161	49	7	25
2023	166	30	7	25
2024	169	32	7	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatai alapján a 65 év feletti lakosság folyamatosan növekedett 2019 és 2024 között, 147 főről 169 főre. A nappali ellátásban részesülő időskorúak száma 2019 és 2024 között ingadozó, 30–49 fő között mozgott, ami azt jelzi, hogy a szolgáltatás igénybevétele nem követte teljes mértékben az idősök számának növekedését. A házi segítségnyújtásban részesülők száma viszonylag stabil, 6–11 fő között ingadozik, ami a szolgáltatás korlátozott kapacitására utal. A szociális étkeztetésben részesülők száma 2019-ben 49 fő volt, majd 2020-tól 25 fő körül stabilizálódott, ami csökkenést és a szolgáltatás igénybevételeinek változását jelzi. Az adatok alapján látható, hogy az időskorúak jelentős része nem részesül nappali ellátásban, így a helyi szociális ellátórendszer fejlesztése szükséges lehet. A táblázat a demográfiai öregedés és az ellátórendszer közötti egyensúly fontosságára hívja fel a figyelmet. A szolgáltatások korlátozott kapacitása kiemeli az önkormányzat felelősségét a nappali és házi ellátások bővítésében. Az adatok a szociális szolgáltatások tervezéséhez és az időskorúak esélyegyenlőségi programjának kialakításához nyújtanak alapot.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A Nyugdíjas Klub szervezésében saját programjaikon, illetve a testvér nyugdíjas klubok rendezvényein is részt vehetnek. A Mikrotérségi Központ, a Könyvtár, a nappali ellátás közművelődési célra rendelkezésre áll. Ezek a helyszínek biztosítják, hogy az idősök aktívan bekapcsolódhassanak a helyi kulturális életbe, társas kapcsolataikat ápolhassák, valamint szellemileg és fizikailag is aktívak maradhassanak. A rendszeres programokon való részvétel támogatja a társadalmi integrációjukat, csökkenti az elszigeteltség érzését, és hozzájárul életminőségük javításához.

b) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártassága több kihívással jár. A digitális világ gyors fejlődése miatt az idősebb generáció tagjai gyakran nehezen tudnak lépést tartani az új technológiákkal, az okostelefonokkal, számítógépekkel, valamint az online szolgáltatásokkal. Ez a „digitális szakadék” sok esetben megnehezíti számukra a mindennapi élethez szükséges ügyintézését, például a banki, egészségügyi vagy állami szolgáltatások online elérését.

Sok idős ember korábban nem találkozott az informatikai eszközökkel, így az alapvető számítógép-kezelés, az internetbiztonság vagy a közösségi média használata is problémát jelenthet számukra. Emellett az új technológiák elsajátítása gyakran időigényes, és frusztráló lehet, ami visszatartja őket a digitális kompetenciák fejlesztésétől.

Ugyanakkor egyre több kezdeményezés és program indul világszerte az idősek digitális képzésére. Számítástechnikai tanfolyamok, gyakorlati workshopok és közösségi oktatások révén lehetőség nyílik a digitális írástudás fejlesztésére, az önálló online ügyintézés elsajátítására, valamint a társas kapcsolatok és a szabadidős tevékenységek bővítésére. A kutatások szerint az informatikai jártasság javítása nemcsak a mindennapi élet megkönnyítését szolgálja, hanem az idősek önbizalmát, társadalmi aktivitását és életminőségét is jelentősen növeli.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti programok fontos szerepet játszanak a közösségi élet erősítésében és az idősek, valamint a fiatalabb korosztályok közötti kapcsolatok ápolásában. Kaposszerdahelyen a falunapok és helyi ünnepek kiváló alkalmat nyújtanak arra, hogy minden korosztály együtt vegyen részt kulturális, szórakoztató és sportprogramokon, miközben lehetőség nyílik a hagyományok átadására és az élmények megosztására. Az idősebbek átadhatják tudásukat, tapasztalataikat kézműves tevékenységek, főzés vagy helyi hagyományok bemutatása során, míg a fiatalabb generációk új ötleteket, kreativitást és friss lendületet hoznak az eseményekbe. A közös sport- és szabadidős programok, például séták, kirándulások vagy családi sportnapok nemcsak az aktív életmódot népszerűsítik, hanem lehetőséget teremtenek az együttműködésre és a közös élmények átélésére. Emellett az iskolák és óvodák rendezvényein az idősek aktív részvétele hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalok és a közösség többi tagja személyesen is megismerhesse az idősebb generáció tapasztalatait, értékeit, így erősítve az összetartozás érzését a településen. A közös programok tehát nemcsak szórakozási lehetőséget biztosítanak, hanem a generációk közötti kölcsönös megértést és támogatást is elősegítik.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kaposszerdahelyen az idősek életminőségének javítása és társadalmi aktivitásuk fenntartása érdekében több, életkorhoz kapcsolódó programot szervezünk. A közös kirándulások és fürdőhelyek látogatása lehetőséget nyújt az idősek számára, hogy aktívan töltsék szabadidejüket, erősítve ezzel testi és lelki egészségüket, valamint társas kapcsolataikat. Emellett helyben szórakoztató és kulturális rendezvények, például karácsonyi műsorok, falunapok és egyéb közösségi események biztosítják, hogy az idősek ne érezzék magukat elszigeteltnek, és lehetőségük legyen közösségi szerepvállalásra, akár a műsorokban való aktív részvétellel is. A településen élő nyugdíjasok szívesen vesznek részt ezekben az eseményekben, melyek elősegítik a generációk közötti kapcsolatok ápolását és a közösséghez való tartozás érzését.

Kiemelt jelentőségű a házi segítségnyújtás, amely elsősorban azoknak az időseknek, tartósan beteg vagy fogyatékos személyeknek nyújt támogatást, akik saját otthonukban élnek, de

egészségi állapotuk miatt fokozott figyelmet igényelnek. Ennek keretében rendszeres ellenőrzéssel és gyors beavatkozási lehetőséggel biztosítják, hogy a rászorulóknak biztonságban legyenek, szükség esetén azonnali segítséget kapjanak, csökkentve ezzel a magányosság és a balesetek kockázatát. Az ilyen típusú programok nemcsak a fizikai biztonságot erősítik, hanem hozzájárulnak az idősek mentális és szociális jóllétéhez is, hiszen a rendszeres kapcsolattartás és a közösségi részvétel csökkenti az elszigeteltség érzését és támogatja az önálló életvitel fenntartását.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás	közösségi programok, informatikai és egyéb tanfolyamok, rendezvények
Alacsony nyugdíj, nehéz megélhetés	munkahelyek létrehozása, öngondoskodás segítése
Idős, egyedül élő személyek közlekedési nehézségei	Az egyedülélő vagy mozgásukban korlátozott idősek számára is minden szolgáltatás elérhetővé tétele, életük megkönnyítése
Digitális írástudatlanság	Számítógépes ismeretek időseknek (pl: tanfolyam)

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A településen élő fogyatékkal élő személyek helyzete több szempontból is különleges figyelmet igényel, mivel életük során számos sajátos kihívással kell szembenézniük. Elsősorban az elhelyezkedés terén tapasztalhatók korlátozások: a munkaerőpiacra való belépést nemcsak a fizikai akadályok, hanem a munkáltatók előítéletei és a társadalmi sztereotípiák is jelentősen nehezítik. Sok esetben a közlekedéshez szükséges eszközök – például mozgáskorlátozottak számára kialakított járművek vagy akadálymentes közlekedési lehetőségek – hiánya vagy korlátozott hozzáférhetősége további problémát jelent, hiszen az utazás a munkahelyre, a szolgáltatásokhoz vagy a közösségi programokhoz való eljutás alapfeltétele.

A településen a fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások és ellátások igénybevételét ezért az egyéni szükségletekhez kell igazítani. Ez lehetővé teszi, hogy minden érintett a saját állapotának megfelelő támogatást kapjon, legyen szó szállításról, házi segítségnyújtásról, egészségügyi vagy szociális szolgáltatásokról. Az ellátások tervezése során figyelembe kell venni az érintettek fizikai, érzékszervi vagy pszichés korlátait, valamint az életkorból adódó speciális igényeket is.

Fontos továbbá, hogy a településen élő fogyatékkal élő személyek integrációja a közösségi életbe is folyamatos figyelmet kapjon. A helyi programok, rendezvények, valamint az önkormányzat és a civil szervezetek által szervezett kezdeményezések célja, hogy lehetőséget biztosítsanak a társadalmi részvételre, az önállóság fenntartására és a társas kapcsolatok ápolására. A szolgáltatások rugalmas biztosítása, a személyre szabott támogatás és a közösségi integráció elősegítése révén a település igyekszik csökkenteni a fogyatékkal élők társadalmi hátrányait, és előmozdítani életminőségük javítását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen élő fogyatékkal élő személyek helyzete több szempontból is különleges figyelmet igényel, mivel életük során számos sajátos kihívással kell szembenézniük. Elsősorban az elhelyezkedés terén tapasztalhatók korlátozások: a munkaerőpiacra való belépést nemcsak a fizikai akadályok, hanem a munkáltatók előítéletei és a társadalmi sztereotípiák is jelentősen nehezítik. Sok esetben a közlekedéshez szükséges eszközök – például mozgáskorlátozottak számára kialakított járművek vagy akadálymentes közlekedési lehetőségek – hiánya vagy korlátozott hozzáférhetősége további problémát jelent, hiszen az utazás a munkahelyre, a szolgáltatásokhoz vagy a közösségi programokhoz való eljutás alapfeltétele.

A településen a fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások és ellátások igénybevételét ezért az egyéni szükségletekhez kell igazítani. Ez lehetővé teszi, hogy minden érintett a saját állapotának megfelelő támogatást kapjon, legyen szó szállításról, házi segítségnyújtásról, egészségügyi vagy szociális szolgáltatásokról. Az ellátások tervezése során figyelembe kell venni az érintettek fizikai, érzékszervi vagy pszichés korlátait, valamint az életkorból adódó speciális igényeket is.

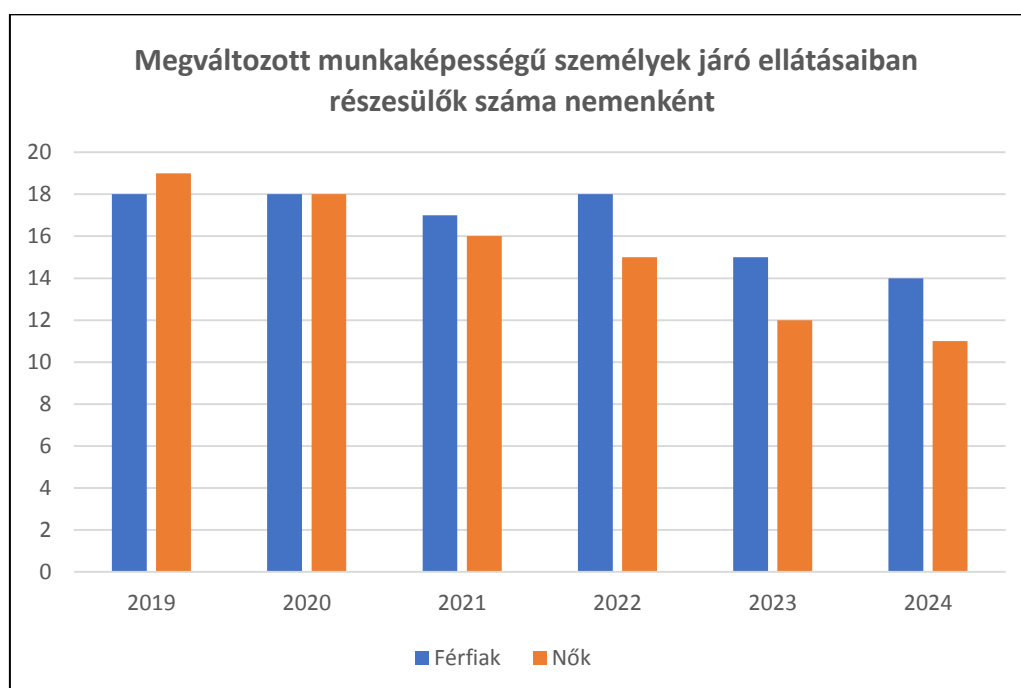
Fontos továbbá, hogy a településen élő fogyatékkal élő személyek integrációja a közösségi életbe is folyamatos figyelmet kapjon. A helyi programok, rendezvények, valamint az önkormányzat és a civil szervezetek által szervezett kezdeményezések célja, hogy lehetőséget

biztosítsanak a társadalmi részvételre, az önállóság fenntartására és a társas kapcsolatok ápolására. A szolgáltatások rugalmas biztosítása, a személyre szabott támogatás és a közösségi integráció elősegítése révén a település igyekszik csökkenteni a fogyatékkal élők társadalmi hátrányait, és előmozdítani életminőségük javítását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	18	19	37
2020	18	18	36
2021	17	16	33
2022	18	15	33
2023	15	12	27
2024	14	11	25

Forrás: TelR, KSH Tstar

A mutatók szerint 2019–2024 között a megváltozott munkaképességűek száma fokozatosan csökkent 37 főről 25 főre. A férfiak aránya 18-ról 14 főre csökkent, a nők 19-ről 11 főre. Az adatok a településen élő fogyatékkal élők számának csökkenését mutatják, ami lehet a rehabilitációs vagy más ellátási lehetőségek javulásával magyarázható. Az ellátásban részesülők számának csökkenése a helyi szociális szolgáltatások tervezését befolyásolja. A csökkenő trend ellenére a fogyatékkal élők támogatása továbbra is kiemelt feladat. Az adatok alapján a nők aránya kissé magasabb a férfiakénál. Az önkormányzat számára fontos a szolgáltatások fenntartása és az esélyegyenlőség biztosítása.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A táblázatban 2019 és 2024 között minden évben 0 szerepel, ami azt jelzi, hogy a településen nincs nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személy. Ez az adat arra utal, hogy a fogyatékkal élők napközbeni ellátása hiányzik helyben, és valószínűleg más települések szolgáltatásaira támaszkodnak. Az önkormányzat számára ez a hiányosság kiemelt fejlesztési feladatot jelenthet. A mutató az esélyegyenlőség szempontjából kritikus, hiszen a nappali ellátás biztosítása a szociális integrációt és a családok tehermentesítését segíti. Az adatok alapján a helyi fogyatékkal élők számára alternatív ellátási formákat kell biztosítani.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A településen élő fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási helyzete országos szinten is kihívásokkal teli, és Jután sem alakult ez másként. A munkalehetőségek rendkívül korlátozottak, és a településen főként a közfoglalkoztatás keretében kínálkozik lehetőség számukra, jellemzően ülő, könnyített fizikai megterhelést igénylő munkakörökben. Ezek a lehetőségek azonban az elmúlt évek gazdasági megszorításai, valamint a munkáltatók

korlátozott kapacitása miatt tovább szűkültek, így a fogyatékkal élők számára a rendszeres és stabil foglalkoztatás lehetősége erősen korlátozott. A védett foglalkoztatás – amely országos szinten biztosítaná számukra a munkaerőpiacon való részvételt – a településen nem elérhető, így a helyi munkalehetőségek igénybevétele erősen függ a közfoglalkoztatás lehetőségeitől.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen a munkavállalást segítő lehetőségek jelenleg korlátozottak, és elsősorban a közfoglalkoztatás keretében érhetők el. Ez a forma főként a rövid távú, időszakos munkavégzés lehetőségét biztosítja, amelyhez gyakran alacsony fizikai terhelésű vagy adminisztratív feladatok kapcsolódnak. A közfoglalkoztatás ugyan segít a munkavállalók társadalmi beilleszkedésében, de a hosszú távú, stabil foglalkoztatást nem képes garantálni, így elsősorban átmeneti megoldást jelent a munkanélküliek számára.

Ezen túlmenően a településen nincs helyben elérhető, célzott képzési vagy átképzési program, amely kifejezetten a munkavállalási esélyek növelését szolgálná, például az IT-alapú készségek fejlesztését, idegen nyelvi képzést vagy szakmai továbbképzést. Ez különösen a hátrányos helyzetű csoportok – például az idősebbek, alacsony iskolai végzettségűek, vagy fogyatékkal élők – számára jelent akadályt, hiszen a foglalkoztathatóságuk javítására korlátozottan van lehetőség.

A településen működő szolgáltatások, mint a családsegítő központ, tájékoztatást és segítséget nyújtanak az álláskeresőknél az elérhető munkaerőpiaci programokhoz való csatlakozásban, valamint a pályázati és képzési lehetőségek feltérképezésében. Az Alapszolgáltatási Központ munkatársai szerepet vállalnak az egyéni tanácsadásban, az álláskeresőkhöz szükséges dokumentumok elkészítésében, és a munkába állást segítő koordinációban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén a településen szerencsére nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről; az érintettek alkalmazása során a munkáltatók a jogszabályi előírásoknak megfelelően, a munkavégzéshez szükséges képességek és rátermettség alapján döntenek. Mindez azt jelenti, hogy a fogyatékkal élők ugyan szűkös lehetőségek közé szorulnak, de a foglalkoztatás során nem tapasztalható diszkrimináció a településen.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Az önálló életvitel biztosítására vonatkozóan a településen jelenleg nincsenek speciális intézmények, szolgáltatások vagy programok, amelyek célzottan támogatnák a fogyatékkal élőket a mindennapi életük önálló megszervezésében. A közlekedésben, bevásárlásban, egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférésben a tanyagondnoki szolgálat nyújt segítséget, de az integrált, helyi intézményes támogatás hiánya továbbra is érzékelhető. Ez különösen az idősebb korosztály vagy a súlyosabb mozgáskorlátozottsággal élők számára jelent komoly kihívást, hiszen az önálló életvitelt támogató programok hiánya miatt a mindennapi tevékenységek ellátása gyakran a családra vagy a településen elérhető korlátozott szociális szolgáltatásokra támaszkodik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára biztosítandó ellátásokkal és kedvezményekkel kapcsolatos információkhoz az érintettek az önkormányzatnál, valamint a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársain keresztül juthatnak hozzá. A településen elérhetők a szociális alapszolgáltatások, amelyek közé tartozik a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés, valamint a házi segítségnyújtás. Ezek a szolgáltatások lehetővé teszik, hogy a fogyatékkal élő személyek a saját lakókörnyezetükben kapjanak ellátást, ezáltal fenntartva önállóságukat és életminőségüket.

Ugyanakkor a fogyatékkal élő személyek speciális szakellátása, valamint a hajléktalanok és szenvedélybetegek szakellátása a településen nem biztosított. Az önkormányzat külön pénzbeli és természetbeni ellátást, kedvezményeket nem nyújt a fogyatékkal élő személyek számára, és ezzel kapcsolatban helyi rendelet sem áll rendelkezésre. Ez azt jelenti, hogy az érintettek főként az országos szintű támogatásokra és ellátásokra támaszkodhatnak, és a helyi segítségnyújtás inkább a közvetlen szolgáltatások biztosítására, a mindennapi élet megkönnyítésére koncentrál.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen az egészségügyi ellátás elsődleges színtere a háziorvosi szolgálat, amely minden lakos számára hozzáférést biztosít az alapellátáshoz, valamint a krónikus betegségek nyomon követéséhez. Az idősek, fogyatékkal élők és mozgáskorlátozottak részére a szolgáltatás kiegészül a tanyagondnoki szolgálat szállítási lehetőségével, amely biztosítja, hogy a háziorvosi rendelésre, szakorvosi vizsgálatra vagy egyéb egészségügyi ellátásra történő eljutás akadálymentesen megvalósuljon.

A rehabilitációs ellátásokra Kaposvár egészségügyi intézményei biztosítanak lehetőséget. A családsegítő szolgálat és a házi segítségnyújtás munkatársai fontos szerepet töltenek be abban, hogy a fogyatékkal élők és idősek személyek eljussanak ezekre a szolgáltatásokra, továbbá folyamatos kapcsolatot tartanak az egészségügyi intézményekkel a koordináció és a szükség szerinti segítségnyújtás érdekében.

Az együttműködés a települési egészségügyi, szociális és szociálpolitikai szolgáltatók között folyamatos, célja az ellátás integrálása, a betegségek megelőzése és a rehabilitáció hatékonyságának növelése. Ez a rendszer lehetővé teszi, hogy a rászoruló lakosok, különösen a mozgáskorlátozottak és idősek, a lehető legteljesebb körű ellátást kapják a saját lakókörnyezetükben, minimalizálva a szállításból és a fizikai akadályokból adódó nehézségeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat épülete részben akadálymentesített, azonban a többi önkormányzati épület teljes mértékben akadálymentesített, így a mozgáskorlátozottak, az idősek és más fogyatékkal

élők számára egyenlő eséllyel biztosított a hozzáférés. Ez magában foglalja a bejáratok, belső közlekedési utak, liftek és vizesblokkok akadálymentes kialakítását, így a közintézmények szolgáltatásai ténylegesen mindenki számára elérhetőek.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A települési közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés az önkormányzati intézmények akadálymentesítésének köszönhetően biztosított. A helyi lakosok így korlátozások nélkül vehetnek részt programokon, előadásokon, közösségi rendezvényeken. Fontos azonban megjegyezni, hogy a lakóépületek és más, nem önkormányzati tulajdonban lévő szolgáltató épületek akadálymentesítettségéről nem állnak rendelkezésre teljes körű adatok, ezért a teljes hozzáférés biztosítása ezen épületek esetében részben korlátozott lehet.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati intézmények munkahelyei – az önkormányzat épületét kivéve – akadálymentesek, így az ott dolgozó fogyatékkal élők számára a munkavégzés feltételei biztosítottak. Az egyéb munkahelyek akadálymentesítettségére vonatkozó adatok azonban nem állnak rendelkezésre, így nem ismert, hogy a település teljes munkaerőpiaca mennyire felel meg az akadálymentesítési követelményeknek.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés akadálymentesítése több szempontból is kihívást jelent. Bár az utak állapota alapvetően kielégítő, bizonyos szakaszokon javításra szorulnak a járdák, és a buszvárók előtti járdaszigetek nem kiemelték, ami a mozgáskorlátozottak biztonságos közlekedését nehezíti. Az önkormányzat folyamatosan egyeztet a Közútkezelővel az akadálymentesítés lehetőségeiről, azonban a költségvetési korlátok miatt a fejlesztések csak fokozatosan valósíthatók meg.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

A településen nincsenek speciális intézmények, mint például fogyatékosok nappali intézménye vagy speciális közlekedési megoldások. A helyi ellátás ezért elsősorban a házi segítségnyújtásra, a tanyagondnoki szolgálatra és a közvetlen szociális szolgáltatásokra támaszkodik.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Kiemelkedő figyelmet fordít az önkormányzat a mozgáskorlátozott és idős lakosok segítésére. A téli közmunkaprogram keretében, valamint a házi segítségnyújtás során gondoskodnak az

ingatlan előtti és az ingatlanon belüli járdák hó- és síkosságmentesítéséről, ezzel biztosítva a biztonságos közlekedést. Ezek a lépések pozitív diszkriminációként szolgálnak, mivel kompenzálják a fogyatékkal élők mindennapi életvitelében jelentkező hátrányokat, és elősegítik a közszolgáltatásokhoz való zavartalan hozzáférést.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kaposszerdahely községben a fogyatékossgal élő személyek számára jelenleg nincs kifejezetten számukra szervezett helyi program vagy intézmény. A településen élő mozgáskorlátozottak, hallás- és látássérült személyek ellátását elsősorban a tanyagondnoki szolgálat és a házi segítségnyújtás biztosítja. Ez lehetővé teszi számukra, hogy igénybe vegyék a házi orvosi szolgáltatásokat, szakorvosi vizsgálatokat, valamint a szociális alapszolgáltatásokat, mint a szociális étkeztetés, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Az önkormányzat tulajdonában álló középületek többsége akadálymentes, így a fogyatékkal élők ezekhez egyenlő eséllyel férhetnek hozzá, és részt vehetnek a település közművelődési és közösségi programjain, például a nyugdíjas klub rendezvényein, a falunapokon vagy egyéb helyi kulturális eseményeken. A település törekszik arra, hogy az információkhoz való hozzáférést is biztosítsa számukra, illetve a szükséges segítséget megadja a mindennapi életvitelhez, például a közlekedésben vagy az otthoni környezetben.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő személyek Jután elsősorban a munkaerőpiacon, a közlekedésben és a mindennapi élet fizikai környezetében találkoznak akadályokkal. A településen nincs lehetőség a helyi foglalkoztatásukra, így közfoglalkoztatás vagy védett munkahely hiányában korlátozott a bevonódásuk. Ez a társadalmi kirekesztettség érzését erősítheti, különösen az idősebb vagy mozgáskorlátozott személyeknél.

A település az akadálymentesítés és a házi segítségnyújtás révén igyekszik csökkenteni ezeket a problémákat. A tanyagondnoki szolgálat biztosítja a szállítást a házi orvosi rendelésre, szakorvosi vizsgálatra és egyéb fontos ügyintézéshez. A középületek akadálymentesítése, a szociális ellátásokhoz való hozzáférés biztosítása, valamint a téli közmunkaprogram során történő segítségnyújtás a fizikai akadályok csökkentését szolgálja.

Az önkormányzat célja, hogy a fogyatékossgal élők számára biztosított szolgáltatások körét a jövőben bővítse, például célzott programokkal, rehabilitációs lehetőségekkel és szabadidős, közösségi részvételt ösztönző tevékenységekkel, amelyek hozzájárulhatnak társadalmi integrációjukhoz és életminőségük javításához.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya középületeknél	Akadálymentesítés biztosítása
mozgásukban nehezítettek számára szolgáltatás igénybe vétele	házi segítségnyújtás, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Utak, járdák biztonságosabbá tétele	Pályázati forrás bevonásával a belterületi utak és járdák fokozatok felújítása és akadálymentesítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Kaposszerdahely községben a helyi közösség életében kiemelkedő szerepet játszanak a civil, egyházi és nonprofit szervezetek, amelyek aktívan hozzájárulnak a település kulturális, szociális, sport- és közösségi életének fejlesztéséhez. A helyi önkormányzat, a közművelődési és oktatási intézmények, a térségben működő vállalkozások, az egyházak képviselői, valamint a falu lakossága – a fiataloktól az idősekben át minden korosztály – közösen törekszik arra, hogy Kaposszerdahely a jövőben is élhető és vonzó település maradjon. A civil- és nonprofit szervezetek, mint például a Kaposszerdahelyi Nyugdíjas Egyesület, a Kaposszerdahelyért Egyesület, a Római Katolikus Egyházközség mind aktívan részt vesznek a közösségi célok megvalósításában.

E szervezetek munkája lehetővé teszi a kulturális, sport- és szórakoztató programok, környezetvédelmi, jótékonyági, közbiztonsági és szociális tevékenységek lebonyolítását. A településen rendszeresen szervezett események, mint az adventi rendezvények, falunapok, nemzeti ünnepek, sportesemények, véradások, gyermek- és időseknapok, mind a közösségi részvételt erősítik, és a civilszervezetek aktív részvételével valósulnak meg. A sikeres szervezéshez elengedhetetlen egy koordináló személy, aki képes mozgósítani a lakosságot és a szervezeteket a közös célok érdekében.

A polgármester, a képviselők, a civilszervezetek vezetői és a lakosság közötti együttműködés Kaposszerdahelyen sikeresnek mondható. Természetesen a közösségi tevékenységek még tovább fejleszthetők, azonban az aktív részvételt sokszor a lakosság időbeli korlátai, a munkahelyi ingázás és a mindennapi háztartási teendők nehezítik.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen működő civilszervezetek folyamatosan kapcsolatban állnak a környező települések hasonló szervezeteivel, és gyakran szerveznek közös rendezvényeket, programokat. Az önkormányzat évente külön költségvetési forrást biztosít a civilszervezetek támogatására, ezzel is elősegítve a fenntartható működésüket és a közösségi célok elérését. Az egyházi és civil szektor szereplői együttműködnek a helyi közösség fejlesztésében, és aktívan részt vesznek a szociális, kulturális és sportprogramok lebonyolításában.

Kaposszerdahely Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött Szenna Község Roma Nemzetiségi Önkormányzatával, melyben vállalták, hogy együttműködnek a nemzetiségi hagyományok ápolása, valamint a Kaposszerdahelyen és Szennában élő roma nemzetiség életkörülményeinek, társadalmi helyzetének, oktatási színvonalának, szociális biztonságának javítása, valamint a roma nemzetiség társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Juta székhellyel működik a Jutai Közös Önkormányzati Hivatal, amelyet hét település – Juta, Kaposszerdahely, Magyaregres, Csombárd, Várda, Bodrog és Zselicszentpál - önkormányzati feladatát látja el. A hivatal feladatai közé tartozik az önkormányzati hatáskörök összehangolása, a közszolgáltatások megszervezése, a településfejlesztés koordinálása, valamint a humán szolgáltatások, így a köznevelési, egészségügyi, szociális, gyermekjóléti és kulturális ellátások biztosítása.

Kaposszerdahely önkormányzata továbbá tagja a Kaposmenti Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak, a Somogyjádi Mikrotérségi Szociális Társulásnak, 2026. január 1-től a Kaposvár Környéki Belső ellenőrzési Önkormányzati Társulásnak, amelyeken keresztül a település folyamatosan együttműködik más önkormányzatokkal a közszolgáltatások biztosításában.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok elsősorban a mélyszegénységben élő célcsoport támogatására vonatkozóan működnek együtt.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek mind a gyermekek, mind az idősek számára gyakorta szerveznek olyan akciókat, amelyek lehetőséget nyújtanak esélyegyenlőségi szempontból a helyzetük javítására.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen jelenleg nincs olyan for-profit szereplő, amely a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában részt venne.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat adatgyűjtésével történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a Képviselő-testület elé terjeszti, majd a Testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltoztatását kétévente át kell tekinteni és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

Az intézmények, egyházak, civil szervezetek számára lehetőség van az esélyegyenlőségi problémák feltárására, az esélyegyenlőségi terv kidolgozási folyamatában történő részvételre.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP megjelenik az önkormányzat honlapján, valamint a TEF honlapján, és elérhető az önkormányzati hivatalban.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	• Iskolába, óvodába járatás • Szakmaszerzés, betanított munka, közfoglalkoztatás • Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása • Munkahelyre jutás - munkahely megtartás	• Szülők tudatosítása a kötelezettségek teljesítésének vonatkozásában • Szakképesítés szerzése, tanulmányok befejezése • Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, egészséges életmódra nevelés, prevenciós támogatás • Munkahelyek hozzáférési lehetőségének feltérképezése, fórumok, képzések
Gyermekek	• Sok a munkánélküli családfő, így sok a nehéz anyagi körülmények között lévő gyermek • Gyermekvállalási kedv támogatása	• Szülők tudatosítása a kötelezettségek teljesítésének vonatkozásában • Szakképesítés szerzése, tanulmányok befejezése • Orvosi ellátáshoz való hozzáférés, egészséges életmódra nevelés, prevenciós támogatás • Munkahelyek hozzáférési lehetőségének feltérképezése, fórumok, képzések
Idősek	• Elmagányosodás • Alacsony nyugdíj, nehéz megélhetés • Idős, egyedül élő személyek közlekedési nehézségei • Digitális írástudatlanság	• Községi programok, informatikai és egyéb tanfolyamok, rendezvények • Munkahelyek létrehozása, öngondoskodás

		• Az egyedülélő vagy mozgásukban korlátozott idősok számára is minden szolgáltatás elérhetővé tétele, életük megkönnyítése • Számítógépes ismeretek idősoknek (pl: tanfolyam)
Nők	• Gyermekok napközbeni ellátása • Kisgyermekes édesanyák, nők visszaintegrálása a munkába • Alacsony számú részvétel a szűrővizsgálatokon	• Gyermekok napközbeni ellátása biztonságos, intézményes keretek között. Pl. délutáni napközi, családi napközi, óvodai bölcsődei foglalkozások • Vállalkozások támogatása a településen. Olyan munkahelyek teremtése, ahol a munkába visszatérő nők dolgozni tudnak. Családbarát munkahelyek, munkába jutás megoldása • Szűrővizsgálatok helyben, illetve szállítással történő megszervezése
Fogyatékkal élők	• Akadálymentesítés hiánya középületeknél – csak részben biztosított • Moztásukban nehezítettek számára szolgáltatás igénybe vétele	• Akadálymentesítés biztosítása • Házi segítségnyújtás, egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Önkormányzati tulajdonban lévő utak, járdák építése, felújítása	Pályázati forrás bevonásával a belterületi utak és járdák fokozatos felújítása és akadálymentesítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák teljes jogú közösségi tagként vehetnek részt a helyi életben, hozzáférnek az oktatási, szociális és foglalkoztatási lehetőségekhez, és nincsenek hátrányos megkülönböztetésnek kitéve.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők szociális támogatásokhoz, szociális étkeztetéshez, házi segítségnyújtáshoz és egyéb helyi programokhoz egyenlő eséllyel hozzáférhessenek, életkörülményeik javuljanak, és lehetőségük legyen a közösségi életben való részvételre.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődésének és oktatásának támogatását, a biztonságos, egészséges környezet biztosítását, valamint a szabadidős és közösségi programokhoz való hozzáférésük elősegítését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi ellátására, önálló életvitelük támogatására, szabadidős és közösségi programokhoz való részvételük biztosítására, valamint az informatikai készségeik fejlesztésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő esélyek biztosítását a foglalkoztatásban, képzési programokban való részvételben, a közéletben való aktív szerepvállalásban, valamint a család és munka összehangolásában.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők speciális igényeinek kielégítésére, az akadálymentes középületek és közterületek biztosítására, a szociális és közösségi szolgáltatásokhoz való hozzáférésükre, valamint a társadalmi integrációjuk elősegítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	Intézkedés címe:	Szakképzettség megszerzése, esetleges átképzések
B	Feltárt probléma megnevezése	Szakképzettség, tudás és ismeretbővítés, valamint felzárkóztatás hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Nagyobb szakmai ismerettel, szakképzettséggel jobb elhelyezkedési lehetőségek biztosítása
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szakképzettségre, felzárkóztatásra irányuló képzések felkutatása, lehetőség szerint szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A településen legalább 5 fő szakképzettséghez való hozzáférése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az eredmény fenntartható, további pályázati forrásból bővíthető
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Roma fiatalok érdekérvénysítési szerepének növelése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Kevés a közösségi lehetőség, és a roma hagyományok megismerésének lehetősége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szabadidős táborok szervezése, ahol megismerkedhetnek a roma értékekkel a fiatalok.
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Új Roma Stratégia (2019-2030)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Nyári táborok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszedahely Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Legalább 10 fő bevonása a nyári táborba.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Rendszeresség. Megfelelő pályázati lehetőségek.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Közterületi játszóterek fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Egyes településrészeken elavultak a játszótéri eszközök, melyek a gyermekek mozgáskultúráját fejlesztené.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kaposszerdahely teljes közigazgatási területén a játszóterek modern eszközökkel legyenek felszerelve.
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek felkutatása az érintett témában és forrás bevonása a külterületi játszóterek fejlesztésére.
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszerdahely Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Játszóterek fejlesztése az elmaradt településrészeken. Pályázati úton történő megvalósítás.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati forrás a fejlesztésre, majd fenntartás önerőből
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Szűrővizsgálatok megszervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szűrővizsgálatokon való részvételi arány alacsony.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Magasabb részvételi arány a szűrővizsgálatokon.
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szűrővizsgálatok propagálása, tudatosítás, szervezés.
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszerdahely Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A részvételi arány 50 %-kal történő növelése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás, Kaposi Mór Oktató Kórházzal történő együttműködés.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A vizsgálatok folyamatossága.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Időskorúak fokozott egészségügyi gondozása
B	Feltárt probléma megnevezése	A szűrővizsgálatok valamennyi lakos számára elérhetőek, viszont nagyon kevesen élnek a lehetőséggel. Az idősebb korosztálynak alacsony a részvételi aránya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Részvételi arány növelése
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Meg kell vizsgálni, mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. Személyesebb és nyilvánosabb propagálás.
G	Az intézkedés felelőse	Védőnő és családsegítő Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	50 fő időskorú évente legalább egyszer jusson el háziiorvosi vizsgálatra.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hunánerőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Háiorvossal való együttműködés.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Nyugdíjas Klub fejlesztése, kulturális rendezvények útján.
B	Feltárt probléma megnevezése	Társadalmi elszigetelődés
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Aktív időskor, közösségi életbe való bekapcsolódásuk.
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Nyugdíjas Klub fejlesztése
G	Az intézkedés felelőse	Alapszolgáltatási Központ
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	További 20 fővel rendszeresen működő klub.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humánerőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nyugdíjas programok szervezése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Közbiztonság növelése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az egyedül élő, idős emberek alacsony biztonságérzete
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az egyedül élő, idős emberek biztonságérzetének növelése
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Gazdasági Programja.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Polgárőrség gépjárművel történő ellátása
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszerdahely Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Polgárőrség a lehető legrövidebb időn belül jusson el az egyedül élő idősökhöz.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Polgárőrség önerőből.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Akadálymentesítés biztosítása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Közüntézmények csak részben akadálymentesítettek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Akadálymentes közüntézmények
D	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Helyi rendezési terv, Gazdasági program.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Rámpák kialakítása, mozgáskorlátozottak részére kialakított illemhely, vakok és gyengén látók számára könnyebb tájékozódás, közlekedés a közüntézményekben
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszerdahely Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentes közüntézmények
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati forrás, esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonban lévő utak, járdák építése, felújítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A mozgáskorlátozott személyek közlekedése nehézkes.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A mozgásukban akadályozott, vagy korlátozott személyek biztonságosabb közlekedésének biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program, Európa 2020
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Vállalkozók igénybevételével utak, illetve közmunkások igénybevételével járdák felújítása
G	Az intézkedés felelőse	Kaposszerdahely Községi Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2030. 11. 30.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jobb minőségű utak és járdák, melyen az akadálymentes közlekedés is biztosított.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	önerő, pályázati támogatás Magyar Falu Program
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Önkormányzati tulajdonban lévő utak, járdák építése, felújítása	A mozgáskorlátozott személyek közlekedése nehézkes.	A mozgásukban akadályozott, vagy korlátozott személyek biztonságosabb közlekedésének biztosítása.	Gazdasági Program, Európa 2020	Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Vállalkozók igénybevételével utak, illetve közmunkások igénybevételével járdák felújítása	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	Jobb minőségű utak és járdák, melyen akadálymentes közlekedés biztosított.	Önerő, pályázati támogatás Magyar Falu Program	folyamatos	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Szakképzettség megszerzése, esetleges átképzések	Szakképzettség, tudás és ismeretbővítés, valamint felzárkóztatás hiánya.	Nagyobb szakmai ismerettel, szakképzettséggel jobb elhelyezkedési lehetőségek biztosítása.	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030	Szakképzettségre, felzárkóztatásra irányuló képzések felkutatása, lehetőség szerint szervezése.	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	A településen legalább 5 fő szakképzettséghez való hozzáférése.	Pályázati forrás	Az eredmény fenntartható, további pályázati forrásból bővíthető.	Nem releváns.
2	Roma fiatalok érdekvédelmi szerepének növelése.	Kevés a közösségi lehetőség, és a roma hagyományok megismerésének lehetősége.	Szabadidős táborok szervezése, ahol megismerkedhetnek a roma értékekkel a fiatalok.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Nyári táborok szervezése.	Kaposszerdahelyi Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	Legalább 10 fő bevonása a nyári táborba.	Pályázati forrás	Rendszeresség, Megfelelő pályázati lehetőségek.	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Közterületi játszóterek fejlesztése	Egyes településrészen elavultak a játszótéri eszközök, melyek gyermekek mozgáskultúráját fejlesztené.	Kaposszerdahely teljes közigazgatási területén a játszóterek modern eszközökkel legyenek felszerelve.	Gazdasági program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati lehetőségek felkutatása az érintett témában és forrás bevonása a külterületi játszóterek fejlesztésére.	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	Játszóterek fejlesztése az elmaradt településrészen. Pályázati úton történő megvalósítás.	Pályázati forrás.	Pályázati forrás a fejlesztésre, majd fenntartás önerőből.	Nem releváns.

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Szűrővizsgálatok megszervezése	A szűrővizsgálatokon való részvételi arány alacsony.	Magasabb részvételi arány a szűrővizsgálatokon.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Szűrővizsgálatok propagálása, tudatosítás, szervezés.	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	A részvételi arány 50 %-kal történő növelése.	Humán erőforrás, Kaposi Mór Oktató Kórházal történő együttműködés.	A vizsgálatok folyamatossága.	Nem releváns.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Időskorúak fokozott egészségügyi gondozása	A szűrővizsgálatok valamennyi lakos számára elérhetőek, viszont nagyon kevesen élnek a lehetőséggel. Az idősebb korosztálynak alacsony a részvételi aránya.	Részvételi arány növelése.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Meg kell vizsgálni, mely tényezők hátráltatják a szűrővizsgálatokon történő részvételt, azokra megoldást szükséges kidolgozni. Személyesebb és nyilvánosabb propagálás.	Védőnő és családszolgálat	2030. 11. 30. (szombat)	50 fő időskorú évente legalább egyszer jusson el házi orvosi vizsgálatra.	Humán erőforrás	Házi orvossal való együttműködés.	Nem releváns.
2	Nyugdíjas Klub fejlesztése, kulturális rendezvények útján.	Társadalmi elszigetelődés	Aktív időskorú közösségi életbe való bekapcsolódásuk.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Nyugdíjas Klub fejlesztése	Alapszolgáltatási Központ	2030. 11. 30. (szombat)	További 20 fővel rendszeresen működő klub.	Humán erőforrás	Nyugdíjas programok szervezése.	Nem releváns.
3	Közbiztonság növelése	Az egyedül élő, idősek alacsony biztonságérzete	Az egyedül élő, idősek biztonságérzetének növelése	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat Gazdasági Programja.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Polgárőrség gépjárművel történő ellátása	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	Polgárőrség a lehető legrövidebb időn belül jusson el az egyedül élő idősökhöz.	Pályázati forrás	Polgárőrség önerőből.	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés biztosítása.	Közütemények csak részben akadálymentesítették.	Akadálymentes közütemények	Helyi rendezési terv, Gazdasági program.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Rámpák kialakítása, mozgáskorlátozottak részére kialakított illemhely, vakok és gyengén látók számára könnyebb tájékozódás, közlekedés	Kaposszerdahelyi Községi Önkormányzat	2030. 11. 30. (szombat)	Akadálymentes közütemények	Pályázati forrás	Pályázati forrás, esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések.	Nem releváns.

						közüntézményekb en.						
--	--	--	--	--	--	------------------------	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Kaposszerdahely község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kaposszerdahely Községi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 92/2025 (XII. 15.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Kaposszerdahely, 2025.12.15.

Balogh Ádám
polgármester

JUTAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
JEGYZŐJE

KIVONAT

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Képviselő-testülete **2025. december 15.** napján tartott soron kívüli nyilvános képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből.

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 5 igen szavazattal, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodással meghozta alábbi határozatot:

92/2025. (XII. 15.) képviselő-testületi határozat

Kaposszerdahely Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésében foglalt, kötelezettségének eleget téve Kaposszerdahely Községi Önkormányzat 2025-2030. éves időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadja.

A képviselő-testület felkéri a polgármestert a Helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételére.

Felelős: Balogh Ádám polgármester

Határidő: folyamatos

k.m.f.

Marekné dr. Mészáros Ágnes sk.
aljegyző

Balogh Ádám sk.
polgármester

A kiadmány hitelül:

Juta 2025. december 16.

dr. Lukács Zoltán
jegyző

